

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی
شورای عالی برنامه ریزی

مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس

دوره کارشناسی ارشد پیوسته معارف اسلامی و اقتصاد

(دانشگاه امام صادق علیه السلام)

گروه علوم انسانی

مصوب سیصد و چهل چهارمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی

مورخ ۱۳۷۶/۴/۲۲

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد پیوسته معارف اسلامی و اقتصاد

کمیته تخصصی :

گروه : علوم انسانی

گرایش :

رشته : معارف اسلامی و اقتصاد

کد رشته :

دوره : کارشناسی ارشد پیوسته

شورای عالی برنامه ریزی در سیصد و چهل چهارمین جلسه مورخ ۱۳۷۶/۴/۲۲ براساس طرح دوره کارشناسی ارشد پیوسته معارف اسلامی و اقتصاد که توسط گروه علوم انسانی تهیه شده و به تأیید رسیده است، برنامه آموزشی این دوره رادر سه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) به شرح پیوست تصویب کرد و مقرر میدارد :

ماده ۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد پیوسته معارف اسلامی و اقتصاد از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و موسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجراست.
الف : دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت فرهنگ و آموزش عالی اداره می شوند .

ب : مؤسساتی که با اجازه رسمی وزارت فرهنگ و آموزش عالی و براساس قوانین تأسیس می شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی می باشند .

ج : مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده ۲) از تاریخ ۱۳۷۶/۴/۲۲ کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه مؤسسات آموزشی در زمینه دوره کارشناسی ارشد پیوسته معارف اسلامی و اقتصاد در همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوخ می شوند و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات می توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرانمایند.

ماده ۳) مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس دوره کارشناسی ارشد پیوسته معارف اسلامی و اقتصاد در سه فصل جهت اجراء وزارت فرهنگ و آموزش عالی ابلاغ می شود .

رأی صادره سیصد و چهل و چهارمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۶/۴/۲۲
درخصوص برنامه آموزشی کارشناسی ارشد پیوسته معارف اسلامی و اقتصاد

۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد پیوسته معارف اسلامی و اقتصاد
که از طرف گروه علوم انسانی پیشنهاد شده بود با اکثریت آراء به تصویب رسید.
۲) این برنامه از تاریخ تصویب قابل اجراست.

رأی صادره سیصد و چهل و چهارمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۶/۴/۲۲
در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد پیوسته معارف اسلامی و اقتصاد صحیح است
و به مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر سید محمد رضا هاشمی گلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

مورد تأیید است.

دکتر علی شریعتمداری

رئیس گروه علوم انسانی

رونوشت: معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی
خواهشمند است برای اجراء به واحد مجری ابلاغ فرمائید.

دکتر سید محمد کاظم نائینی

دبیر شورای عالی برنامه ریزی

فصل اول

مشخصات کلی دوره کارشناسی ارشد پیوسته

رشته معارف اسلامی و اقتصاد

۱- مقدمه و اهداف

با توجه به ماهیت انقلاب مقدس اسلامی ایران، بی‌شک بعد فرهنگی این انقلاب بر دیگر ابعاد آن تقدم دارد، و لذا کوشش در به ثمر رساندن انقلاب فرهنگی موجب تثبیت و تداوم انقلاب اسلامی خواهد بود. مسلماً موفقیت انقلاب فرهنگی در بستر انقلاب اسلامی مستلزم شناخت کافی از اصول و موازینی است که وجوه اسلامی این انقلاب را مشخص می‌سازد.

دانشگاه امام صادق (ع)، نهادی انقلابی و پرورش یافته در دامان امامت و روحانیت، جهت تحقق اهداف فرهنگی و نیز ایجاد پیوندی هر چه مستحکم‌تر بین حوزه و دانشگاه، برنامه دوره کارشناسی ارشد پیوسته را برای تثبیت و پرورش متخصصین معارف اسلامی آگاه به مسائل اقتصادی تدوین و تنظیم نموده است، و در نتیجه فارغ‌التحصیلان این دوره از دو مزیت احاطه بر علوم حوزوی و دانشگاهی بهره‌مند می‌باشند. با توجه به رهنمودهای بنیانگذاران و موسسین دانشگاه بویژه مقام معظم رهبری، برنامه این دوره به نحوی تنظیم شده است که اهداف زیر، هماهنگ با یکدیگر تأمین گردند.

۱- تربیت کارشناسانی که از طریق شناخت و تعبد به احکام شرع مقدس و آشنایی با مبانی و اصول متقن فقاقت همچون یک طلبه حوزه علمیه قادر باشند در مقابل تئوریهای اقتصادی غرب و شرق موضعگیری صحیح و علمی داشته و همچون یک کارشناس آگاه

بتوانند به سطح مطلوبی از ظرفیت علمی لازم جهت تنظیم امور اقتصادی مسلمین از موضع استقلال فکری نائل گردند.

۲- تربیت کارشناسانی که با تجزیه و تحلیل تئوریهای جدید اقتصادی و کوشش در بررسی مبانی و ثمرات این تئوریها قادر باشند به طراحی مدل‌های اقتصادی بر اساس موازین اسلامی بپردازند.

۳- ایجاد جو تفاهم و همفکری و پیوند حوزه و دانشگاه از طریق آشنایی دانشجویان با دو نظام معارف و فرهنگ دانشگاهی و حوزوی، بگونه‌ای که حوزه و دانشگاه به موازات یکدیگر و بمانند دو محور اصلی انقلاب اسلامی، بتوانند فعالانه در تدوین الگوی رفتار اقتصادی جمهوری اسلامی مشارکت نمایند.

۴- فراهم آوردن زمینه هماهنگی و تفاهم در مدیریت‌های اقتصادی جمهوری اسلامی ایران، از طریق آشنا نمودن دانشجویان با کیفیت و مکانیسم استنباط احکام الهی و نیز تبیین جهات قوت و ضعف دستگاه کارشناسی اقتصادی موجود.

۵- تربیت کارشناسانی که با شناخت جامع و علمی از مسائل اقتصادی ایران و جهان، ظرفیت تجزیه و تحلیل رویدادهای اقتصادی را کسب نموده و قدرت ارائه راه‌حلهایی بر اساس احکام الهی و متناسب با مقتضیات زمانی داشته باشند.

۶- تأمین بنیه علمی لازم برای ادامه تحصیلات و کسب تخصص در سطح بالاتر در داخل یا خارج از کشور، از طریق تدریس دروس کلیدی بزبانهای عربی، انگلیسی (یا فرانسه) و نیز برگزاری سمینارهای مختلف و دعوت از دانشگاهیان و مسئولین امور اقتصادی جهت بررسی مشکلات اقتصادی و تبیین تنگناهای تئوریک موجود، و همچنین تشویق و الزام دانشجویان به تهیه گزارشهای تحقیقاتی در بسیاری از دروس اصلی و تخصصی.

* در جمع بندی نهایی راجع به مبحث اهداف، توجه به این نکته حائز اهمیت است که طراحی برنامه کارشناسی ارشد این دانشگاه از دیدگاه یک بعدی بعنوان یک برنامه کارشناسی ارشد معارف اسلامی و یا یک برنامه کارشناسی ارشد اقتصاد صورت نگرفته است بلکه این برنامه در چهارچوب یک دیدگاه جامع ملهم از اهداف فوق‌الذکر تدوین شده و ضرورتاً باید با تکیه بر همان دیدگاه ارزیابی گردد. به عبارت دیگر، همچنانکه هدف از تأسیس این دانشگاه این نبوده است که مرکزی در کنار سایر دانشگاهها و مراکز آموزش عالی کشور بافت تخصصی یکسان با آنها تأسیس گردد، زیرا در این صورت چه بسا بهتر بود که نیروهای خدمتگذار در این دانشگاه جذب سایر مراکز می‌شدند تا در توسعه و رشد و بازدهی آن مرکز نیز موثر باشند، بلکه هدف این بوده است که دانشگاهی در شکلی نو و نظامی هماهنگ با وحدت حوزه و دانشگاه تأسیس و در جهت تربیت متخصصین مورد

نیاز انقلاب اسلامی فعالیت نمایند، و لذا برنامه آموزشی این دوره نیز دقیقاً در راستای پیوند حوزه و دانشگاه و ضرورت نظام جمهوری اسلامی تهیه و تدوین گردیده است.

۲- طول دوره و شکل نظام آموزشی

هماهنگ با آیین نامه آموزشی مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی، تحصیل در رشته کارشناسی ارشد معارف اسلامی و اقتصاد بصورت پیوسته و مدت آن حداقل شش سال معادل دوازده ترم تحصیلی می باشد. طول هر ترم هفده هفته و معادل یک نیمسال تحصیلی است، و زمان تدریس هر واحد درس، در یک ترم حداقل هفده ساعت خواهد بود.

بنابراین از نظر کمیت واحدهای درسی و طول مدت تحصیل بنظر می رسد که دو بیست و بیست و پنج واحد درسی در خلال حداقل دوازده ترم تحصیلی حداقل نیاز علمی در جهت تحقق اهداف این دانشگاه است. مسلماً با توجه به اهداف دانشگاه، تعداد دو بیست و بیست و پنج واحد درسی به عنوان یک «مجموعه واحد درسی» ملاحظه و بصورت یک کل واحد منسجم تدریس می شود. بهمین دلیل است که تفکیک واحدهای درسی و یا طول مدت تحصیلی به دو دوره کارشناسی و کارشناسی ارشد با تحقیق اهداف این دانشگاه هماهنگ نبوده و بنابراین نظام آموزشی این دوره به صورت کارشناسی ارشد پیوسته معرفی می گردد.

۳- تعداد واحدهای درسی

تعداد کل واحدهای درسی برای دوره کارشناسی ارشد پیوسته رشته معارف اسلامی و اقتصاد به شرح زیر می باشد:

ردیف	نوع درس	تعداد واحد
۱	عمومی	۷
۲	پایه معارف اسلامی	۴۶
۳	اصلی معارف اسلامی	۲۵
۴	زبان های عربی و خارجی	۲۹
۵	اصلی اقتصاد	۷۱
۶	تخصصی معارف اسلامی	۱۲
۷	تخصصی اقتصاد	۳۰
۸	پایان نامه	۵
	جمع	۲۲۵

۴- نقش و توانایی:

فارغ التحصیلان دوره کارشناسی ارشد این رشته قادر خواهند بود در دانشگاهها و مراکز آموزش عالی کشور با توجه به احاطه علمی مناسب در ابعاد تخصصی، بعنوان مربیان آموزشی آگاه به مسائل اسلامی، خلاء موجود در کادر علمی دانشگاهها را پر نمایند. همچنین فارغ التحصیلان این دوره می توانند در طرحها و گروههای پژوهشی دانشگاهها و مراکز علمی حوزهها بطور فعالانه شرکت نموده، و عملاً در مسیر پیوند حوزه و دانشگاه، گامهای مؤثری بردارند.

فارغ التحصیلان این دوره، با توجه به شناختی که از مسائل اسلامی و تخصصی کسب نموده اند، می توانند در امور طرح و برنامه ریزی اقتصادی سازمانهای اجرایی کشور و تنظیم و تدوین مدل های اقتصادی و تجزیه و تحلیل مسائل و رویدادهای اقتصادی در نظام اجرایی کشور انجام وظیفه نمایند و در طریق حل مشکلات و معضلات اقتصادی و تبیین مسائل مربوط به سیاستگذاریهای اقتصادی بر اساس موازین اسلامی عمل نمایند. با توجه به حساسیت بحثهای مربوط به الگوی اقتصادی کشور در چهارچوب موازین

اسلامی و وجود خلاء تئوریک در نظام تصمیم‌گیری اقتصادی در ابعاد ملی و جهانی و نیز نقش مهم رویدادها و تحولات اقتصادی در آینده کشور، اهمیت دوره مذکور و ظرفیت خدمتگزاری فارغ‌التحصیلان آن در نظام مقدس جمهوری اسلامی در ابعاد آموزشی پژوهشی و اجرایی بوضوح قابل ملاحظه می‌باشد.

فصل دوم

برنامه دروسهای
دوره کارشناسی ارشد پیوسته
رشته معارف اسلامی و اقتصاد

شماره درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت			پیش نیاز	زبان تدریس
			جمع	نظری	عملی		
۳۵۰۰۲۰	فارسی	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	
۳۵۰۰۷۱	تربیت بدنی (۱)	۱	۱۷	—	۱۷	فارسی	
۳۵۰۰۷۲	تربیت بدنی (۲)	۱	۱۷	—	۱۷	فارسی	
۳۵۰۰۶۱	انقلاب اسلامی و ریشه‌های آن	۲	۳۴	—	—	فارسی	
	جمع	۷	۱۱۹	۸۵	۳۴		

یادآوری:

- ۱- درسهای معارف اسلامی (۱) و (۲) به شکل کاملتری در درسهای «اصول عقاید (۱)، (۲) و (۳)» بمیزان ۷ واحد ارائه می‌شود.
- ۲- درس «زبان خارجی» به شکل کاملتری در درسهای انگلیسی و یفرانسه بمیزان ۱۸ واحد ارائه می‌شود.
- ۳- بجای درس «اخلاق و تربیت اسلامی» به سبک حوزه‌های مقدس علمیه، در طول دوره‌ی تحصیلی اولین روز هر هفته آموزشی با کلاس درس «اخلاق» آغاز می‌شود و چون آزمون ونمره با روح این درس و کیفیت ارائه‌ی آن سازگار نیست، از جدول درسهای عمومی حذف شد.
- ۴- درس تاریخ اسلام به شکل کاملتری در درسهای «تاریخ اسلام (۱) و (۲)» بمیزان ۴ واحد ارائه می‌شود.
- ۵- درس «متون اسلامی (آموزش زبان عربی)» به شکل کاملتری در قالب درسهای زبان عربی و دیگر درسهای معارف اسلامی (فقه، تفسیر و ....) جبران می‌شود.

شماره درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت			پیش نیاز	زبان تدریس
			جمع	نظری	عملی		
۳۵۰۱۰۰	تجوید	۱	۳۴	—	۳۴	—	فارسی یا عربی
۳۵۰۱۰۱	تاریخ و علوم قرآن	۱	۱۷	۱۷	—	—	فارسی
۳۵۰۱۸۰	منطق (۱)	۱	۱۷	۱۷	—	—	فارسی
۳۵۰۱۸۱	منطق (۲)	۲	۳۴	۳۴	—	۳۵۰۱۸۰	فارسی
۳۵۰۱۸۳	منطق (۳)	۲	۳۴	۳۴	—	۳۵۰۱۸۲	فارسی
۳۵۰۳۰۱	صرف (۱)	۲	۳۴	۳۴	—	—	عربی
۳۵۰۳۰۴	صرف (۲)	۲	۳۴	۳۴	—	۳۵۰۳۰۱	عربی
۳۵۰۳۰۷	نحو (۱)	۳	۵۱	۵۱	—	—	عربی
۳۵۰۳۱۲	نحو (۲)	۲	۳۴	۳۴	—	۳۵۰۳۰۷	عربی
۳۵۰۳۱۷	نحو (۳)	۳	۵۱	۵۱	—	۳۵۰۳۱۲	عربی
۳۵۰۳۲۳	نحو (۴)	۲	۳۴	۳۴	—	۳۵۰۳۱۷	عربی
۳۵۰۳۲۸	نحو (۵)	۳	۵۱	۵۱	—	۳۵۰۳۲۳	عربی
۳۵۰۳۳۳	نحو (۶)	۳	۵۱	۵۱	—	۳۵۰۳۲۸	فارسی
۳۵۰۰۸۱	تاریخ تحلیلی اسلام (۱)	۲	۳۴	۳۴	—	—	فارسی
۳۵۰۰۸۳	تاریخ تحلیلی اسلام (۲)	۲	۳۴	۳۴	—	۳۵۰۰۸۱	فارسی
۳۵۰۰۴۱	اصول عقاید (۱)	۳	۵۱	۵۱	—	—	فارسی
۳۵۰۰۴۲	اصول عقاید (۲)	۱	۱۷	۱۷	—	۳۵۰۰۴۱	فارسی
۳۵۰۰۴۴	اصول عقاید (۳)	۳	۵۱	۵۱	—	۳۵۰۰۴۴	فارسی
۳۵۰۱۴۱	فقه مقدماتی (۱)	۲	۳۴	۳۴	—	۳۵۰۳۰۴	فارسی
۳۵۰۱۴۲	فقه مقدماتی (۲)	۲	۳۴	۳۴	—	۳۵۰۱۴۱	فارسی
۳۵۰۱۴۳	فقه مقدماتی (۳)	۲	۳۴	۳۴	—	۳۵۰۱۴۲	فارسی
۳۵۰۱۴۴	فقه مقدماتی (۴)	۲	۳۴	۳۴	—	۳۵۰۱۴۳	فارسی
جمع		۴۶	۷۹۹	۷۶۵	۳۴		

۳- درسهای زبان عربی و زبان خارجی
 ۱-۳: درسهای زبان عربی

مقطع کارشناسی - الزامی

شماره درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت			پیش نیاز	زبان تدریس
			جمع	نظری	عملی		
۳۵۰۳۵۱	مکالمه عربی (۱)	۳	۱۰۲	—	۱۰۲	—	عربی
۳۵۰۳۵۵	مکالمه عربی (۲)	۱	۳۴	—	۳۴	۳۵۰۳۵۱	عربی
۳۵۰۳۶۰	مکالمه عربی (۳)	۱	۳۴	—	۳۴	۳۵۰۳۵۵	عربی
۳۵۰۳۶۷	مکالمه عربی (۴)	۱	۳۴	—	۳۴	۳۵۰۳۶۰	عربی
۳۵۰۳۷۳	مکالمه عربی (۵)	۱	۳۴	—	۳۴	۳۵۰۳۶۷	عربی
۳۵۰۳۷۷	مکالمه عربی (۶)	۱	۳۴	—	۳۴	۳۵۰۳۷۳	عربی
۳۵۰۳۷۸	مکالمه عربی (۷)	۱	۳۴	—	۳۴	۳۵۰۳۷۷	عربی
	جمع	۹	۳۰۶	—	۳۰۶		

۴- درسهای اصلی معارف اسلامی

مقطع کارشناسی - الزامی

شماره درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت			پیش نیاز	زبان تدریس
			جمع	نظری	عملی		
۳۵۰۲۰۱	تفسیر قرآن (۱)	۲	۳۴	۳۴	—	فارسی	
۳۵۰۲۰۲	تفسیر قرآن (۲)	۲	۳۴	۳۴	—	فارسی	
۳۵۰۲۲۱	فقه (۱)	۴	۶۸	۶۸	—	فارسی	
۳۵۰۲۲۲	فقه (۲)	۴	۶۸	۶۸	—	فارسی	
۳۵۰۲۲۳	فقه (۳)	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	
۳۵۰۲۲۴	فقه (۴)	۲	۳۴	۳۴	—	فارسی	
۳۵۰۱۲۱	اصول فقه (۱)	۲	۳۴	۳۴	—	فارسی	
۳۵۰۱۲۲	اصول فقه (۲)	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	
۳۵۰۱۲۳	اصول فقه (۳)	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	
	جمع	۲۵	۴۲۵	۴۲۵	—		

۵- درسهای اصلی اقتصاد

مقطع کارشناسی - الزامی

شماره درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت			پیش نیاز	زبان تدریس
			جمع	نظری	عملی		
۳۵۲۰۴۲	ریاضیات (۱)	۳	۵۱	۵۱	-	فارسی	
۳۵۲۰۴۳	ریاضیات (۲)	۳	۵۱	۵۱	-	فارسی	
۳۵۲۰۲۷	آمار (۱)	۴	۶۸	۶۸	-	فارسی	
۳۵۲۰۲۸	آمار (۲)	۴	۶۸	۶۸	-	فارسی	
۳۵۲۰۴۱	روش تحقیق	۳	۵۱	۵۱	-	فارسی	
۳۵۲۰۰۷	اقتصاد ایران	۳	۵۱	۵۱	-	فارسی	
۳۵۲۰۱۲	اقتصاد خرد (۱)	۳	۵۱	۵۱	-	فارسی	
۳۵۲۰۱۳	اقتصاد خرد (۲)	۳	۵۱	۵۱	-	انگلیسی یا فرانسه	
۳۵۲۰۲۰	اقتصاد کلان (۱)	۳	۵۱	۵۱	-	فارسی	
۳۵۲۰۲۱	اقتصاد کلان (۲)	۳	۵۱	۵۱	-	انگلیسی یا فرانسه	
۳۵۲۰۳۲	پول و بانکداری	۳	۵۱	۵۱	-	فارسی	
۳۵۲۰۰۶	اقتصاد اسلامی	۲	۳۴	۳۴	-	فارسی	
۳۵۲۰۳۵	تجارت بین الملل	۳	۵۱	۵۱	-	انگلیسی یا فرانسه	
۳۵۲۰۴۶	مالیه بین الملل	۳	۵۱	۵۱	-	فارسی	
۳۵۲۰۵۲	اقتصاد بخش عمومی (۱)	۲	۳۴	۳۴	-	انگلیسی یا فرانسه	
۳۵۲۰۵۳	اقتصاد بخش عمومی (۲)	۲	۳۴	۳۴	-	انگلیسی یا فرانسه	
۳۵۲۰۳۰	بانکداری اسلامی	۲	۳۴	۳۴	-	فارسی	
۳۵۲۰۱۵	اقتصاد سنجی	۴	۶۸	۶۸	-	فارسی	
۳۵۲۰۳۴	تاریخ عقاید اقتصادی	۳	۵۱	۵۱	-	فارسی	
۳۵۲۰۱۹	اقتصاد کشاورزی	۳	۵۱	۵۱	-	فارسی	
۳۵۲۰۵۴	اصول حسابداری	۳	۵۱	۵۱	-	فارسی	
۳۵۰۱۶۰	مبانی و کاربرد کامپیوتر	۲	۳۴	۳۴	-	فارسی	
۳۵۰۶۲۰	زبان تخصصی اقتصاد	۲	۳۴	۳۴	-	انگلیسی یا فرانسه	
۳۵۰۳۸۶	متون اقتصادی به زبان عربی	۱	۳۴	۳۴	-	عربی	
	جمع	۶۷	۱۱۵۶	۱۱۵۶	-		

۲-۳: دروسهای زبان انگلیسی

شماره درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت			پیش نیاز	زبان تدریس
			جمع	نظری	عملی		
۳۵۰۵۰۱	انگلیسی عمومی (۱)	۳	۶۸	۳۴	۳۴	-	انگلیسی
۳۵۰۵۰۶	انگلیسی عمومی (۲)	۳	۶۸	۳۴	۳۴	۳۵۰۵۰۱	انگلیسی
۳۵۰۵۱۱	انگلیسی عمومی (۳)	۳	۶۸	۳۴	۳۴	۳۵۰۵۰۶	انگلیسی
۳۵۰۵۱۶	انگلیسی عمومی (۴)	۳	۶۸	۳۴	۳۴	۳۵۰۵۱۱	انگلیسی
۳۵۰۵۲۱	انگلیسی عمومی (۵)	۲	۵۱	۳۴	۱۷	۳۵۰۵۱۶	انگلیسی
۳۵۰۵۵۱	مکالمه انگلیسی (۱)	۲	۶۸	-	۶۸	-	انگلیسی
۳۵۰۵۵۷	مکالمه انگلیسی (۲)	۲	۶۸	-	۶۸	۳۵۰۵۵۱	انگلیسی
	جمع	۱۸	۴۵۹	۱۷۰	۲۸۹		

۳-۳: دروسهای زبان فرانسه

شماره درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت			پیش نیاز	زبان تدریس
			جمع	نظری	عملی		
۳۵۰۷۰۱	فرانسه عمومی (۱)	۳	۶۸	۳۴	۳۴	-	فرانسه
۳۵۰۷۰۸	فرانسه عمومی (۲)	۳	۶۸	۳۴	۳۴	۳۵۰۷۰۱	فرانسه
۳۵۰۷۱۲	فرانسه عمومی (۳)	۳	۶۸	۳۴	۳۴	۳۵۰۷۰۸	فرانسه
۳۵۰۷۱۷	فرانسه عمومی (۴)	۳	۶۸	۳۴	۳۴	۳۵۰۷۱۲	فرانسه
۳۵۰۷۲۲	فرانسه عمومی (۵)	۲	۵۱	۳۴	۱۷	۳۵۰۷۱۷	فرانسه
۳۵۰۷۵۱	مکالمه فرانسه (۱)	۲	۶۸	-	۶۸	-	فرانسه
۳۵۰۷۵۷	مکالمه فرانسه (۲)	۲	۶۸	-	۶۸	۳۵۰۷۵۱	فرانسه
	جمع	۱۸	۴۵۹	۱۷۰	۲۸۹		

* یادآوری: دانشجویان در آغاز دوره‌ی تحصیلی یکی از دو زبان انگلیسی یا فرانسه را انتخاب می‌کنند و در طول دوره‌ی تحصیلی همان را ادامه می‌دهند.

۶- درسهای اصلی اقتصاد

مقطع کارشناسی - اختیاری

شماره درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت			پیش نیاز	زبان تدریس
			جمع	نظری	عملی		
۳۵۲۰۵۱	اقتصاد ریاضی	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	
۳۵۲۰۵۰	موضوعات انتخابی در فلسفه اقتصادی	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	
۳۵۲۰۴۹	منطق ریاضی	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	
۳۵۲۰۲۳	اقتصاد مدیریت	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	
۳۵۲۰۲۴	اقتصاد منابع طبیعی	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	
۳۵۲۰۲۶	اقتصاد نفت و نیرو	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	
۳۵۲۰۳۱	بودجه	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	
۳۵۲۰۱۶	اقتصاد شهری	۲	۳۴	۳۴	—	فارسی	
۳۵۲۰۲۵	اقتصاد منطقه‌ای	۲	۳۴	۳۴	—	فارسی	
۳۵۲۰۳۷	حسابداری شرکتها	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	
۳۵۲۰۱۴	اقتصاد رفاه	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	
۳۵۲۰۳۸	حسابداری ملی	۲	۳۴	۳۴	—	فارسی	
۳۵۲۰۲۹	آمار ریاضی	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	
۳۵۲۰۰۳	اصول بیمه	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	
۳۵۲۰۱۰	اقتصاد تعاون	۲	۳۴	۳۴	—	فارسی	
۳۵۲۰۴۷	مدیریت مالی	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	
۳۵۲۰۱۷	اقتصاد صنعتی	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	
۳۵۲۰۱۱	اقتصاد حمل و نقل	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	
۳۵۲۰۴۰	جمعیت شناسی عمومی	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	
۳۵۲۰۳۹	جغرافیای اقتصاد ایران	۲	۳۴	۳۴	—	فارسی	
۳۵۲۰۰۲	آشنایی با نرم افزارهای محاسباتی	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	
۳۵۲۰۰۱	ارزیابی طرحهای اقتصادی	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	

* یادآوری: انتخاب ۶ واحد از درسهای اختیاری مقطع کارشناسی برای دانشجو الزامی است.

۷- درسهای تخصصی معارف اسلامی

مقطع کارشناسی ارشد - الزامی

شماره درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت			پیش نیاز	زبان تدریس
			جمع	نظری	عملی		
۵۵۰۲۲۱	فقه اقتصاد (۱)*	۴	۶۸	۶۸	—	فارسی	
۵۵۰۲۲۲	فقه اقتصاد (۲)*	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	
۵۵۰۲۲۳	فقه اقتصاد (۳)*	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	
۵۵۲۰۹۹	آیات الاحکام اقتصادی*	۲	۳۴	۳۴	—	فارسی	
	جمع	۱۲	۲۰۴	۲۰۴	—		

۸- درسهای تخصصی اقتصاد

مقطع کارشناسی ارشد - الزامی

شماره درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت			پیش نیاز	زبان تدریس
			جمع	نظری	عملی		
۵۵۲۰۰۹	اقتصاد خرد میانه (۱)*	۳	۵۱	۵۱	—	انگلیسی یا فرانسه	
۵۵۲۰۱۰	اقتصاد خرد میانه (۲)*	۳	۵۱	۵۱	—	انگلیسی یا فرانسه	
۵۵۲۰۱۵	اقتصاد کلان میانه (۱)*	۳	۵۱	۵۱	—	انگلیسی یا فرانسه	
۵۵۲۰۱۶	اقتصاد کلان میانه (۲)*	۳	۵۱	۵۱	—	انگلیسی یا فرانسه	
۵۵۲۰۳۴	اقتصاد توسعه*	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	
۵۵۲۰۲۰	برنامه ریزی اقتصادی*	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	
۵۵۲۰۳۲	موضوعات انتخابی در اقتصاد اسلامی*	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	
۵۵۲۰۳۳	نظامهای اقتصادی*	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	
۵۵۲۲۹۹	پایان نامه*	۵	—	—	—	—	
	جمع	۲۹	۴۰۸	۴۰۸	—		

۹- درسهای تخصصی اقتصاد

مقطع کارشناسی ارشد - اختیاری

شماره درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت			پیش نیاز	زبان تدریس
			جمع	نظری	عملی		
۵۵۲۰۲۴	تجارت بین الملل*	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	
۵۵۲۰۳۰	مالیه بین الملل*	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	
۵۵۲۰۰۶	اقتصاد پولی*	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	
۵۵۲۰۱۱	اقتصاد سنجی*	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	
۵۵۲۰۱۳	اقتصادسنجی کاربردی*	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	
۵۵۲۰۱۹	اقتصاد نفت و نیرو*	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	
۵۵۲۰۲۹	سیراندیشه های اقتصادی*	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	
۵۵۲۰۲۲	پژوهش عملیاتی*	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	
۵۵۲۰۰۲	احتمال و استنباط آماری*	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	
۵۵۲۰۲۸	سیاستهای کشاورزی*	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	
۵۵۲۰۱۷	اقتصاد منابع طبیعی*	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	
۵۵۲۰۱۴	اقتصاد شهری*	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	
۵۵۲۰۱۸	اقتصاد منطقه ای*	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	
۵۵۲۰۰۸	اقتصاد تولید*	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	
۵۵۲۰۰۴	اقتصاد بخش عمومی (۱)*	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	
۵۵۲۰۰۵	اقتصاد بخش عمومی (۲)*	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	
۵۵۲۰۲۶	ریاضیات (۳)*	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	
۵۵۲۰۳۱	مسائل اقتصاد ایران*	۳	۵۱	۵۱	—	فارسی	

* یادآوری: انتخاب ۶ واحد از درسهای اختیاری مقطع کارشناسی ارشد برای دانشجوی الزامی است.

فصل سوم

برنامه دروسهای

دوره کارشناسی ارشد پیوسته

رشته معارف اسلامی و اقتصاد

سرفصل دروسهای عمومی

« الزامی »

مقطع کارشناسی

فارسی

شماره درس : ۳۵۰۰۲۰

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف : تکمیل آموزش زبان فارسی دوره دبیرستان در حدی که دانشجو بتواند کتب فارسی مورد نیاز را بی غلط بخواند و به راحتی بنویسد.

سرفصل دروس:

۱- ۱۵۰ صفحه از کتاب گزیده متون ادب فارسی از انتشارات مرکز نشر دانشگاهی

۲- مباحث زیر از کتاب زبان و نگارش فارسی از انتشارات سازمان سمت:

در باره نویسندگی و ارزش و نقش نویسندگی در جامعه

ویژگیهای یک نوشته خوب

نکته‌هایی در رسم الخط (شیوه املاي فارسی)

نشانه گذاری

شیوه تحقیق

الف) آشنایی با مراجع تحقیق

ب) نحوه استفاده از مراجع و مآخذ

مقاله نویسی (طرز نوشتن مقاله، انواع مقاله، ادبی، علمی، تاریخ و اجتماعی و ...)

فن ترجمه

انواع نثر

انواع نظم

سبک های ادبی فارسی (خراسانی، عراقی، هندی، دوره بازگشت و...)

مختصری در دستور زبان فارسی

شیوه تهیه و تنظیم پایان نامه

انقلاب اسلامی و ریشه‌های آن

شماره درس : ۳۵۰۰۶۱

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف : شناساندن ماهیت سیاسی - انقلاب اسلامی و بیان اجمالی قیامها و نهضت های مهم اسلامی که در طول تاریخ اتفاق افتاده و بیان نسبتاً تفصیلی علل و عوامل تکوین، پیدایش پیروزی، تثبیت و گسترش انقلاب اسلامی ایران.

سرفصل دروس:

- ریشه اندیشه‌های سیاسی در قرآن
- ریشه‌های تفکر سیاسی در سیره پیامبر ﷺ
- تفکر سیاسی در زندگی یکایک معصومین (علیهم‌السلام) با بررسی حیات سیاسی ایشان و برخورد سیاسی ایشان با حکام وقت
- تحلیلی از نهضت کربلا
- قیام توابین
- حرکت های سیاسی دوران بنی امیه
- قیام‌های سادات علوی در دوران بنی عباس
- نهضت های سیاسی در عصر غیبت تا دو قرن اخیر
- تفکر سیاسی اسلامی در دو قرن اخیر
- تحریم تنباکو
- نهضت های اسلامی در یک قرن اخیر
- قیام مشروطیت
- انقلاب اسلامی ایران
- عوامل پیروزی انقلاب اسلامی
- کارشکنی‌ها و عوامل تخریب
- توطئه‌های استکبار و عوامل آن
- بازتاب انقلاب اسلامی در جهان

منابع درسی: انقلاب اسلامی و ریشه‌های آن، حجة الاسلام والمسلمین عمید زنجانی

تربیت بدنی (۱)

شماره درس : ۳۵۰۰۷۱

تعداد واحد : ۱

نوع واحد : نظری - عملی

پیش نیاز : ندارد

هدف : ۱- آشنایی با مفاهیم و اهداف تربیت بدنی و نقش و اثر آن در زندگی

فردی و اجتماعی

۲- فراگرفتن شیوه‌های حفظ و نگهداری سلامت و تناسب بدن بمنظور

انجام وظایف فردی، اجتماعی و شرعی

۳- فراگرفتن اصول حرکات بدنی (عملی و نظری) بمنظور ایجاد تحرک

و پویایی بیشتر در گذراندن اوقات فراغت و خودآزمایی در طول زندگی.

سرفصل دروس :

درس تربیت بدنی طبیعتاً نظری - عملی است و دانشجویان در ضمن مشارکت در فعالیتهای

حرکتی و ورزشی با مفاهیم زیر آشنا می‌شوند:

- اصول و فلسفه تربیت بدنی از دیدگاه مکتب

- اهداف تربیت بدنی در رابطه با جامعه و دانشگاه

تربیت بدنی (۲)

شماره درس : ۳۵۰۰۷۲

تعداد واحد : ۱

نوع واحد : نظری - عملی

پیش نیاز : ۳۵۰۰۷۱

- هدف :
- ۱- ایجاد فرصت مناسب ورزشی برای کسب تجارب فردی و اجتماعی
  - ۲- آشنایی و یادگیری فنون و مقررات یکی از ورزشهای پایه.
  - ۳- آشنایی و یادگیری فنون و مقررات یکی از ورزشهای گروهی یا انفرادی متداول در دانشگاه با توجه به امکانات موجود.

سرفصل دروس :

- درس تربیت بدنی طبیعتاً نظری - عملی است و دانشجویان در ضمن مشارکت در فعالیتهای حرکتی و ورزشی با مفاهیم زیر آشنا می شوند:
- رفتار فردی و اجتماعی در محیط ورزش
  - موضوع ایمنی و بهداشت در محیط ورزش
  - رابطه ورزش با تغذیه و افزایش یا کاهش وزن بدن
  - عوامل تهدید کننده قلب و عروق و رابطه آن با ورزش
  - چاقی و عوارض جسمی آن
  - آشنایی با فنون و مقررات ورزشی: دو و میدانی، ژیمناستیک، شنا، فوتبال، والیبال، بسکتبال، هندبال، تنیس روی میز، بدمینتون، کوهنوردی، تنیس، اسکی، ورزشهای رزمی و ...

سرفصل درسهای پایه

معارف اسلامی

« الزامی »

مقطع کارشناسی

تجوید

شماره درس : ۳۵۰۱۰۰

تعداد واحد : ۱

نوع واحد : نظری - عملی

پیش نیاز : ندارد

هدف : آشنایی با اصول و قواعد صحیح خواندن قرآن مجید و نیکو اداء کردن الفاظ.

سرفصل دروس:

- ۱- تقسیمات قرآنی
- ۲- شناخت حروف
- ۳- حروف مقطعه
- ۴- مخارج حروف
- ۵- صفات مهم حروف
- ۶- شناخت علائم حروف
- ۷- احکام تفهیم و ترفیق راء و الف
- ۸- احکام لام لفظ جلاله
- ۹- احکام میم ساکنه
- ۱۰- احکام ادغام
- ۱۱- احکام مد
- ۱۲- احکام تنوین و نون ساکنه
- ۱۳- احکام همزه وصل
- ۱۴- احکام اشباع
- ۱۵- قواعد وقف وسکت
- ۱۶- وقف و ابتداء
- ۱۷- حروف ناخوانا

منبع : جزوه تهیه شده در دانشگاه امام صادق (علیه السلام)

تاریخ و علوم قرآن

- شماره درس : ۳۵۰۱۰۱
تعداد واحد : ۱
نوع واحد : نظری
پیش نیاز : ۳۵۰۱۰۰
هدف : آشنایی با مقدمات تفسیر جهت ورود به تفسیر قرآن کریم

سرفصل دروس

- ۱- نزول قرآن (انزال و تنزیل)
- ۲- کتابت قرآن در عصر رسول اکرم ﷺ
- ۳- خط و رسم گذاری و نقطه و حرکات
- ۴- جمع آوری قرآن در زمان رسول اکرم ﷺ و بعد از ایشان
- ۵- ناسخ و منسوخ
- ۶- مطلق و مقید
- ۷- محکم و متشابه

منبع : جزوه تهیه شده در دانشگاه امام صادق (ع) ﷺ

منطق (۱)

شماره درس : ۳۵۰۱۸۰

تعداد واحد : ۱

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف : آشنایی اجمالی با علم منطق به منظور حفظ و صیانت فکر از خطا.

سرفصل دروس

۱- تعریف منطق

۲- فایده منطق

۳- معنای فکر

۴- خطای ذهن

۵- موضوع منطق

۶- تصور و تصدیق

۷- کلی و جزئی

۸- نسب اربعه

۹- کلیات خمس

۱۰- تعریف و اقسام آن

۱۱- تناقض و احکام قضایا

۱۲- مباحث حجت و استدلال (قیاس - تمثیل - استقرار)

۱۳- صناعات خمس، بر وجه کلی:

الف - برهان

ب - جدل

ج - شعر

د - خطابه

ه - مغالطه و اقسام آن

منبع: منطق استاد شهید مرحوم آیه... مطهری، منطق صوری تألیف آقای دکتر خوانساری

منطق (۲)

شماره درس : ۳۵۰۱۸۱

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۳۵۰۱۸۰

هدف : آشنایی عمیق با علم منطق به منظور حفظ و صیانت فکر از خطا.

سرفصل دروس

۱- تعریف علم

۲- تصور و تصدیق

۳- جهل و اقسام آن

۴- تعریف فکر و اقسام آن

۵- دلالت و اقسام آن

۶- تقسیمات الفاظ

۷- کلی و جزئی

۸- نسب اربعه

۹- کلیات خمس

۱۰- ذاتی و عرضی و تقسیم آنها

۱۱- تعریف و اقسام و شرایط آن

۱۲- قسمت

۱۳- قضایا و تقسیمات آن

منبع: المنطق تألیف آیه... حاج شیخ محمد رضا مظفر

منطق (۳)

شماره درس : ۳۵۰۱۸۳

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۳۵۰۱۸۱

هدف : آشنایی عمیق با علم منطق به منظور حفظ و صیانت فکر از خطا.

سرفصل دروس

۱- تناقض و مباحث آن

۲- عکس و اقسام آن

۳- لواحق عکس

۴- قیاس و اقسام و اشکال اربعه

۵- استقراء و تمثیل

منبع: المنطق تألیف آیه... حاج شیخ محمد رضا مظفر

فقه مقدماتی (۱)

شماره درس : ۳۵۰۱۴۱

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف : آشنایی با فقه اسلام.

سرفصل دروس

الف - کتاب الطهاره:

آبها، وضوء، غسل و اقسام آن، دماء ثلاثه، تیمم، نجاسات.

ب - کتاب الصلوه:

اعداد صلوة، شروط و تروک صلوة، واجبات صلوة، صلوة جمعه، صلوة العیدین، صلوة الجماعة، صلوة المسافر، صلوة الكسوف، صلوة الخوف

ج - کتاب الزکوة:

شرائط وجوب زکوة، الانعام الثلاثه، الغلات الاربعه، النقدين، مستحق زکوة،

زکوة فطره

د - کتاب الخمس:

موارد خمس، مصرف خمس انفال

منبع: کتاب تبصرة المتعلمين علامه حلی قدس سره الشریف

فقه مقدماتی (۲)

شماره درس : ۳۵۰۱۴۲
تعداد واحد : ۲
نوع واحد : نظری
پیش نیاز : ۳۵۰۱۴۱
هدف : آشنایی با فقه اسلام.

سرفصل دروس

الف - کتاب الصوم:

مفطرات، اقسام صوم، معذورین، اعتکاف

ب - کتاب الحج:

شرائط حج، انواع حج، احرام، تروک احرام، کفارات احرام، اعمال عمره، افعال حج

ج - کتاب الجهاد:

شرائط وجوب جهاد، اصناف ثلاثه که جهاد با آنها واجب است، تقسیم غنائم،

امر به معروف و نهی از منکر، شرائط وجوب

د - تجاره، مکاسب محرمه، آداب تجارت، بیع و اقسام آن، خيارات، عیوب، نقدونسیه

ومرابحه، تسلیم، ربا، بیع ثمار، بیع حیوان، سلف، شفعه

ه - اجاره، مزارعه و مساقات، جعاله، سبق و رمایه، شرکت، مضاربه، ودیعه، عاریه، لقطه،

غصب، احیاء موات.

منبع: کتاب تبصرة المتعلمین علامه حلی قدس سره الشریف

فقه مقدماتی (۳)

شماره درس : ۳۵۰۱۵۳
تعداد واحد : ۲
نوع واحد : نظری
پیش نیاز : ۳۵۰۱۴۲
هدف : آشنایی با فقه اسلام.

سر فصل دروس

الف - کتاب الادیون:

دین، قرض، رهن، حجر، ضمان، صلح اقرار و شرائط آن، وكالة

ب - کتاب الهبات و توابعها:

هبه، وقف، وصایا

ج - کتاب النکاح:

اقسام نکاح، شرائط، اولیاء عقد، محرمات، متعه، عیوب، مهر، نشوز، اولاد، نفقات

د - کتاب الفراق:

طلاق و شرائط آن، اقسام طلاق، عدّه، خلع و مباراة

منبع: کتاب تبصرة المتعلمین علامه حلی قدس سره الشریف

فقه مقدماتی (۴)

شماره درس : ۳۵۰۱۴۴
تعداد واحد : ۲
نوع واحد : نظری
پیش نیاز : ۳۵۰۱۴۳
هدف : آشنایی با فقه اسلام.

سر فصل دروس

الف - کتاب العتق:
رق، عتق، تدبیر، مکاتبه و اقسام آن
ب - کتاب الایمان:
ایمان، متعلق یمین، نذر و عهد، کفارات
ج - کتاب الصيد و توابعه:
آلات صید، ذبح و شرائط ذابح و ذبیحه، اطعمه و اشربه، حیوان ماکول
اللحم، طیور، جامدات، مایعات
د - کتاب المیراث:
موجبات ارث، بازماندگان میت و مراتب سه گانه، موانع ارث، میراث
ولد الملاعنة والزنا والحمل والمفقود، میراث غرقى و مهدوم
ه - کتاب القضاء و الشهادات والحدود:
صفات قاضی، کیفیت حکم، استخلاف، مدعی، صفات شاهد، حد مسکر،
حد سرقت، حد محارب
و - کتاب القصاص والدیات:
قتل و اقسام آن، شرائط قصاص، اشتراک، اقرار، بینه، قسم، دیه نفس، ضمان
دیه، دیات الاعضاء، دیات المنافع، دیات الجراح، دیه الجنین، الجنایه علی حیوان
عاقله

منبع: کتاب تبصرة المتعلمین علامه حلی قدس سره الشریف

صرف (۱)

شماره درس : ۳۵۰۳۰۱

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف : آشنایی با قواعد و اصول علم صرف

سر فصل دروس

اقسام کلمه، تعریف علم صرف، ابناء اسم، صیغ اسم ثلاثی، رباعی و خماسی، مهموز، مضاعف، صحیح، اقسام فعل، اعراب فعل ثلاثی مزید فیه، چگونگی ساختن فعل ماضی و مضارع و امر و سایر اقسام فعل.

متن: کتاب صرف میر (ترجمه عربی) والتصریف

تذکر: درس مزبور بزبان عربی تدریس می شود.

صرف (۲)

شماره درس : ۳۵۰۳۰۴

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۳۵۰۳۰۱

هدف : آشنایی با قواعد و اصول علم صرف.

سر فصل دروس

لازم و متعدی، معلوم و مجهول، طریق ساختن فعل مجهول، نون تاکید ثقیله و خفیفه، مشتقات، اقسام معتل، مثال، اجوف، ناقص، لفیف، ابواب ثلاثی مزید، مضاعف
متن: کتاب صرف میر (ترجمه عربی) و التصریف
تذکر: درس مزبور بزبان عربی تدریس می شود.

نحو (۱)

شماره درس : ۳۵۰۳۰۷
تعداد واحد : ۳
نوع واحد : نظری
پیش نیاز : ندارد
هدف : آشنایی با قواعد و اصول علم نحو.

سر فصل دروس

تعریف علم نحو، کلمه و اقسام آن، تعریف اسم و فعل و حرف و علامات هر یک، معرب و انواع اعراب، اعراب اسم، منصرف و غیر منصرف، اسباب منع صرف، مرفوعات، منصوبات، مجرورات، توابع، اسماء مبنی و اقسام آن، اسماء عدد، مذکر و مؤنث، تشبیه و جمع، مشتقات.

متن: کتاب هدایه

تذکر: درس مزبور بزبان عربی تدریس می شود.

نحو (۲)

شماره درس : ۳۵۰۳۱۲

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۳۵۰۳۰۷

هدف : آشنایی با قواعد و اصول علم نحو.

سر فصل دروس

فعل و اقسام آن، لازم و متعدی، معلوم و مجهول، افعال قلوب، افعال ناقصه، افعال مقاربه، فعل تعجب، افعال مدح و ذم، حروف جر، حروف مشبهة بالفعل، حروف عطف، حروف زائد، حروف تفسیر، حروف توقيح، حروف شرط، حروف ردع، تنوین و اقسام آن، نون تأکید ثقیله و خفیفه.

متن: کتاب هدایه

تذکر: درس مزبور بزبان عربی تدریس می شود.

نحو (۳)

شماره درس : ۳۵۰۳۱۷
تعداد واحد : ۳
نوع واحد : نظری
پیش نیاز : ۳۵۰۳۱۲
هدف : آشنایی با قواعد و اصول علم نحو

سر فصل دروس

- ۱- کلام و مایتألف منه
- ۲- معرب و مبنی
- ۳- نکره و معرفه
- ۴- علم
- ۵- اسم اشاره
- ۶- موصول
- ۷- معرف به "ال"
- ۸- مبتدا و خبر
- ۹- افعال ناقصه
- ۱۰- حروف شبیه به "لیس"
- ۱۱- افعال مقاربه
- ۱۲- حروف شبیه به فعل
- ۱۳- "لا" نفی جنس
- ۱۴- افعال قلوب

متن: کتاب شرح الفیه ابن مالک تألیف ابن عقیل

نحو (۴)

- شماره درس : ۳۵۰۳۲۳
تعداد واحد : ۲
نوع واحد : نظری
پیش نیاز : ۳۵۰۳۱۷
هدف : آشنایی با قواعد و اصول علم نحو.

سر فصل دروس

- ۱- فاعل
- ۲- نائب فاعل
- ۳- اشتغال
- ۴- تعدی الفعل و لزومه
- ۵- مفعول مطلق
- ۶- مفعوله له
- ۷- مفعول فیه
- ۸- مفعول معه
- ۹- مستثنی
- ۱۰- حال
- ۱۱- تمییز
- ۱۲- حروف جر
- ۱۳- مضاف الیه

متن: کتاب شرح الفیه ابن مالک تألیف ابن عقیل

نحو (۵)

- شماره درس : ۳۵۰۳۲۸
تعداد واحد : ۳
نوع واحد : نظری
پیش نیاز : ۳۵۰۳۲۳
هدف : آشنایی با قواعد و اصول علم نحو.

سر فصل دروس

- ۱- مضاف به "یا" متکلم
- ۲- اعمال مصدر
- ۳- اعمال اسم فاعل، مفعول و صیغه مبالغه
- ۴- اوزان مصدر
- ۵- ابنیه اسماء فاعل و مفعول و صفة مشبهة
- ۶- اعمال صفة مشبهة
- ۷- تعجب
- ۸- افعال مدح و ذم
- ۹- اعمال اسم تفضیل
- ۱۰- نعت
- ۱۱- تأکید
- ۱۲- عطف بیان
- ۱۳- عطف نسق
- ۱۴- بدل

متن: کتاب شرح الفیه ابن مالک تالیف ابن عقیل

نحو (۶)

- شماره درس : ۳۵۰۳۳۳
تعداد واحد : ۳
نوع واحد : نظری
پیش نیاز : ۳۵۰۳۲۸
هدف : آشنایی با قواعد و اصول علم نحو.

سر فصل دروس

- ۱- منادی
- ۲- توابع منادی
- ۳- منادای مضاف به "یاء متکلم"
- ۴- اسماء لازمه برای نداء
- ۵- استغاثه
- ۶- مندوب
- ۷- ترخیم
- ۸- اختصاص
- ۹- تحذیر و اغراء
- ۱۰- اسماء افعال و اصوات
- ۱۱- غیر منصرف
- ۱۲- رفع فعل و نصب آن
- ۱۳- جزم فعل
- ۱۴- مبحث "لو"
- ۱۵- مبحث "اما"، "لولا" و "لوما"
- ۱۶- اخبار به سبب "الذی" و فروع آن
- ۱۷- اسماء عدد
- ۱۸- مبحث "لم"، "کأین" و "کذا"
- ۱۹- حکایه
- ۲۰- تأنیث

- ٢١- مقصور و ممدود
٢٢- تثنیه مقصور، ممدود و جمع آنها
٢٣- جمع مکسر
٢٤- تصغیر
٢٥- نسب
٢٦- وقف
٢٧- اماله
٢٨- تصریف
٢٩- زیاده همزه وصل
٣٠- ابدال
٣١- ادغام

متن: کتاب شرح الفیه ابن مالک تألیف ابن عقیل

تاریخ تحلیلی اسلام (۱)

شماره درس : ۳۵۰۰۸۱

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف : آشنایی با اوضاع و احوال عربستان پیش از اسلام تا هجرت رسول اکرم ﷺ و از هجرت تا رحلت رسول خدا ﷺ و پس از رحلت رسول خدا ﷺ تا فاجعه کربلا.

سر فصل دروس

- ۱- بحثی در معرفی منابع تاریخ و مرجع شناسی.
- ۲- وضع جزیره العرب از نظر تاریخی و جغرافیایی از آغاز سکونت قریش در مکه.
- ۳- وضع جامعه عرب و ادیان جاهلی و بنای کعبه.
- ۴- وضع سیاسی و اجتماعی اجداد رسول اکرم ﷺ و داستان اصحاب فیل.
- ۵- ولادت رسول خدا ﷺ و دوران شیرخوارگی تا وفات عبدالمطلب.
- ۶- زندگی رسول خدا ﷺ پس از وفات عبدالمطلب تا ازدواج با خدیجه ؓ.
- ۷- مبارزه رسول خدا ﷺ با عادات ناپسند و سنتهای غلط جاهلیت و داستان حلف الفصول و بنای کعبه.
- ۸- مقدمات بعثت.
- ۹- داستان بعثت تا آغاز دعوت علنی.
- ۱۰- نخستین مسلمان از مرد و زن و گروههای نخست که مسلمان شدند.
- ۱۱- ولادت فاطمه ؓ و فشار و شکنجه مشرکان و هجرت مسلمانان به حبشه.
- ۱۲- داستان صحیفه ملعونه و محاصره سیاسی بنی هاشم.
- ۱۳- معراج و شق القمر و بحثی کوتاه درباره معجزه.
- ۱۴- رحلت ابوطالب و خدیجه ؓ و بحثی پیرامون ایمان ابوطالب.
- ۱۵- دعوت رسول خدا ﷺ از قبائل اطراف و سفر به طائف.
- ۱۶- آشنایی اهل یترب با رسول خدا ﷺ و بیعت عقبه.
- ۱۷- توطئه دارالندوه و مقدمات هجرت به مدینه.

- ۱۸- هجرت رسول خدا ﷺ از مکه به مدینه.
- ۱۹- استقبال قبائل از رسول خدا ﷺ.
- ۲۰- ایجاد اخوت میان مهاجر و انصار.
- ۲۱- وجوب روزه و نمازهای چهار رکعتی، تحویل قبله و سازماندهی حکومت.
- ۲۲- ازدواج میمون امیرالمومنین ﷺ با حضرت فاطمه ﷺ.
- ۲۳- جنگ بدر و پیروزی مسلمانان و شکست مشرکان و علل و عوامل پیروزی و شکست.
- ۲۴- ولادت امام حسن ﷺ و پیمان شکنی یهود بنی قینقاع و اخراج آنان.
- ۲۵- جنگ احد و پیامدهای آن و علل شکست مسلمین.
- ۲۶- دو حادثه ناگوار برای مسلمین (رجیع و بئر معونه) و اخراج یهود بنی النضیر.
- ۲۷- حوادث سال چهارم و ولادت امام حسین ﷺ.
- ۲۸- غزوه خندق و بنی قریظه و پیروزی مسلمین و نصرت الهی.
- ۲۹- غزوه بنی المصطلق، صلح حدیبیه و اثرات آن.
- ۳۰- جنگ خیبر و وقایع سال هفتم.
- ۳۱- جنگ تبوک و مقدمات فتح مکه.
- ۳۲- فتح مکه و آثار آن.
- ۳۳- جنگ حنین و طائف و پیامدهای آن.
- ۳۴- وفور قبائل عرب و داستان مباحله و جنگ تبوک و پیامدهای آن.
- ۳۵- حجة الوداع و مسئله نصب علی ﷺ به جانشینی از طرف رسول خدا ﷺ. و رحلت رسول خدا ﷺ.
- ۳۶- رحلت رسول خدا ﷺ و حوادث مربوط به آن.
- ۳۷- فرزندان و زوجات رسول خدا ﷺ و اقارب.
- ۳۸- داستان سقیفه و بررسی علل و انگیزه‌هایی که در تشکیل سقیفه دخالت داشت.
- ۳۹- تحلیل داستان سقیفه از دیدگاه شیعه.
- ۴۰- داستان مدعیان نبوت و اهل رده.
- ۴۱- مقدمات توسعه و گسترش اسلام در شرق و شمال جزیره العرب.
- ۴۲- مرگ ابوبکر و انتصاب عمر به خلافت و بحث پیرامون آن.
- ۴۳- فتح ایران و لشگرکشیها به ایران و عراق.
- ۴۴- فتح شام و فلسطین.
- ۴۵- فتح مصر.
- ۴۶- تأسیس دیوان حقوق و اثرات آن در بهم زدن عدالت اسلامی.

- ۴۷- قتل عمر و داستان شوری.
- ۴۸- فتوحات اسلامی در زمان عثمان.
- ۴۹- علل قیام مسلمین علیه سیاست مالی و نظام حکومت عثمان.
- ۵۰- داستان قتل عثمان و پیامدهای آن.
- ۵۱- کیفیت بیعت با امیرالمومنین علیه السلام.
- ۵۲- ناکثین و حرکت آنان از حجاز به عراق.
- ۵۳- حرکت امیر مومنان علیه السلام از مدینه به عراق.
- ۵۴- جنایات جدایی طلبان در بصره و مقدمات جنگ جمل.
- ۵۵- داستان جنگ جمل و پیامدهای آن.
- ۵۶- ورود امیرالمومنین علیه السلام به کوفه و نامه نگاریها با معاویه.
- ۵۷- قاسطین و مقدمات جنگ صفین.
- ۵۸- جنگ صفین.
- ۵۹- حکمیت و تبعات آن.
- ۶۰- پیدایش مارقین و خوارج.
- ۶۱- جنگ نهروان.
- ۶۲- شهادت امیرالمومنین علیه السلام.
- ۶۳- آغاز خلافت امام حسن علیه السلام و عواملی که موجب صلح با معاویه گردید.
- ۶۴- صلح امام حسن علیه السلام و بازگشت آن حضرت علیه السلام به مدینه.
- ۶۵- حوادث زمان آن حضرت علیه السلام تا هنگام شهادت.
- ۶۶- فتوحات زمان معاویه و حوادث دیگر.
- ۶۷- داستان استلحاق زیادبن ابیه و ولیعهدی یزید و جنایات دیگر.
- ۶۸- مرگ معاویه و مقدمات قیام امام حسین علیه السلام.

منابع:

تاریخ تحلیلی اسلام تألیف آقای دکتر شهیدی، تاریخ یعقوبی، تاریخ ابن اثیر، مروج الذهب، غایة المرام، بحار الانوار، اعلام الوری، مقدمه ابن خلدون، منابع تاریخ (۱)، سیره ابن هشام، محمد خاتم پیامبران، فروغ ابدیت، سیره المصطفی هاشم معروف حسنی، دراسة فی السیره تألیف عمادالدین خلیل، زندگانی پیامبر اکرم تألیف آقای رسولی.

تاریخ تحلیلی اسلام (۲)

شماره درس : ۳۵۰۰۸۳

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۳۵۰۰۸۱

هدف : آشنایی با فاجعه کربلا و وقایع بعد از آن تا دوران غیبت کبری حضرت ولی عصر (عج).

سر فصل دروس

- ۱- فاجعه کربلا و آثار و نتایج آن.
- ۲- قیام مردم مدینه و واقعه حره.
- ۳- فتنه عبدالله بن زبیر در مکه و مرگ یزید.
- ۴- قیام توابین.
- ۵- اختلاف امویان و مروانیان در شام و غلبه مروانیان بر شام و عراق و حجاز.
- ۶- حکومت حجاج در عراق و نهضت‌های ضد مروانی مقارن امامت حضرت سجاد (ع).
- ۷- تاریخ حیات امام باقر (ع)، قیام زید بن علی و وقایع بعد از آن تا تشکیل حکومت عباسیان.
- ۸- زندگی امام صادق (ع)، مقامات علمی و مشاوران آن حضرت.
- ۹- اوضاع سیاسی و تمدن اسلامی در عهد امام صادق (ع) و امام موسی کاظم (ع).
- ۱۰- امامت و زندگی سیاسی حضرت رضا (ع).
- ۱۱- اوضاع سیاسی و علمی زمان مامون، مناظره حضرت رضا (ع) با علماء ادیان.
- ۱۲- امامت و زندگی سیاسی حضرت جواد (ع)، حضرت هادی (ع)، حضرت امام حسن عسکری (ع) و اوضاع سیاسی و اجتماعی آن دوره.
- ۱۳- فشار متوکل نسبت به شیعیان و منع زیارت قبر ابا عبدالله الحسین (ع).
- ۱۴- ضعف دولت عباسی و تجزیه قلمرو آنان (ادریسیان در اریقیه، طاهریان در خراسان، طولونیان در مصر، زید بن درعین...)

۱۵- بررسی اجمالی اوضاع سیاسی سرزمینهای غرب اسلامی (امویان در اندلس، اخشیدیان و اغلییان و فاطمیان در شمال افریقا).

۱۶- ولادت حضرت ولیعصر (عج)، علل سیاسی-اجتماعی غیبت صغری و کیفیت آن.

۱۷- بررسی اوضاع شیعه در زمان غیبت صغری (فرق شیعه: کیسانیه، زیدیه، اسماعیلیه و...).

۱۸- آغاز غیبت کبری، ولایت فقهاء، و وضع شیعه در زمان غیبت کبری.

منابع: تاریخ تحلیلی اسلام تألیف آقای دکتر شهیدی، تاریخ یعقوبی، تاریخ ابن اثیر، مروج الذهب، غایة الحرام، بحار الانوار، اعلام الوری، مقدمه ابن خلدون

اصول عقائد (۱)

- شماره درس : ۳۵۰۰۴۱
تعداد واحد : ۳
نوع واحد : نظری
پیش نیاز : ندارد
هدف : آشنایی با مبانی فکری و اعتقادی در باب اثبات واجب الوجود، مسئله توحید و عدل

سر فصل دروس

مقدمه: لزوم بحث پیرامون اصول عقائد (طرح مباحث مربوط به جهان بینی و شناخت)

- ۱- براهین خداشناسی
  - برهان فطرت
  - برهان وجوب وامکان
  - برهان نظم
  - بررسی آیات قرآنی در مسئله خداشناسی
- ۲- توحید
  - توحید ذات و بیان دلایل عقلی و نقلی
  - الف) برهان فرجه
  - ب) برهان فطرت
  - ج) برهان تمنع
- ۳- مراتب توحید
- ۴- توحید صفات و بحثی پیرامون صفات حق
- ۵- اصل عدل
  - تاریخچه اصل عدل
  - معنای لغوی عدل درباره انسانها و خداوند
  - اقسام عدل:
    - الف) عدل تکوینی
    - ب) عدل تشریحی

ج) عدل در جزاء

- مسئله شرور و نظام احسن
- آیا خلقت شیطان منافات با عدل الهی دارد؟
- سعادت و شقاوت

منبع: جزوه تهیه شده در دانشگاه امام صادق (علیه السلام)

اصول عقائد (۲)

شماره درس : ۳۵۰۰۴۲

تعداد واحد : ۱

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۳۵۰۰۴۱

هدف : آشنایی با مبانی فکری و اعتقادی در باب نبوت عامه و خاصه

سر فصل دروس

الف - نبوت عامه:

۱- دلیل بر لزوم بعثت

۲- امتیازات انبیاء علیهم السلام

الف - وحی، توأم با بحثی در مورد الهام و خواب و تفاوت آنها با وحی

ب - معجزه

ج - عصمت

ب - نبوت خاصه:

۱- اثبات نبوت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله

الف - گردآوری قرائن و شواهد

ب - بشارات عهدین

ج - اعجاز قرآن در ابعاد مختلف

۲- خاتمیت

منبع: جزوه تهیه شده در دانشگاه امام صادق علیه السلام

اصول عقائد (۳)

شماره درس : ۳۵۰۰۴۴

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۳۵۰۰۴۲

هدف : آشنایی با مبانی فکری و اعتقادی در باب امامت، مهدویت و معاد

سر فصل دروس

الف - اصل امامت :

۱- تحقیق در معنای لغوی و اصطلاحی امام و بیان نیاز کلی به وجود رهبر و

امام معصوم

۲- اقسام هدایت

۳- خصوصیات و ویژگیهای امام

الف - عصمت

ب - علم امام

۴- اثبات امامت دوازده گانه

ب - مهدویت :

۱- نص پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ و ائمه عَلَيْهِمُ السَّلَام بر امامت حضرت حجت (عج)

۲- اثبات ولادت حضرت حجت (عج) و بررسی نظرات علماء اهل سنت در این مورد

۳- بررسی مسئله غیبت، غیبت صغری و کبری

۴- نواب خاصه و توقیعات حضرت حجت (عج)

۵- رمز طول عمر و پاسخ از شبهات وارده

۶- مسئله انتظار

۷- امامت در دوران صباوت و کودکی

ج - اصل معاد:

۱- اثبات معاد از راه حکمت، عدل و عقل

۲- اثبات معاد جسمانی

۳- بحث پیرامون پدیده مرگ از دیدگاه قرآن و روایات

۴- برزخ

۵- بحث پیرامون حساب، صراط و میزان از دیدگاه قرآن و روایات

۶- مجازاتهای اخروی

۷- بحث پیرامون شفاعت

۸- بحث پیرامون بهشت و خلود

۹- بحث پیرامون جهنم و خلود

۱۰- طرح شبهه آکل و مأكول و پاسخ گویی به آن

منبع: جزوه تهیه شده در دانشگاه امام صادق (علیه السلام)

سرفصل درسهای پایه
زبان عربی و زبان خارجی
«الزامی»
مقطع کارشناسی

مکالمه عربی (۱)

شماره درس : ۳۵۰۳۵۱

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : عملی

پیش نیاز : ندارد

هدف : آشنایی با نحوه مکالمه و گفتگوی زبان عربی بمنظور بیان مقاصد خود و درک مطالب و سخنان عرب زبانان.

سر فصل دروس

۱- تدریس چهار جلد کتاب تعلیم اللغة العربیة.

۲- استماع رادیو عربی و ترجمه مقالات برگزیده روزنامه های عربی زبان

مکالمه عربی (۲)

شماره درس : ۳۵۰۳۵۵

تعداد واحد : ۱

نوع واحد : عملی

پیش نیاز : ۳۵۰۳۵۱

هدف : آشنایی با نحوه مکالمه و گفتگوی زبان عربی بمنظور بیان مقاصد خود و درک مطالب و سخنان عرب زبانان.

سر فصل دروس

۱- تدریس (۱۶) نص (۱-۱۶) از نصوص تهیه شده توسط بخش زبان عربی دانشگاه امام صادق (علیه السلام).

۲- استماع رادیو عربی و ترجمه مقالات برگزیده روزنامه‌های عربی زبان.

مکالمه عربی (۳)

شماره درس : ۳۵۰۳۶۰

تعداد واحد : ۱

نوع واحد : عملی

پیش نیاز : ۳۵۰۳۵۵

هدف : آشنایی با نحوه مکالمه و گفتگوی زبان عربی بمنظور بیان مقاصد خود و درک مطالب و سخنان عرب زبانان.

سر فصل دروس

۱- تدریس (۱۵) نص (۱۷-۳۱) از نصوص تهیه شده توسط بخش زبان عربی دانشگاه امام صادق علیه السلام.

۲- استماع رادیو عربی و ترجمه مقالات برگزیده روزنامه‌های عربی زبان.

مکالمه عربی (۴)

شماره درس : ۳۵۰۳۶۷

تعداد واحد : ۱

نوع واحد : عملی

پیش نیاز : ۳۵۰۳۶۰

هدف : آشنایی با نحوه مکالمه و گفتگوی زبان عربی بمنظور بیان مقاصد خود و درک مطالب و سخنان عرب زبانان.

سر فصل دروس

۱- تدریس ۸ نص (۳۲-۳۹) از نصوص تهیه شده توسط بخش زبان عربی دانشگاه امام صادق (علیه السلام)

۲- استماع رادیو عربی و ترجمه مقالات برگزیده روزنامه‌های عربی زبان.

مکالمه عربی (۵)

شماره درس : ۳۵۰۳۷۳

تعداد واحد : ۱

نوع واحد : عملی

پیش نیاز : ۳۵۰۳۶۷

هدف : آشنایی با نحوه مکالمه و گفتگوی زبان عربی بمنظور بیان مقاصد خود و درک مطالب و سخنان عرب زبانان.

سر فصل دروس

۱- تدریس ۸ نص (۴۰-۴۷) از نصوص تهیه شده توسط بخش زبان عربی دانشگاه امام

صادق (علیه السلام)

۲- استماع رادیو عربی و ترجمه مقالات برگزیده روزنامه‌های عربی زبان.

مکالمه عربی (۶)

شماره درس : ۳۵۰۳۷۷

تعداد واحد : ۱

نوع واحد : عملی

پیش نیاز : ۳۵۰۳۷۳

هدف : آشنایی با نحوه مکالمه و گفتگوی زبان عربی بمنظور بیان مقاصد خود و درک مطالب و سخنان عرب زبانان.

سر فصل دروس

۱- تدریس ۹ نص (۴۸-۵۶) از نصوص تهیه شده توسط بخش زبان عربی دانشگاه امام

صادق علیه السلام

۲- استماع رادیو عربی و ترجمه مقالات برگزیده روزنامه‌های عربی زبان.

مکالمه عربی (۷)

شماره درس : ۳۵۰۳۷۸

تعداد واحد : ۱

نوع واحد : عملی

پیش نیاز : ۳۵۰۳۷۷

هدف : آشنایی با نحوه مکالمه و گفتگوی زبان عربی بمنظور بیان مقاصد خود و درک مطالب و سخنان عرب زبانان.

سر فصل دروس

۱- تدریس ۱۱ نص (۵۷-۶۹) از نصوص تهیه شده توسط بخش زبان عربی دانشگاه امام

صادق علیه السلام

۲- استماع رادیو عربی و ترجمه مقالات برگزیده روزنامه‌های عربی زبان.

انگلیسی عمومی (۱)

شماره درس : ۳۵۰۵۰۱

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری - عملی

پیش نیاز : ندارد

هدف : تمرین و تقویت روان خوانی، افزایش لغات، تقویت قدرت تکلم، تقویت قدرت درک مطلب

سر فصل دروس

کتاب E.F.T(3) دارای پانزده متن ساده و متوسط با تمرینات ساختاری و محاوره‌ای است.

منابع: کتاب انگلیسی English For Today, Vol.(3) Mc Graw Hill

انگلیسی عمومی (۲)

شماره درس : ۳۵۰۵۰۶

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری - عملی

پیش نیاز : ۳۵۰۵۰۱

هدف : تمرین و تقویت روان خوانی، افزایش لغات، تقویت قدرت تکلم، تقویت قدرت درک مطلب

سر فصل دروس

کتاب E.F.T(4) دارای هفده متن متوسط با تمرینات ساختاری و محاوره‌ای است.

منابع :

کتاب انگلیسی English For Today Vol.(4) Mc Grow Hill

انگلیسی عمومی (۳)

شماره درس : ۳۵۰۵۱۱

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری - عملی

پیش نیاز : ۳۵۰۵۰۶

هدف : تمرین و تقویت روان خوانی، افزایش لغات، تقویت قدرت تکلم، تقویت قدرت درک مطلب

سر فصل دروس

کتاب E.R.S. دارای دوازده مقاله که دربرگیرنده تمرین‌های واژه‌سازی متنوع و متعدد می‌باشد.

منابع :

کتاب انگلیسی (Intermediate) Expanding Reading Skills

انگلیسی عمومی (۴)

شماره درس : ۳۵۰۵۱۶

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری - عملی

پیش نیاز : ۳۵۰۵۱۱

هدف : تمرین و تقویت روان خوانی، افزایش لغات، تقویت قدرت تکلم، تقویت قدرت درک مطلب

سر فصل دروس

کتاب D.R.S دارای ۱۲ متن پیشرفته در موضوعات متنوع اجتماعی جهان با تمرینات متنوع درک مطلب، واژه‌سازی (اشتقاق، مترادف، متضاد) - ساختاری، بازسازی جملات و بازنویسی متون است.

منابع :

کتاب انگلیسی Developing Reading Skills (advanced) Newbury House Publishers

انگلیسی عمومی (۵)

شماره درس : ۳۵۰۵۲۱

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری - عملی

پیش نیاز : ۳۵۰۵۱۶

هدف : افزایش درک مطلب کلی از راه خواندن سریع و فهم متن با کمترین استفاده از فرهنگ لغات، تقویت قدرت حدس زنی معانی لغات ناآشنا از راه نشانه‌های موجود در عبارت و آشنایی و آموزش اشتقاق، ریشه لغات و آوندها.

سر فصل دروس

- خواندن متون متفاوت از لحاظ سبک نگارش.
- ریشه لغات (Etymology) لاتین، یونانی و ...
- آوندها (لاتین، یونانی، انگلوساکسون و ...)

منابع :

الف : Multiple Choice in English (John Eymon)

ب : Study Skills (Yorkey)

ج : Readr's Choice (Uni of Michigan press)

مکالمه انگلیسی (۱)

شماره درس : ۳۵۰۵۵۱

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : عملی

پیش نیاز : ندارد

هدف : آموزش الگوهای متداول، ایجاد فرصت‌های مناسب جهت به کارگیری واژه در ساختارهای متفاوت زبان - آشنایی با اصوات انگلیسی و علائم صوتی فرهنگهای (بریتانیایی - امریکایی)، تقویت قدرت درک مطلب شنیداری

سر فصل دروس

هر کتاب دارای چندین درس است که با تکیه بر محاورات و عبارات و اصطلاحات متداول در موقعیت های متفاوت و متنوع شاگردان را با زبان انگلیسی محاوره آشنا می سازد.

منابع :

American Streamline (Connections) Oxford Press -

English 900 Book(3) -

مکالمه انگلیسی (۲)

شماره درس : ۳۵۰۵۵۷

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : عملی

پیش نیاز : ۳۵۰۵۵۱

هدف : آموزش الگوهای متداول، ایجاد فرصت‌های مناسب جهت به‌کارگیری
واژه در ساختارهای متفاوت زبان - آشنایی با اصوات انگلیسی و علائم
صوتی فرهنگهای (بریتانیایی - امریکایی)، تقویت قدرت درک مطلب
شنیداری

سر فصل دروس

هر کتاب دارای چندین درس است که با تکیه بر محاورات و عبارات و اصطلاحات
متداول در موقعیت‌های متفاوت و متنوع شاگردان را با زبان انگلیسی محاوره آشنا می‌سازد.

منابع :

American Streamline (Destinations) Oxford Press
English 900 Book(4)

فرانسه عمومی (۱)

شماره درس : ۳۵۰۷۰۱

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری - عملی

پیش نیاز : ندارد

هدف : آشنایی با مقدمات زبان فرانسه و آماده ساختن آنها جهت کلاس های

فرانسه پیشرفته

سر فصل دروس

۱- تدریس جلد اول و دوم La France en Direct

۲- روش Espaces

فرانسه عمومی (۲)

شماره درس : ۳۵۰۷۰۸

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری - عملی

پیش نیاز : ۳۵۰۷۰۱

هدف : آشنایی با مقدمات زبان فرانسه و آماده ساختن آنها جهت کلاس های
فرانسه پیشرفته

سر فصل دروس

۱- تدریس جلد اول و دوم La France en Direct

۲- روش Espaces

فرانسه عمومی (۳)

شماره درس : ۳۵۰۷۱۲

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری - عملی

پیش نیاز : ۳۵۰۷۰۸

هدف : آشنایی با مقدمات زبان فرانسه و آماده ساختن آنها جهت کلاس های

فرانسه پیشرفته

سر فصل دروس

۱- تدریس جلد اول و دوم La France en Direct

۲- روش Espaces

فرانسه عمومی (۴)

شماره درس : ۳۵۰۷۱۷

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری - عملی

پیش نیاز : ۳۵۰۷۱۲

هدف : آشنایی با متون تقریباً پیشرفته به زبان فرانسه و آشنا کردن آنها به مطالب روزنامه‌ها و مجلات.

سر فصل دروس

۱- تدریس بقیه روش (2) Espaces + (1) Espaces

۲- متد آموزش تلویزیونی به زبان فرانسه Avec Plaisir

فرانسه عمومی (۵)

شماره درس : ۳۵۰۷۲۲

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری - عملی

پیش نیاز : ۳۵۰۷۱۷

هدف : آشنایی بامتون تقریباً پیشرفته به زبان فرانسه و آشنا کردن دانشجویین به مطالب روزنامه‌ها و مجلات و قسمتی از نوشته‌های نویسندگان فرانسوی

سر فصل دروس

تدریس چند فصل از کتاب سوم L.F.D همراه با مطالب مربوط به آواشناسی دروس مذکور

مکالمه فرانسه (۲)

شماره درس : ۳۵۰۷۵۷

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : عملی

پیش نیاز : ۳۵۰۷۵۱

هدف : آشنایی با فرانسه گفتاری پیشرفته و بحث و تبادل نظر

سر فصل دروس

۱- دروس باقیمانده از کتاب (1) La France en Direct

۲- کتاب (2) La France en Direct

۳- آزمایشگاه زبان شامل:

الف - تمرینات آوایی

ب - روش تلویزیونی آموزش زبان فرانسه به نام En Francais

مکالمه فرانسه (۱)

شماره درس : ۳۵۰۷۵۱

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : عملی

پیش نیاز : ندارد

هدف : قادر ساختن دانشجویان به انجام مکالمه و گفتگو در سطح متوسط

سر فصل دروس

۱- کتاب اول و مکالمه پیرامون مطالب کتاب La France en Direct

۲- آزمایشگاه زبان شامل:

الف: تمرینات آوایی

ب: روش تلویزیونی آموزش زبان فرانسه به نام En Francais

سرفصل در سهای اصلی

معارف اسلامی

« الزامی »

مقطع کارشناسی

تفسیر قرآن (۱)

شماره درس : ۳۵۰۲۱۱

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۳۵۰۱۰۱

هدف : ایجاد آمادگی برای فهم قرآن کریم و آشنایی به روشهای مختلف تفسیر.

سر فصل دروس

تفسیر آیات و سور منتخب قرآن کریم توأم با تجزیه و ترکیب آیات بر اساس تفسیر شریف
مجمع البیان

تفسیر قرآن (۲)

شماره درس : ۳۵۰۲۱۲

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۳۵۰۲۱۱

هدف : ایجاد آمادگی برای فهم قرآن کریم و آشنایی به روشهای مختلف تفسیر.

سر فصل دروس

تفسیر سوره و آیات منتخب قرآن کریم بر اساس تفسیر شریف المیزان

فقه (۱)

شماره درس : ۳۵۰۲۲۱

تعداد واحد : ۴

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف : آشنایی با فقه از متون اصیل فقهی، و آمادگی برای ورود به فقه استدلالی

و اجتهادی

سر فصل دروس

۱- کتاب صلوة

۲- کتاب شرکة

منبع: شرح لمعه

فقه (۲)

شماره درس : ۳۵۰۲۲۲

تعداد واحد : ۴

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف : آشنایی با فقه از متون اصیل فقهی، و آمادگی برای ورود به فقه استدلالی و اجتهادی.

سر فصل دروس

۱- کتاب قضاء

۲- کتاب شهادات

۳- کتاب دین

۴- کتاب رهن

۵- کتاب حجر

۶- کتاب ضمان

۷- کتاب حواله

۸- کتاب كفالة

۹- ودیعه

۱۰- عاریه

منبع: شرح لمعه

فقه (۳)

شماره درس : ۳۵۰۲۲۳

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف : آشنایی با فقه از متون اصیل فقهی، و آمادگی برای ورود به فقه استدلالی و اجتهادی.

سر فصل دروس

کتاب متاجر واحکام بیع

منبع: شرح لمعه

فقه (۴)

شماره درس : ۳۵۰۲۲۴

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف : آشنایی با فقه از متون اصیل فقهی، و آمادگی برای ورود به فقه استدلالی و اجتهادی.

سر فصل دروس

۱- کتاب اجاره

۲- کتاب وصیت

۳- کتاب ارث

منبع: شرح لمعه

اصول فقه (۱)

شماره درس : ۳۵۰۱۲۱

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف : آشنایی با مبانی استنباط احکام

سر فصل دروس

۱- مباحث الفاظ:

- تعریف، موضوع و هدف، حقیقت شرعی، معنای وضع، صحیح و اعم، اشتراک لفظی.

استعمال لفظ در بیش از یک معنا، حقیقت و مجاز، مشتق.

۲- اوامر:

- ماده و صیغه امر، صیغه امر و وحدت و تکرار، فوروتراخی، اقسام واجب، مقدمه واجب، امر بشیء و مقتضی نهی از ضد، نسخ و جوب، واجب تخییری، واجب موسع

۳- نواهی:

- ماده نهی و صیغه آن، نهی و مرة و تکرار، اجتماع امر و نهی، دلالت نهی بر فساد

۴- مفاهیم:

- مفهوم شرط، مفهوم وصف، مفهوم مخالف

اصول فقه (۲)

شماره درس : ۳۵۰۱۲۲

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف : آشنایی با مبانی استنباط احکام

سر فصل دروس

۱- عام و خاص:

توافق عام و خاص، حجیة عام مخصص بغير مجمل، اجمال مخصص و انواع آن، عمل به عام قبل از فحص از مخصص، ضمیری که به دنبال عام است و به برخی از افراد آن برمی گردد، تخصیص عام به مفهوم موافق، تخصیص عام به مفهوم مخالف، تعقیب استثناء برای عمومات، تخصیص کتاب به کتاب یا به سنت.

۲- مطلق و مقید:

تعریف مطلق و مقید، اجتماع مطلق و مقید، اجتماع مطلق و مقید در مستحبات، بررسی اصطلاحات مبین، مجمل، نص، ظاهر، محکم، متشابه، مؤول

۳- قطع:

حجیت قطع، حکم متجری و استحقاق عقاب، حجیت قطع طریقی، تنجیز علم اجمالی برای تکلیف، صور امتثال اجمالی و احکام آن

۴- ظن:

حجیت ظواهر الفاظ، حجیت ظواهر قرآن کریم، حجیت اقوال لغویین، وجوه حجیت اجماع محصل، حجیت اجماع منقول، خبر واحد و ادله منکرین حجیت آن، ادله قائلین به جواز عمل به خبر واحد از کتاب، ادله قائلین به جواز عمل به خبر واحد از سنت، شروط قبول خبر واحد، اجماع بر حجیت خبر واحد، ظن مطلق و دلیل انسداد.

۵- شک:

اصل اول - براءت

اصل دوم - تخییر

اصل سوم - احتیاط

اصول فقه (۳)

شماره درس : ۳۵۰۱۲۳

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف : آشنایی با مبانی استنباط احکام

سر فصل دروس

۱- استصحاب

۲- تعادل و تراجم

۳- اجتهاد و تقلید:

ادله تقلید - تقلید اعلم و ادله آن، شرط حیات مرجع تقلید

۴- قیاس، استحسان، مصالح مرسله، مذهب صحابه

سرفصل در سهای اصلی

اقتصاد

« الزامی »

مقطع کارشناسی

ریاضیات (۱)

شماره درس : ۳۵۲۰۴۲

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف : آشنایی با مفاهیم، روابط و قضایای ریاضی که بیشتر در تئوریه‌ها و تجزیه و تحلیل کمی مسائل اقتصادی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

سر فصل دروس:

۱- مقدمه:

مجموعه‌ها و عملیات بر روی مجموعه‌ها - مجموعه‌های اعداد - دنباله‌ها - رابطه تابع معکوس تابع - آنالیز ترکیبی - دو جمله‌ای نیوتن

۲- حد و پیوستگی توابع یک متغیره:

تعریف حد - حد یک تابع بازاء مقادیر معین - خواص حد - حد در بینهایت - پیوستگی توابع و خواص آن - گسستگیها و انواع آن - دنباله‌ها و انواع آن

۳- معرفی برخی از توابع و کاربردهای آن در اقتصاد و بازرگانی:

توابع نمایی و توابع لگاریتمی و کاربرد آنها در اقتصاد و بازرگانی - ربح مرکب - توابع رشد - توابع مثلثاتی و معکوس آنها

۴- حساب دیفرانسیل؛ توابع یک متغیره:

تعریف مشتق - توجیه هندسی مشتق - قوانین مشتق‌گیری - مشتق انواع توابع - مشتقات مراتب بالاتر - مشتق نمایی - مشتق توابع هیپربولیک - بسط تیلور - بسط مک لورن - قاعده هوییتال برای صور مبهم - فرمول لایپ نیتز - دیفرانسیل و توجیه هندسی آن دیفرانسیل مراتب بالاتر

۵- کاربردهای مشتق و دیفرانسیل:

قضیه رول - قضیه نموهای معین - بیشینه و کمینه - نقاط عطف - صور مبهم، بی‌نهایت کوچکها

۶- کاربردهای مشتق و دیفرانسیل در اقتصاد و بازرگانی:

هزینه - هزینه متوسط - هزینه نهایی - کشش درآمد متوسط - درآمد نهایی - درآمد

ناشی از وضع مالیات - سود انحصارگر و اثر مالیات بر انحصارگر

منابع:

کتاب ریاضیات تحلیلی و کاربرد آن در اقتصاد تألیف J. Webber ترجمه حسین پورکاظمی
به انضمام جزوه مکمل کتاب فوق که توسط آقای پورکاظمی تهیه شده است.

ریاضیات (۲)

شماره درس : ۳۵۲۰۴۳

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۳۵۲۰۴۲

هدف : آشنایی با مفاهیم، روابط و قضایای ریاضی که بیشتر در تئوریها و تجزیه و تحلیل کمی مسایل اقتصادی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

سر فصل دروس:

۱- حساب دیفرانسیل توابع چند متغیره:

تعریف توابع چند متغیره، نمایش هندسی توابع چند متغیره، حد و پیوستگی در توابع دو متغیره، مشتقات جزئی مرتبه اول و مراتب بالاتر توابع چند متغیره، دیفرانسیل کلی و فرم ماتریس آن، تابع مرکب و مشتق آن، توابع همگن و قضیه اولر

۲- موارد استعمال مشتقات جزئی:

بیشینه و کمینه توابع چند متغیره، بیشینه و کمینه توابع مقید، کاربرد مشتقات جزئی در اقتصاد و بازرگانی (هزینه نهایی - سطح تقاضا - تقاضای نهایی - کششهای جزئی تقاضا - توابع تولید - تولید نهایی - تابع مطلوبیت)

۳- تعریف انتگرال نامعین و خواص آن:

- محاسبه انتگرال معین

- تعریف انتگرال معین

۵- جبر ماتریسها:

الف - بردارها، عملیات بر روی بردارها، تعریف وابستگی و نوابستگی خطی

ب - تعریف ماتریس، جمع و تفریق ماتریسها، ضرب یکمعدد در ماتریس، خواص جمع ماتریسها، انواع ماتریسها (مربع - قطری - متناوب - بی اثر - برگردان پله‌ای ترانسپوز مختلط - هرمیتی)

ج - دترمینان یک ماتریس - مقدار دترمینان - دترمینانهای فرعی و کوفاکتورها - محاسبه مقدار دترمینان - دستور ساروس - خواص دترمینان - پایین آوردن مرتبه یک دترمینان

- د - معکوس یک ماتریس - خواص ماتریس معکوس - محاسبه معکوس یک ماتریس
 به روش ماتریس وابسته - صور نرمال و مرتبه یک ماتریس - محاسبه
 معکوس ماتریس با استفاده از تبدیلات خطی
- ه - حل دستگاه n معاله n مجهولی - حل دستگاه معادلات خطی (حالت کلی) -
 دستگاههای سازگار
- و - معادله مفسریک ماتریس مربع - مقادیر و بردارهای ویژه ماتریس مربع و
 موارد استعمال آنها - قضیه کایلی هامیلتون و محاسبه معکوس ماتریس بکمک آن
- ز - فرمهای درجه دوم و خواص آن - محاسبه بیشینه و کمینه توابع چند
 متغیره بکمک آن (دترمینان هشین)

منابع:

کتاب ریاضیات تحلیلی و کاربرد آن در اقتصاد تألیف J. Webber ترجمه حسین پورکاظمی
 به انضمام جزوه مکمل کتاب فوق که توسط آقای پورکاظمی تهیه شده است.

آمار (۱)

شماره درس : ۳۵۲۰۲۷

تعداد واحد : ۴

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۳۵۲۰۴۲

هدف : آشنایی با مبانی و روشهای آماری که در پژوهشهای اقتصادی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

سر فصل دروس :

۱- مقدمه

الف - تعریف علم آمار

ب - آشنایی با بعضی از مفاهیم آماری (از قبیل جامعه، جامعه محدود و غیر محدود، نمونه...)

۲- طرز ارائه داده‌ها

الف - تعریف متغیر

ب - مفهوم و کاربرد نماد زیگما

ج - توزیع فراوانی

د - نمودارهای آماری

ه - مشخص کننده‌های مرکزی : میانگین، میانه، نما

و - مشخص کننده‌های پراکندگی و چولگی : انحراف متوسط، انحراف معیار و واریانس.

۳- تئوری احتمالات

الف - مجموعه‌ها

ب - آزمایش، واقعه و فضای نمونه

ج - احتمالات

د - برخی از قوانین احتمالات

و - احتمالات شرطی

ز - تابع احتمال و توزیع احتمال

ح - قاعده بیز

۴- توزیعهای احتمال

- الف - مفهوم متغیر تصادفی
  - ب - امید (انتظار) ریاضی و قوانین مربوط به آن
  - ج - واریانس و خصوصیات آن
  - د - توزیع احتمال ناپیوسته، توزیع احتمال پیوسته و توزیع احتمال مشترک
  - ه - امید (انتظار) ریاضی متغیرهای دوبعدی - مفهوم کوواریانس
- #### ۵- چند توزیع احتمال ناپیوسته
- الف - توزیع دوجمله‌ای (بینومیل)
  - ب - توزیع پواسون
  - ج - توزیع چند جمله‌ای (مالتی نومیل) - توزیع هندسی
- #### ۶- چند توزیع احتمال پیوسته
- الف - توزیع نرمال
  - ب - توزیع نرمال استاندارد Z
  - ج - تقریب توزیع نرمال بوسیله بینومیل
  - د - توزیع t
  - ه - توزیع کای - دو
  - و - توزیع F
- #### ۷- نمونه‌گیری و توزیع نمونه‌گیری
- الف - روشهای نمونه‌گیری
  - ب - توزیع میانگین نمونه‌ها (توزیع X)
  - ج - توزیع اختلاف میانگینهای نمونه
  - د - توزیع نمونه‌گیری نسبتها
  - ه - توزیع نمونه‌گیری واریانس نمونه

منابع:

جزوه تهیه شده در دفتر تحقیقات اقتصادی دانشگاه امام صادق (علیه السلام)، براساس کتاب

Basic Statistics for Business and Economics

تألیف P.G.Hoel, R.G.Jessen، و نیز کتاب Basic Statistics تألیف

M.R.Walpole، و نیز کتاب نظریات و مسائل آمار تألیف M.R.Spiegel

آمار (۲)

- شماره درس : ۳۵۲۰۲۸
 تعداد واحد : ۴
 نوع واحد : نظری
 پیش نیاز : ۳۵۲۰۲۷-۳۵۲۰۴۲
 هدف : آشنایی با مبانی و روشهای آماری است که در پژوهشهای اقتصادی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

سر فصل دروس :

- ۱- تئوری تخمین (برآورد)
 الف - مقدمه‌ای بر چگونگی تخمین و برآورد کننده‌ها
 ب - خصوصیات برآورد کننده‌ها
 ج - برآورد نقطه‌ای و برآورد فاصله‌ای
 د - برآورد فاصله‌ای میانگین جامعه و برآورد فاصله‌ای اختلاف بین میانگین دو جامعه نمونه‌های کوچک ، نمونه‌های بزرگ.
 ه - برآورد فاصله‌ای نسبتها و برآورد فاصله‌ای تفاوت نسبتها
 ز - برآورد واریانس و نسبت دو واریانس
 ۲- تصمیم گیری آماری، آزمون فرضیه‌ها و استنتاجهای آماری
 الف - فرضیه‌های آماری
 ب - آزمون فرضیه با استفاده از روش فاصله اطمینان
 ج - آزمونهای یک دامنه و دو دامنه
 د - چند آزمون مربوط به میانگینها، واریانسها و نسبتها
 ه - خطای نوع اول و دوم
 و - آزمون خوبی تطابق و آزمون عدم وابستگی
 ۳- تحلیل واریانس
 الف - مقدمه
 ب - طبقه‌بندی یک طرفه
 ج - آزمون برابری چند میانگین و چند واریانس

- د - طبقه بندی دو طرفه
- ه - آزمون توان تحلیل واریانس
- ۴- سری های زمانی
- الف - شاخص ها و روندها
- ب - تعدیلات فصلی و نوسانات ادواری
- ۵- رگرسیون
- الف - رابطه بین دو متغیر
- ب - معیارهای ممکن برای انتخاب مناسبترین خط
- ج - برآورد پارامترها با استفاده از روش کمترین مربعات
- د - تحلیل رگرسیون ساده خطی
- ه - تعیین فاصله اطمینان و آزمون فرضیه در مورد پارامترها
- و - همبستگی ساده
- ز - فرق بین همبستگی و رگرسیون.

منابع :

جزوه تهیه شده در دفتر تحقیقات اقتصادی دانشگاه امام صادق (ع)، براساس کتاب
 Basic Statistics for Business and Economics
 تألیف P.G.Hoel , R.G.Jessen ، و نیز کتاب Basic Statistics تألیف
 M.R.Walpole ، و نیز کتاب نظریات و مسائل آمار تألیف M.R.Spiegel

روش تحقیق

شماره درس : ۳۵۲۰۴۱

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۳۵۲۰۲۸

هدف : آشنایی با روش علمی تحقیق به منظور استفاده از مطالب علمی برای پاسخگویی به مسایل و مشکلات علمی.

سر فصل دروس:

۱- مقدمه

هدف از تحقیق

تعریف تحقیق

انواع تحقیق

روش علمی تحقیق و عناصر اصلی آن

۲- طرحهای تحقیق

تعریف طرح تحقیق

هدف از طرح تحقیق

انواع طرح تحقیق (تحقیق تاریخی - تحقیق توصیفی - تحقیق تجربی - تحقیق بر مبنای اطلاعات آماری...)

۳- مراحل تحقیق

طرح مسأله (تعریف و بیان موضوعات تحقیق - شناخت موضوع تحقیق - منابع و مراجع برای انتخاب موضوع تحقیق - ملاک انتخاب مسایل تحقیق)

تنظیم فرضیه

تهیه طرح و برنامه تحقیق

جمع آوری اطلاعات

تجزیه و تحلیل اطلاعات و تشخیص روابط علت و معلول

نقد فرضیه‌ها

تهیه گزارش تحقیق

۴- روشهای جمع آوری اطلاعات

جمع آوری اطلاعات از طریق مصاحبه (انواع مصاحبه - محاسن و معایب مصاحبه)
جمع آوری اطلاعات از طریق استفاده از کتابخانه (انواع پرسشنامه - نکاتی که در
ارائه پرسشنامه باید رعایت کرد)

جمع آوری اطلاعات از طریق مشاهده

جمع آوری اطلاعات از طریق استفاده از کتابخانه (آشنایی با شیوه و سبک چیدن کتابها و
مجلات در کتابخانه...)

جمع آوری اطلاعات از طریق روشهای آماری (سرشماری - نمونه گیری - انواع نمونه گیری
تهیه اطلاعات آماری با استفاده از سایر تکنیکهای آماری).

روشهای دیگر جمع آوری اطلاعات.

۵- کاربرد تکنیکهای آماری در تنظیم و بررسی روابط بین متغیرها ومدلهای اقتصادی
یادآوری متغیرهای تصادفی پیوسته و ناپیوسته و توزیع احتمالات، امید ریاضی، واریانس

انحراف معیار توزیع های فراوانی (نرمال F, t, χ^2) و کاربرد آنها، روش رگرسیون X

۶- شکلهای گوناگون بررسی کمی متغیرهای اقتصادی

وقتی که یک متغیر خاصی مورد بررسی قرار می گیرد (میانگین - میانه نما-
انحراف معیار - ضریب انحراف)

وقتی که ارتباط نسبی و یا درصدی بین دو متغیر مورد توجه قرار می گیرد

وقتی که هدف بررسی ارتباط معادله ای بین متغیرهاست (یک معادله - سیستم معادلات)

تحلیلهای مقطعی و سریهای زمانی

۷- اصول تنظیم و طرز نوشتن گزارش

اصول تنظیم گزارش (صفحه - عنوان - پیشگفتار - فهرست مطالب - فهرست جداول و
شکلهای...)

طرز نوشتن گزارش (اصول نقطه گذاری - زیرنویس - نمودارها - جداول...)

منابع:

جزوات تهیه شده در دفتر تحقیقات اقتصادی دانشگاه امام صادق (ع)

اقتصاد ایران

شماره درس : ۳۵۲۰۰۷

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف : بررسی کلی اقتصاد و بازرگانی ایران قبل و بعد از انقلاب، بیان سیاستهای اقتصادی و بازرگانی و تجزیه و تحلیل آنها، به منظور آگاه کردن دانشجویان به مشکلات و امکانات اقتصادی و بازرگانی کشور.

سر فصل دروس:

بخش اول: کلیات

فصل ۱- بررسی اجمالی اقتصاد و بازرگانی ایران قبل و بعد از انقلاب

بخش دوم: اقتصاد ایران

فصل ۲- اوضاع طبیعی و جغرافیایی

الف - پستی و بلندی

ب - وضع اقلیمی

ج - جنگلها و مراتع

فصل ۳- جمعیت و نیروی انسانی

الف - حقایق اصولی در مورد جمعیت (هرم سنی - ترکیب جنسی - رشد

جمعیت)

ب - توزیع جغرافیایی جمعیت (مناطق شهری - روستایی - عشایری)

ج - اشتغال بر حسب فعالیتهای عمده اقتصادی (بخشهای کشاورزی،

صنعتی، خدمات)

فصل ۴- سیستم پولی و بانکی

الف - بانک مرکزی

ب - سایر بانکها

ج - ملی کردن بانکها

فصل ۵- درآمد ملی، بودجه و برنامه های عمرانی

فصل ۶- کشاورزی

الف - اهمیت و موقعیت بخش کشاورزی در اقتصاد ایران

ب - زراعت

ج - دامپروری

د - جنگلداری

ه - ماهیگیری

و - سهم کشاورزی در درآمد ملی

ز - روابط مالکیت

ح - اصلاحات ارضی

ط - شرکتهای سهامی زراعی

ی - کشت و صنعت و واحدهای مکانیزه

ک - شرکتهای تعاونی تولید و توزیع

ل - انواع بهره‌برداری (ملکی، ملکی - اجاره‌ای، اجاره‌ای)

م - تحولات کشاورزی بعد از انقلاب

فصل ۷- صنایع و معادن

الف - نقش صنعت در اقتصاد ایران

ب - صنایع دستی

ج - صنایع کوچک (نساجی، غذایی، چوب و کاغذ)

د - صنایع موتناژ

ه - صنایع سنگین: ذوب آهن، ماشین‌سازی اراک، ماشین‌سازی تبریز،

تراکتور سازی تبریز، آلومینیوم سازی، صنایع مس

و - سهم صنعت در درآمد ملی

ز - اشتغال، ارزش افزوده

ح - تحولات صنعتی بعد از انقلاب (ملی شدن، مالکیت و غیره)

ط - معادن

فصل ۸- صنعت نفت و گاز

الف - تاریخچه

ب - اکتشافات، استخراج و تولید نفت خام و مصرف داخلی

ج - پالایشگاهها

د - صنایع پتروشیمی

ه - صادرات نفت و درآمدهای نفتی

و - نقش نفت در اقتصاد ایران

فصل ۹- خدمات

الف - حمل و نقل و ارتباطات

ب - آموزش و پرورش

ج - بهداشت و درمان

فصل ۱۰- نقش امپریالیسم در ایجاد وابستگی اقتصادی ایران

بخش سوم:

فصل ۱۱- بازرگانی داخلی

الف - سیستم توزیع در بازرگانی داخلی

ب - سازمانهای مربوط به بازرگانی داخلی

ج - قیمتها و سیاستهای کنترل آنها

فصل ۱۲- بازرگانی خارجی

الف - ترکیب کمی و کیفی واردات

ب - ترکیب کمی و کیفی صادرات

ج - صادرات نفت و گاز

د - صادرات کالاهای غیر نفتی

ه - بررسی بازرگانی خارجی ایران (با کشورهای سوسیالیست، سرمایه‌داری،

اتحادیه‌های اقتصادی، ژاپن و خلیج فارس)

و - تراز بازرگانی خارجی ایران

ز - سیاستهای حمایتی

ح - سیر تحولات بازرگانی خارجی ایران بعد از انقلاب

ط - دولتی کردن بازرگانی خارجی

ی - جهت جغرافیایی مبادلات

ک - سازمانهای مربوط به بازرگانی خارجی

ل - نقش بانکها در بازرگانی خارجی

اقتصاد خرد (۱)

شماره درس : ۳۵۲۰۱۲

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۳۵۲۹۴۲

هدف : آموزش تحلیلهای اقتصادی در سطح خرد در چارچوب ضوابط واحکام اسلامی با الهام از جهان بینی این مکتب. در تهیه فهرست مطالب این درس سعی شده است که یک ارتباط و پیوند منطقی میان تحلیلهای علمی اقتصادی و ارزشها و بینشهای مکتب اسلام برقرار گردد.

سر فصل دروس:

مقدمه:

معرفی جهان بینی اسلامی - تعریف مکتب اقتصادی - تعریف علم اقتصاد - روش استنباط در فقه اسلامی (مکتب اقتصادی) و روش تحقیق در علم اقتصاد - جهان بینی اسلامی و تأثیر آن بر رفتارهای اقتصادی - نمونه‌هایی از رفتارهای اقتصادی مؤمنان در قرآن و احادیث - آشنایی با برخی از ویژگیهای نظام اقتصادی صدر اسلام - هدفهای اقتصادی در یک جامعه اسلامی - اهمیت انسان و جامعه از دیدگاه اسلام - اولویت مصالح جامعه مسلمین بر منافع فرد - اهمیت خانواده در مکتب اسلام - حقوق خانواده و حقوق افراد آن خانواده به عنوان یک واحد اقتصادی - معرفی اقتصاد به عنوان یکی از رشته‌های علوم اجتماعی - ارتباط اقتصاد با سایر علوم - نقش اقتصاددان در جامعه - تعریف اقتصاد خرد و اقتصاد کلان.

فصل اول: مسایل اقتصادی

استفاده از نمودار هندسی و برهان ریاضی در تحلیلهای اقتصادی - منحنی امکانات تولید -

پنج سؤال اساسی در علم اقتصاد:

۱- چه کالاهایی باید تولید شود؟

۲- چگونه کالا تولید شود؟

۳- چگونه کالاهای تولید شده توزیع شود؟

۴- تا چه حد از منابع استفاده شود؟

۵- چگونه رشد اقتصادی تأمین شود؟

استفاده از منحنی امکانات تولید برای پاسخ گویی به پنج سؤال اصلی یاد شده ،
رهنمودهای اسلام پیرامون پاسخ به سؤالات یاد شده.

فصل دوم:

حقوق اقتصادی و جریان فعالیتهای اقتصادی در بخشهای عمومی و خصوصی جامعه
مالکیت در اسلام - اقسام مالکیت (عمومی و خصوصی) - حدود مالکیت و ضوابط حاکم بر
استفاده از حقوق مالکیت - واحدهای اقتصادی (مصرف کننده و تولید کننده حقیقی و حقوقی)
- جریان فعالیتهای اقتصادی بین بخشهای عمومی و خصوصی - بازار و بیت المال و نقش آنها
در ارتباط با پنج سؤال اساسی در علم اقتصاد.

فصل سوم: تقاضا و عرضه

تعریف تقاضا - منحنی تقاضای فرد برای یک کالا - عوامل مؤثر در تقاضا - انتقال منحنی
تقاضا - انگیزه یک مسلمان برای تولید - تولید کالا و خدمات - تعریف عرضه - منحنی عرضه
- عوامل مؤثر در عرضه - انتقال منحنی عرضه - تعریف بازار تعادل در بازار اختیارات
خریداران و فروشندگان در فسخ معامله - انواع اختیارات (غبین، شرط، رؤیت، تدلیس،
مجلس) - نقش بازار در پاسخگویی به سؤالات اساسی.

فصل چهارم: مطلوبیت و منحنی های بی تفاوتی

مفهوم مطلوبیت - رضایت خدا مطلوبیت برای مؤمنین است - مطلوبیت کل
و مطلوبیت نهایی - اصل نزولی بودن مطلوبیت نهایی - منحنی بی تفاوتی - نرخ نهایی جانشینی
- درآمد مصرف کننده و خط بودجه - تعادل مصرف کننده - ارتباط منحنی تقاضا و مطلوبیت .

فصل پنجم: سازمانهای تولیدی و شیوه های مختلف تولید

تعریف عمل صالح و خلق ارزش - تعریف کار تولیدی و کار خدماتی - شیوه های گوناگون
تولید با استفاده از عقود شرعی:

۱- مشارکت

۲- مزارعه

۳- مضاربه

۴- مساقات

۵- جعاله

۶- سایر شیوه های مجاز و حقوق و مسؤولیت افراد و سازمانهای تولیدی و خدماتی

فصل ششم: تابع تولید

تعریف تابع تولید - قانون بازده نزولی - منحنی های تولید کل، تولید متوسط و تولید نهایی

- تکنولوژی و عوامل تولید - تولید بهینه عوامل تولید منحنی تولید یکسان و سطح تولید - ویژگیهای منحنی تولید یکسان.

فصل هفتم: هزینه

تعریف انواع هزینه - هزینه‌ها در طول زمان: کوتاه مدت و بلند مدت - منحنی هزینه‌های کل، متوسط و نهایی - منحنی هزینه‌های ثابت و متغیر - ارتباط هزینه نهایی با هزینه متوسط و هزینه متغیر متوسط - ارتباط هزینه متوسط و قانون بازده نزولی - رابطه هزینه با مقیاس تولید در کوتاه مدت و بلند مدت - نقطه سربه‌سر - نرخ بهینه تولید - ساخت بازار و عملکرد اقتصادی آن.

فصل هشتم: بازار در رقابت کامل

تعریف و مشخصات بازار رقابت کامل - تحلیل اقتصادی یک بنگاه تولیدی رقابتی تعادل یک بنگاه تولیدی تحت شرایط رقابت کامل در کوتاه مدت و بلند مدت (منحنی‌های درآمد نهایی، هزینه متوسط و روابط آنها با یکدیگر - صنایع با هزینه‌های ثابت، فزاینده و کاهنده) - تخصیص منابع در بازار رقابت کامل - اصول و ضوابط حاکم بر بازار مسلمانان - تشابه بازار رقابت کامل و بازار مسلمانان

فصل نهم: بازار انحصاری

تعریف و مشخصات بازار انحصاری - علل پیدایش بازار انحصاری - منحنی‌های تقاضا و درآمد نهایی در بازار انحصاری - چگونگی تعیین قیمت تعادل و میزان تولید در بازار انحصاری (در کوتاه مدت و در بلند مدت) - مقایسه بازار رقابت کامل و بازار انحصاری - انحصار طبیعی (صنایع انحصاری دولتی) - نظریات اقتصادی اسلام در مورد بازارهای انحصاری

فصل دهم: بازار رقابت انحصاری

تعریف و مشخصات بازار - تفاوت در محصول - تبلیغ و تفاوت در نام و نشان محصول - تعادل قیمت و تولید در یک بنگاه تحت شرایط رقابت انحصاری - رابطه اسراف، بازار رقابت انحصاری و تخصیص منابع در جامعه مسلمین

فصل یازدهم: بازار انحصار چند جانبه

تعریف و مشخصات بازار - عمل و عکس‌العمل در بازار چندجانبه - کاربرد تئوری بازی‌ها - تبانی ضمنی تولیدکنندگان در قیمت - کارتل - قیمت‌گذار پیشرو و دنباله‌رو - انحصار چندجانبه با محصولات متفاوت - مقایسه انحصار چندجانبه و رقابت کامل - مطالعه اویک و کارتل‌های نفتی

فصل دوازدهم: سهم عوامل تولید

قیمت‌گذاری عوامل تولید - ارزش تولید نهایی و تقاضا برای عوامل تولید

نیروی انسانی در تولید به عنوان دستمزد یا بخشی از سود حاصله - اجاره زمین ، کرایه ماشین آلات و نرخ بازدهی داخلی سرمایه - سود حاصل از کاربرد مدیریت - مفهوم قسط و سهم هر یک از عوامل تولید

منابع:

1. W. Nicholson; "Microeconomic Theory".
2. H.B. Varian; "Intermediate Microeconomics".
3. Maurice; "Economic Analysis".

اقتصاد خرد (۲)

شماره درس : ۳۵۲۰۱۳

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۳۵۲۰۱۲

هدف : آموزش تحلیلهای اقتصادی در سطح خرد در چارچوب ضوابط واحکام اسلامی با الهام از جهان بینی این مکتب. در تهیه فهرست مطالب این درس سعی شده است که یک ارتباط و پیوند منطقی میان تحلیلهای علمی اقتصادی و ارزشها و بینشهای مکتب اسلام برقرار گردد.

سر فصل دروس:

مقدمه: علم و مکتب و متدولوژی اقتصادی

تعریف علم - تعریف مکتب - آیا اقتصاد اسلامی مکتبی است یا علمی؟ روش مطالعه در علم اقتصاد (قیاس و استقراء) - تئوری - فرضیه - استدلال توصیفی و ریاضی - استفاده از ریاضیات و آمار در اقتصاد - روش تحقیق در اقتصاد اسلامی - پایه اقتصاد اسلامی اخلاق و تقوی است - ارتباط اقتصاد اسلامی با سایر علوم اجتماعی - هدفهای اقتصادی یک جامعه اسلامی

بخش اول: نظریه رفتار معرف مؤمنین و انفاق

فصل اول: نظریه مطلوبیت

جهان بینی اسلامی و تأثیر آن بر رفتار مؤمنین (معاد و روز جزاء و تأثیر آن در برداشتهای یک مؤمن از زندگی اقتصادی) - مطلوبیت همان کسب رضای خدا است (ابتغاء مرضات الله) - در اقتصاد اسلامی مصرف به منظور عبادت خدا با ارزش است - تابع مطلوبیت و انواع آن (مستقل و وابسته) - منحنی بی تفاوتی درآمد یک مؤمن و خط بودجه (لا یکلف الله نفساً الا وسعها) - حداکثر رسانیدن مطلوبیت شخصی و به حداکثر رسانیدن مطلوبیت ناشی از انفاق - اثر جانشینی و اثر درآمدی - تقاضا برای کالای مصرفی - تقاضا برای انفاق - منحنی تقاضا - کشش منحنی تقاضا - انواع کالاها از نظر اقتصادی (کالای جانشین، مکمل، عادی، لوکس، پست، گیفن) - منحنی درآمد و مصرف - منحنی قیمت و مصرف

- منحنی انگل.

فصل دوم: مشخصات تقاضای بازار

تقاضای مؤمن و تقاضای مؤمنان - عوامل تعیین کننده تقاضای بازار مسلمین
- کشش تقاضای بازار - کشش تقاضا نسبت به قیمت - کشش متقاطع تقاضا -
کشش تقاضا نسبت به درآمد - منحنی درآمد نهایی - ارتباط میان درآمد نهایی، قیمت و
کشش تقاضا.

بخش دوم: نظریه تولید و هزینه

فصل سوم: نظریه تولید

تابع تولید با یک عامل تولید - قانون بازده نزولی - منحنی تولید متوسط و
تولید نهایی - سه مرحله تولید - توابع تولید خط همگن - تابع تولید با چند متغیر - سطح
تولید - منحنی های تولید یکسان - توابع تولید با ترکیب ثابت نهاده ها -
جانشینی عوامل تولید - نرخ نهایی جانشینی - ناحیه اقتصادی تولید - ترکیب بهینه عوامل
تولید - قیمت عوامل تولید و توابع هزینه یکسان - حداکثر تولید با هزینه محدود
و معین - حداقل هزینه برای تولید مقدار معین محصول - مسیر توسعه
و منحنی های هم شیب - تغییرات در قیمت عوامل تولید - اثر جانشینی و اثر محصول -
"نهاده های پست" و اثر محصول - شباهتهای کردارهای مصرف کننده و
تولید کننده.

فصل چهارم: نظریه هزینه

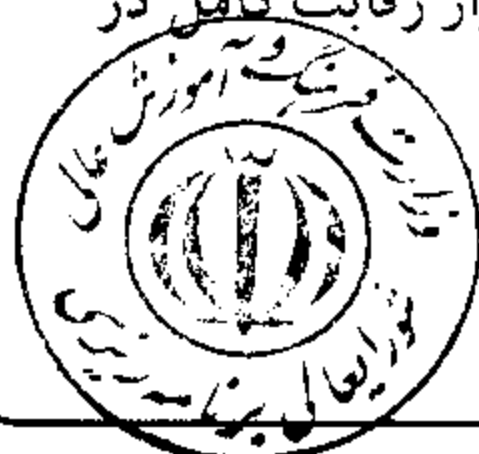
هزینه خصوصی و اجتماعی تولید - هزینه های تولید در کوتاه و بلند مدت -
هزینه کل، متوسط و نهایی در کوتاه مدت - منحنی های هزینه های مربوط -
هزینه متوسط و نهایی در بلند مدت - کشش هزینه و ضریب تابع - صرفه جویی
در قیاس منحنی هزینه بلندمدت و تغییرات در قیمت نهاده ها.

بخش سوم: ساخت بازار

فصل پنجم: بازار و رقابت کامل

ساخت کارکرد بازار - ضوابط حاکم بر تولید کننده، توزیع کننده و مصرف کننده
در جامعه اسلامی (عدم اتلاف - عدم اسراف - عدم احتکار...) - اختیارات، خریدار
و فروشنده از نظر اسلام - نوع بازاری که بارعایت ضوابط اسلامی بوجود خواهد آمد -
بازار رقابت کامل و شرایط آن - نوع کالاهایی که در یک جامعه اسلامی
تولید خواهد شد - نحوه تعیین قیمت کالا در صدر اسلام - تعادل در بازار رقابت کامل در
کوتاه و بلندمدت.

فصل ششم: بازار انحصار کامل

تعریف بازار انحصار کامل و شرایط تشکیل آن - تقاضا در بازار انحصار کامل هزینه در بازار انحصار کامل - تعادل کوتاه مدت - بنگاه چند واحدی - تعادل بلند مدت بنگاه یک واحدی و چند واحدی - مقایسه با بازار رقابتی کامل - تبعیض در قیمت - انحصار دو طرفه (یک فروشنده و یک خریدار) - تأثیر وضع مالیات ثابت، مالیات بر فروش، مالیات بر سود، مالیات بر واحد تولید، و سایر مالیاتها بر میزان تولید و قیمت انحصارگر - نحوه کنترل و مداخله دولت در بازار انحصاری - چگونگی برخورد با این بازار در اقتصاد اسلامی با عنایت به اصل تکاثر، لاضرر و حرمت اسراف.

فصل هفتم: رقابت انحصاری

ناهمگنی و تنوع کالا - تعادل کوتاه و بلند مدت تحت شرایط رقابت انحصاری ویژگیهای رقابت انحصاری - ظرفیت اضافی - رقابت از طریق عواملی غیر از قیمت مقایسه تعادل بلند مدت بنگاه و بازار با رقابت کامل - ضابطه عدم اسراف و کارکرد بازار رقابت انحصاری.

فصل هشتم: بازار انحصار چندگانه

تعریف بازار انحصار چندگانه - چند راه حل بازار انحصار دوگانه - راه حل چمبرلین و راه حل سوئیزی - تشکیل کارتل و تقسیم بازار - طول عمر کارتلها - رهبری در قیمت گذاری - چگونگی رقابت در بازار چندگانه انحصاری - اثرات این بازار بر رفاه جامعه - کاربرد ضوابط اسلامی حاکم بر فعالیتهای اقتصادی در بازار انحصار چندگانه - ضوابط حاکم بر روابط اقتصادی.

بخش چهارم: نظریه توزیع درآمد عوامل تولید

فصل نهم: قسط و سهم عوامل تولید در بازار رقابت کامل

تقاضا برای یک عامل تولید - عوامل تعیین کننده این تقاضا - عرضه کل عامل تولید - تحلیل منحنیهای بی تفاوتی عرضه کار - عرضه کل کار در بازار - نظریه تولید نهایی، عوامل تولید - نظریه کلارک - ویسکند در توزیع محصول میان عوامل تولید - کم هزینه ترین ترکیب عوامل تولید - تعریف و تقسیم تکنولوژی - پیشرفت تکنولوژی و سهم نسبی عوامل تولید - تعریف قسط - قسط و بهینه یابی - طرق مختلف بهینه یابی و مشکلات ناشی از آن - قسط و نظریه تولید نهایی در توزیع درآمدها.

فصل دهم: سهم عوامل تولید در بازارهای غیر رقابتی

تقاضای انحصارگر برای یک عامل تولید - تقاضا در سطح بازار - میزان قیمت و اشتغال در تعادل - استشار یا غصب سهم عامل تولید در بازار انحصاری -

قیمت و اشتغال در بازار انحصاری خریدار - غصب سهم کارگر توسط خریدار منحصر به فرد - اهمیت اتساح‌دیه‌های کسارگری در بازارهای انحصاری خریدار - چگونگی جلوگیری از غصب حق کارگر و اجرای قسط در یک جامعه اسلامی.

بخش پنجم: تعادل کلی و رفاه

فصل یازدهم: نظریه تعادل کلی اقتصاد

نظریات والراس، پاره‌تولوثوتیف درباره تعادل - تعادل در بازار محصولات - تولید شده - تعادل کلی در مبادلات (جعبه اجورث) - بدست آوردن محدوده امکانات مطلوبیت - تعادل کلی تولید و مبادلات.

فصل دوازدهم: نظریه رفاه اقتصادی

تعریف رفاه اقتصادی جامعه - تابع رفاه جامعه با فرض توابع مطلوبیت مستقل شرایط نهایی برای رفاه اقتصادی جامعه - رفاه اقتصادی جامعه اسلامی با ملاحظه انفاقات و صدقات بعنوان ابزارهای ارشادی در توزیع محدود درآمدها و مصرف - هزینه و منافع اجتماعی - تأثیر اجرای ضوابط اسراف، اتلاف و لاضرر بر رفاه جامعه.

منابع:

1. W. Nicholson; "Microeconomic Theory".
2. H.B. Varian; "Intermediate Microeconomics".
3. Maurice; "Economic Analysis".

اقتصاد کلان (۱)

شماره درس : ۳۵۲۰۲۰

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۳۵۲۰۴۲

هدف : آموزش تحلیلهای اقتصادی در سطح کلان در چارچوب ضوابط واحکام اسلامی با الهام از جهان بینی این مکتب با تأکید بر ارتباط و پیوند منطقی میان تحلیلهای علمی اقتصادی و ارزشها و بینشهای مکتبی اسلام.

سر فصل دروس:

مقدمه:

اهمیت جامعه و مسائل اقتصاد کلان در مکتب اسلام - قوانین و سنتهای حاکم بر جامعه از دیدگاه قرآن - نمونه‌هایی از رفتارهای اقتصادی اقوام گذشته در قرآن - گرایشهای نظام اقتصادی صدر اسلام - اهداف سیاستهای بخش عمومی.

فصل اول: بیت‌المال در صدر اسلام

تعریف بیت‌المال - فعالیتهای انجام شده توسط بیت‌المال (عرضه خدمات فرهنگی و آموزشی سرمایه‌گذارهای زیربنایی - پیشبرد فن و تکنولوژی - دفاع و امنیت اجتماعی - تأمین حد نصاب درآمد) - درآمدهای بیت‌المال (۱- مالیاتهای شرعی و عرفی ۲- انفال ۳- درآمد فعالیتهای دولت ۴- سایر درآمدها: وقف، نذر، و غیره)

فصل دوم: حسابداری درآمد ملی

تعریف مفاهیم درآمد ملی و اجزاء آن - معیار اندازه‌گیری فعالیتهای اقتصادی در جامعه (تولید ناخالص ملی) - روش محاسبه تولید ناخالص ملی از طریق مخارج (مخارج شخصی - مخارج دولتی - مخارج سرمایه‌گذاری بخش عمومی - خالص صادرات و واردات) روش محاسبه تولید ناخالص ملی از طریق درآمد عوامل تولید (ذخیره استهلاک سرمایه - مالیات غیر مستقیم شرکتها - دستمزد و حقوق - کرایه ماشین‌آلات و اجاره زمین - منافع حاصل از فعالیتهای اقتصادی) - روش محاسبه تولید ناخالص ملی از طریق ارزش افزوده - سایر حسابهای ملی (درآمد ملی - درآمد شخصی - درآمد قابل تصرف)

فصل سوم: نظریه اشتغال

نظریه اشتغال کلاسیکها (قانون سی - انعطاف قیمت و دستمزد) - نظریه اشتغال کینز -
(سرمایه گذاری و پس اندازهای خارج از برنامه - عدم انعطاف قیمت و دستمزد) - رابطه
مصرف و درآمد - تمایل نهایی و متوسط به مصرف و پس انداز و اثر آنها بر سطح اشتغال -
سرمایه گذاری در بخش خصوصی و عمومی - عوامل تعیین کننده سرمایه گذاریهای بخش
خصوصی و بخش دولتی - رابطه سرمایه گذاری با درآمد و اشتغال.

فصل چهارم: تعادل

تقاضای کل و عرضه کل - آیا سپرده‌های سرمایه گذاری در امر مشارکت با میزان
سرمایه گذاری برابر هستند؟ شرایط ایجاد تعادل از نظر تولید، اشتغال و درآمد - تغییرات
حاصل در تعادل و ضریب تکاثر

فصل پنجم: سیاستهای مالی و استقراض دولت

سیاستهای مالی در صدر اسلام - بیت‌المال و خزانه داری و اصول حاکم بر آن - نظریات
مربوط به سیاستهای مالی (بودجه متعادل سالیانه - بودجه متعادل دوره‌ای) - استقراض دولت
- ابعاد استقراض (استقراض از بخش خصوصی یا دولتی؟ استقراض و تأمین منابع مالی جنگ
- فشار اصلی استقراض بر چه گروهی است؟) - مزایای استقراض دولتی - استقراض دولتی و
ثبات اقتصادی - سیاستهای مالیاتی و تعلق واقعی مالیات

فصل ششم: پول و بانکداری

تعریف پول در اقتصاد اسلامی - انواع پول از نظر اقتصاد اسلامی (سکه‌های طلا و نقره در
مقابل پولهای کاغذی و مسکوکات - سپرده‌ها و شبه پول) پشتوانه پول - پول بعنوان بدهی بانک
ناشر آن - ارزش پول (سطح عمومی قیمت‌ها) بانکداری ربوی و تعریف پول در سیستم ربوی -
بانکداری در سیستم غیر ربوی و استفاده از عقود شرعی (مشارکت - مزارعه - مساقات -
جعاله - مضاربه و...)

فصل هفتم: بانک مرکزی ایران و سیاست پولی

تاریخچه تأسیس بانک مرکزی ایران - ارکان بانک مرکزی - وظایف و اختیارات بانک مرکزی
- رابطه بانک مرکزی ایران و سیستم بانکی کشور - تعریف سیاست پولی - هدف سیاست
پولی - ابزارهای سیاست پولی (ابزارهای کمی و کیفی تخصیص اعتبارات - حثرت پولی - قرض
الحسنه - صندوقهای قرض الحسنه و سایر مؤسسات اعتباری)

فصل هشتم: ثبات و رشد اقتصادی

تعریف ثبات اقتصادی - ثبات اقتصادی از نظر کینز و طرفداران او و نیز از نظر طرفداران
سیاست پولی - تعریف رشد اقتصادی - شرایط لازم جهت رشد اقتصادی - حد مطلوب
جمعیت و کنترل موالید از نظر اسلام

فصل نهم: تجارت بیت‌الملل

نظر اسلام در مورد تجارت با سایر دول - سیاستهای اقتصادی حکومت های حضرت رسول ﷺ و امیرالمؤمنین (علیه السلام) با سایر دول - علت اقتصادی مبادلات تجاری - تخصص بین‌المللی و مزیت های نسبی و مطلق و فواید حاصل از آنها - نظر اسلام در مورد مزیت‌های نسبی و مطلق با رعایت هدفهای اقتصادی در یک جامعه اسلامی - تجارت آزاد در مقابل سیاستهای حمایت از محصولات داخلی: تعرفه‌های ترجیحی و سهمیه‌های وارداتی

فصل دهم: موازنه پرداختها و نرخ اسعار

نحوه تأمین منابع مالی در تجارت بین‌الملل - موازنه پرداختهای بین‌المللی (صادرات و واردات مرئی و غیر مرئی) - نحوه بازپرداخت بدهی‌های بین‌المللی - معاملات دولتی - حرکت سرمایه - طلا و ذخایر بین‌المللی - عدم تعادل در تجارت بین‌الملل - چگونگی بازگشت تعادل در تجارت بین‌الملل

منابع:

1. D. Salvatore; "International Economics".
2. R.E.Caves; "World Trade & Payments".

اقتصاد کلان (۲)

شماره درس : ۳۵۲۰۲۱

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۳۵۲۰۲۰-۳۵۲۰۴۳

هدف : آموزش تحلیلهای اقتصادی در سطح کلان در چارچوب ضوابط واحکام اسلامی با الهام از جهان بینی این مکتب با تأکید بر یک ارتباط و پیوند منطقی میان تحلیلهای علمی اقتصادی و ارزشها و بینشهای مکتبی اسلام.

سر فصل دروس:

مقدمه:

تعریف جامعه - جامعه چه نوع وجودی دارد: حقیقی یا اعتباری؟ قوانین و روابط اقتصادی کلان چقدر در جامعه قطعیت دارد؟ وحدت جامعه در چیست؟ وجود و وحدت جامعه از دیدگاه فلسفه اسلامی - وجود و اهمیت جامعه در قرآن - قوانین و مقررات حاکم بر جامعه از دیدگاه قرآن - جایگاه بخش عمومی و بیت‌المال در اقتصاد اسلامی - تشکیلات بیت‌المال در صدر اسلام - درآمدها و هزینه‌های بیت‌المال - نحوه دفترداری و ثبت مخارج و درآمدهای بیت‌المال - نوع خدمات و کالاهایی که در صدر اسلام توسط بیت‌المال ارائه شده است - نوع نظارتی که در صدر اسلام از طرف دولت بر بخش خصوصی اعمال شده است.

بخش اول: حسابهای درآمد ملی

فصل اول: اندازه‌گیری فعالیتهای اقتصاد کلان

دریافتهای بیت‌المال - پرداختهای بیت‌المال - تولید در بخش دولتی - تولید در بخش خصوصی - معیارهای اندازه‌گیری تولید (درآمد ملی - درآمد قابل تصرف - تولید ناخالص ملی) - سرمایه‌گذاری در خارج - پرداختهای انتقالی با کشورهای دیگر - حساب معاملات با سایر کشورها - گردش تولیدات در جامعه

فصل دوم: حسابهای درآمد و تولید ملی در ایران

سازمانهای مسئول نگاهداری حسابهای درآمد ملی - حسابهای درآمد ملی در گذشته - گردش تولیدات در ایران - نحوه محاسبه حسابهای درآمد ملی کالاهای واسطه‌ای و تمام شده - مصرف و سرمایه‌گذاری - تغییر در موجودی انبارها و

تعدیل ارزش موجودی انبارها - حسابهای درآمد ملی به قیمت های ثابت و جاری.

بخش دوم: تعیین درآمد و تولید ملی

فصل سوم: مفاهیم اولیه

الگوی اقتصادی کلان با استفاده از حسابهای درآمد ملی - روانه و انباره تعادل

و عدم تعادل - تعادل پویا و تعادل ایستا - تعادل در مقایسه ایستایی

فصل چهارم: سطح تعادل درآمد و تولید (مدل ساده)

تقاضا برای مصرف - تابع مصرف و تابع پس انداز - تعیین تعادل در درآمد و

تولید (معادلات) - عدم تعادل درآمد و تولیدات - نظریات مختلف مربوط به مصرف و

درآمد (نظریه درآمد مطلق - نظریه درآمد نسبی - نظریه درآمد دائمی)

فصل پنجم: تغییر در تعادل درآمد و تولید - ضریب تکاثر

انتقال تابع تقاضای کل (حرکت موقت - حرکت دائمی مربوط به ایدئولوژی و

فرهنگ جامعه) - ضریب تکاثر ناشی از حرکت تابع تقاضای کل - معادلات مربوط

به ضریب تکاثر و چگونگی محاسبه آن

فصل ششم: عوامل مؤثر در مصرف

نرخ بازدهی سرمایه گذاری (سهم سود در مشارکت نسبت به اصل سرمایه)

سطح عمومی قیمت ها و انتظار جامعه از سطح قیمت ها در آینده (توهم پولی)

توزیع درآمد (توزیع حاصل از مکانیسم بازار و نیز توزیع حاصل از انفاقات و صدقات) -

داراییهای مصرف کنندگان (سهام - انباره کالاهای با دوام)

فصل هفتم: سرمایه و سرمایه گذاری

تعریف سرمایه و سرمایه گذاری - تصمیم گیری نسبت به سرمایه گذاری

(عوامل مؤثر در سرمایه گذاری - کارایی نهایی سرمایه - عامل عدم اطمینان) - انباره

سرمایه و نرخ سرمایه گذاری (نرخ بازدهی داخلی سرمایه - انتقال کارایی

نهایی سرمایه) سرمایه گذاری و منابع تامین سرمایه (اعتبار و وام - فروش سهام - منافع

تقسیم نشده - ذخیره استهلاک ماشین آلات).

فصل هشتم: تغییر در حجم سرمایه گذاری

عوامل مؤثر در تغییر حجم سرمایه گذاری - انتظارات کوتاه مدت و بلند مدت

تغییر تکنولوژی و نوآوری (مفهوم تغییر تکنولوژی و نوآوری) - نوع تکنولوژی انتخابی

در یک سیستم اسلامی برای بخشهای خصوصی و دولتی با توجه به

هدفهای اقتصادی جامعه اسلامی - تأثیر تغییر تکنولوژی بر سرمایه گذاری - نسبت

سرمایه به تولید - اصل شتاب - نرخ بازدهی داخلی سرمایه - نحوه تأمین

مخارج سرمایه گذاری کشر منحنی کارایی نهایی سرمایه و نرخ سرمایه گذاری

فصل نهم: مخارج دولتی

سیاست مالی دولت با مفروضات متفاوت (شامل مالیات - خریدهای دولتی - هزینه‌های انتقالی) - چگونگی تعیین درآمد ملی در سطح اشتغال کامل

فصل دهم: خالص صادرات

سطح تعادل درآمد و تولید با افزایش خالص صادرات - ضریب تکاثر تجارت خارجی و تغییر در سطح درآمد - صادرات بعنوان تابعی از واردات

فصل یازدهم: درآمد، تولید، اشتغال و سطح عمومی قیمت‌ها

منحنی عرضه بنگاه تولیدی و صنعت - تابع عرضه کل (بدست آوردن تابع عرضه کل - تغییر در سطح عمومی دستمزد) - توابع عرضه و تقاضای کل (سطح اشتغال و نرخ عمومی و دستمزد) - قدرت تولیدی کارگر و نرخ دستمزد در رابطه با سطح قیمت‌ها.

فصل دوازدهم: تئوری درآمد و اشتغال از نظر کلاسیکها و کینز

قانون سی - تئوری مقداری پول - مدل کلاسیکها بدون پس انداز و سرمایه گذاری (اثر تغییر در عرضه پول - اثر تغییر در عرضه و تقاضا برای کار - اثر نرخ دستمزد غیر قابل انعطاف) - مدل کلاسیکها با فرض پس انداز و سرمایه گذاری - سوالاتی که از نظر کینز قابل توجه بودند - نظریه عمومی کینز و ارزیابی آن

فصل سیزدهم: پول، بهره و ارزش پول

پول و تعریف آن - پول در مقایسه با سایر اقلام دارایی - تقاضا برای پول (تقاضا برای معاملات - تقاضا برای مواقع اضطراری - تقاضا برای سفته بازی و احتکار) عرضه پول و عوامل مؤثر در آن - ایجاد تعادل در بازار پول و نرخ بهره - تغییر در نرخ بهره و عوامل مؤثر در آن - تقاضا برای پول از نظر کلاسیکها تا بعد از تئوری کینز - بهره یک ضرورت اقتصادی نیست - تعریف پول و وظایف آن در اسلام - عرضه پول در اسلام و عوامل مؤثر در آن - آیا در بانکداری اسلامی سیستم بانکی قادر به خلق پول است؟ نظر فقهای پیرامون تنزیل چک و سفته و اثر آن بر عرضه پول - اعتبارات در سیستم بانکداری اسلامی - نقش بانک مرکزی در سیستم اسلامی نسبت به حفظ ارزش پول.

فصل چهاردهم: نظریه تورم و سیاستهای مالی و پولی

تعریف تورم - بهره و تورم در سیستم بانکداری ربوی و دلایل ایجاد آن - (اثر تقاضا - اثر هزینه‌ها) رابطه تورم با بیکاری - شاخصهای تورم - ابزارهای مقابله با تورم در سیستم اقتصاد اسلامی - سیاستهای پولی و مالی بعنوان ابزارهای مکمل برای ایجاد ثبات اقتصادی.

فصل پانزدهم: پیشرفت تکنولوژی

تعریف تکنولوژی - تقسیم بندی تکنولوژی - عوامل مؤثر در پیشبرد تکنولوژی
- اندازه گیری پیشرفت تکنولوژی - انتخاب تکنولوژی برای بخش عمومی و
بخش خصوصی یک جامعه اسلامی - سهم عوامل تولید در بخش خصوصی و
بخش عمومی در طی زمان - الگوهای رشد - الگوهای دوما - الگوهای هارود - سایر
الگوهای رشد - تابع تولید - "کاب - داگلاس"

منابع:

1. D-Salbatore; "International Economics",
2. R.E.Caves; "World Trade & Payments".

پول و بانکداری

شماره درس : ۳۵۲۰۳۲

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۳۵۲۰۲۱

هدف : آشنایی با نظریات پولی و نظام بانکی و دادن توان عملی لازم بمنظور درک و تحلیل مسایل پولی و تشخیص و انتخاب سیاستهای پولی مناسب با مسایل مبتلابه در جمهوری اسلامی ایران.

سر فصل دروس:

- پیدایش پول: مبادله مستقیم کالا با کالا - پول فلزی، سیستم واحد دو فلزی (طلا و نقره)، قانون گرشام و سیستم واحد یک فلزی، پول کاغذی و مؤسسات بانکی
- پول کاغذی و تجربیات بانکی، بانکهای آمستردام، هامبورگ، نورنبرگ، استکهلم
- وظایف پول - پول به عنوان وسیله مبادله، معیار ارزش، وسیله سنجش، عامل سلطه و حاکمیت
- نقش و عملکرد بانکهای تجاری
- بانکداری مرکزی
- نظریه های پولی: نظریه مقداری پول، نظریه مقداری ریکاردو، نظریه مقداری استوارت میل، نظریه ایروینگ فیشر
- نظریه مقداری والراس در چهارچوب نظریه متعادل اقتصادی - نظریه مبادله - تعادل اقتصادی والراس، مداخله متغیرهای پولی
- تحلیل انتقادی آفتالیون از نظریه مقداری پول، نظریه درآمد فون ویزر، نظریه رزانی
- بررسی صحت و سقم نظریه مقداری پول در ایران
- مکتب کمبریج: نظریه پولی آلفرد مارشال، نظریه پولی پیگو (عرضه، تقاضا و ارزش پول) رابرتسون و فرمول کمبریج - کینز و مکتب کمبریج
- ره آورد پولی ویکسل
- نظریه پولی کینز: از خلال کتاب گفتاری درباره پول، و نظریه عمومی
- تجدید حیات نظریه مقداری پول، مکتب شیکاگو، میلتون فریدمن و تقاضای

- پول، عرضه پول، نظریه پول گرایان و نظریه اقتصادی کلان، نقش سیاستهای پولی در اقتصاد ملی
- سیاستهای پولی، سیاست های پولی پیش از جنگ بین الملل دوم، اتوماتیسم طلا، آغاز سیستم پایه ارز، طلا: - ترک سیستم طلا - ناسیونالیسم پولی
  - ابزارهای سیاست پولی بانک مرکزی، سپرده قانونی تنزیل مجدد - سیاست بازار باز، تنزیل ارزش پول، کنترل کیفی اعتبارات
  - سیاست های پولی کشورهای غربی پیش از جنگ بین الملل دوم
  - سیستم پولی کشورهای با برنامه ریزی متمرکز، مانند شوروی (سابق)
  - تورم، تورم با رکود، تحلیل آثار و چاره تورم در ایران
  - نظام پولی بین المللی
  - تحول بانکداری در ایران
  - سیاست و تجربیات پولی ایران
  - بررسی طرحهایی از یک سیستم پولی بدون ربا

منابع درسی: جزوات تدوین شده در دفتر تحقیقات اقتصادی، عمدتاً بر اساس کتابهای Money, Banking, and the Economy تألیف Thomas Mayer و Money, and the Economy James Duesenbury و نیز Money, and the Economy تألیف J.Klein قسمتی از این درس بزبان انگلیسی است و امتحان مربوط نیز بزبان انگلیسی برگزار می شود.

اقتصاد اسلامی

- شماره درس : ۳۵۲۰۰۶
تعداد واحد : ۲
نوع واحد : نظری
پیش نیاز : ندارد
هدف : آشنایی با کلیات و اصول اقتصاد اسلامی

سر فصل دروس:

مقدمه : تعاریف

- الف - اهمیت و نقش اقتصاد
ب - مبانی عقیدتی اقتصاد
ج - هدف اقتصاد
د - منابع و روش شناخت اقتصاد اسلامی
۱- منابع احکام و حقوق اقتصادی: کتاب، سنت، اجماع، عقل
۲- روش شناخت اقتصاد اسلامی
هـ- مالکیت
۱- تحلیل و بررسی "حق"
۲- اقسام مالکیت
۳- اسباب مالکیت و حقوق
۴- محدودیتهای مالکیت و تصرف
و - تولید، اهمیت و تعریف آن
۱- اهداف و انگیزه های تولید
۲- اقسام تولید، واجب و حرام
۳- عوامل تولید
۴- محدودیتهای تولید
ز - توزیع
۱- توزیع از راه تملک ابتدایی
۲- توزیع حین تولید

- ۳- توزیع مجدد
- ۴- محدودیتهای توزیع
- ۵- نگاهی کلی به توزیع در اسلام
- ۶- مواسات
- ح- مصرف
- ۱- انگیزه‌های مصرف
- ۲- هدایتها و کنترلها
- ۳- تحلیلی درباره مصرف از نظر اسلام

منابع: جزوات تهیه شده در دفتر همکاری حوزه و دانشگاه و دفتر تحقیقات اقتصادی دانشگاه امام صادق (علیه السلام)

تجارت بین الملل

شماره درس : ۳۵۲۰۳۵

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۳۵۲۰۲۱-۳۵۲۰۱۳

هدف : ۱- شناخت سیاست های بازرگانی خارجی و ارتباط آن با مسایل

اقتصادی داخلی و بررسی این سیاست ها در ایران

۲- شناسایی الگوهای بازرگانی خارجی و رشد اقتصادی و صنعتی ایران

از جمله جهت تجارت و لزوم تغییر آن

۳- شناسایی بازرگانی خارجی و مسأله پرداخت های جهانی در

سیستم های مختلف و چگونگی ملی کردن بازرگانی خارجی (مزایا و

معایب و پیشنهادها)

۴- آشنایی با فعالیت های شرکت های چند ملیتی و اتحادیه های بازرگانی

(مقدمه ای بر ایجاد اتحادیه های اقتصادی منطقه ای)

۵- شناسایی تراز پرداخت های ایران

۶- آشنایی با سیاست ها و مسایل پرداخت های بین المللی و بررسی آنها

در ایران

۷- شناخت سیستم های بین المللی پول و مسایل پرداخت های جهانی

از جمله معنی و مفهوم و روشهای تبعیض در پرداخت های بین المللی.

سر فصل دروس:

۱- مقدمه :

الف - علل تجارت بین المللی

ب - مشخصات عمده تجارت بین الملل در حال حاضر

ج - حجم تجارت بین بلوکهای مختلف غربی ، سوسیالیستی ، در حال توسعه و

ترکیب کالاهای تجارت از نظر سرمایه ای ، واسطه ای و مصرفی ، صنعتی ، کشاورزی

و خدمات با تأکید بر وضعیت تجارت خارجی ایران.

۲- تئوری

الف - کلاسیکها

- تئوری هزینه مطلق اسمیت
- تئوری هزینه نسبی ریکاردو
- عرضه و تقاضا و منافع تجارت
- ب - مقدمات تئوری نئوکلاسیک
  - تابع تولید در تجارت بین الملل
  - برگشت نسبت عوامل تولید
- ج - نئوکلاسیکها - تئوری همچرواوهلین
- د- برخی از عناوین مربوط به تئوری نئوکلاسیک
  - قیمت کالاها و عوامل تولید در تجارت
  - تأثیر تجارت بر توزیع درآمدها
  - معمای لئونتیف
  - تأثیر رشد اقتصادی بر تجارت
- ه- سایر تئوریهها (در چهارچوب اقتصادی کلاسیک)
  - تفاوت مهارت
  - صرفه جویی ناشی از مقیاس تولید
  - پیشرفت تکنولوژی
  - سیکل تولید
  - تشابه تقاضا
- و - سایر تئوریهها (غیر ارتدوکس)
  - مارکسیستها
  - لوکزامبورگ
  - لنین
  - امانوئل
- ی - سیاست بازرگانی
  - سیاست بازرگانی
  - سیاست بازرگانی و کشورهای در حال توسعه
  - سیاستهای بازرگانی و مبادلات بین المللی ایران
  - اتحادیه های تجاری
  - شرکتهای چند ملیتی

- امپریالیسم

تبصره:

بازار پولی بین المللی و تراز پرداختها را می توان بطور اختصار در مقدمه یا قبل از بحث در مورد سیاست بازرگانی در رؤوس مطالب پیشنهادی گنجانید.

منابع:

1. D. Salvatore; "International Economics".
2. R.E.Caves; "World Trade & Payments".

مالیه بین الملل

- شماره درس : ۳۵۲۰۵۶
تعداد واحد : ۳
نوع واحد : نظری
پیش نیاز : ۳۵۲۰۳۵
هدف : ۱- آشنایی با دشواریهای کنونی اقتصاد جهان، از لحاظ پولی و مالی و روندهای آینده آنها.
۲- شناختن نهادهای پولی و مالی بین المللی و مکانیسمهای پولی و مالی و تحولات آنها از جنگ جهانی دوم تا به امروز.
۳- آشنایی با راه حلهایی که برای بهبود یافتن وضع پولی و مالی بین المللی ارائه شده است.
۴- بررسی تحلیلی سیاستهای پولی و مالی که با توجه به اوضاع کنونی و آینده بین المللی باید برای کشور برگزید.

سر فصل دروس:

درس از دو بخش تشکیل می شود:

- مسایل پولی بین المللی

- مسایل مالی بین المللی

قسمت اول - مسایل پولی

فصل اول - مکانیسمهای تسویه های بین المللی

۱- مکانیسم تسویه های بین المللی و بازار ارزها

الف - نقش بازار ارزها

ب - مداخلات مقامات پولی در بازار ارزها

۲- توان پرداختها و تعادل آن

الف - تراز پرداختها

ب - مکانیسمهای ایجاد تعادل در تراز پرداختها

فصل دوم - تحولات سیستمهای پولی بین المللی

۱- سیستم پایه طلا

- ۲- سیستم پایه ارز - طلا
- ۳- تجزیه و تحلیل وضع پولی جهان پس از جنگ جهانی دوم
- ۴- تجزیه و تحلیل قرارداد برتون وودز
- ۵- صندوق بین‌المللی پول
- ۶- شورای کمک‌های اقتصادی متقابل Comecon کومکون
- فصل سوم - نابسامانی‌های پولی بین‌المللی
- ۱- سیستم پولی پایه دلار
- ۲- بحران دلار - بحران ۱۹۷۱ و قراردادهای واشنگتن - بحران فوریه - مارس ۱۹۷۳ و بحران‌های بعدی
- ۳- نابسامانی‌های کنونی
- الف - دلار، عامل تسلط بر اقتصاد کشورهای در حال توسعه
- ب - دلار، عامل انتقال ثروت کشورهای در حال توسعه
- ج - دلار، عامل انتقال ثروت کشورهای در حال توسعه
- فصل چهارم - تجزیه و تحلیل طرح‌های پیشنهادی برای ایجاد نظم نوین پولی
- ۱- رژیم نرخ‌های مبادلات ارزی
- ۲- سیستم ذخایر پولی
- ۳- حق برداشت‌های مخصوص جدید
- ۴- از میان بردن جنبه پولی طلا
- ۵- نحوه استفاده از حق برداشت‌های مخصوص جدید
- ۶- تجدید سازمان صندوق بین‌المللی پول
- قسمت دوم - مسایل مالی بین‌المللی
- ۱- نابسامانی‌های مالی پس از جنگ جهانی دوم
- ۲- بررسی تحلیلی اقدامات مالی پس از جنگ
- الف - تجزیه و تحلیل علل ایجاد بانک جهانی ترمیم و توسعه و همچنین بررسی تحلیلی عملیات آن
- ب - بررسی طرح مارشال و اصل چهار ترومن
- ۳- بررسی تحلیلی "کمک‌های رسمی" به توسعه
- ۴- بررسی تحلیلی صدور سرمایه‌ها
- ۵- تشدید تفاوت میان کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه
- ۶- بررسی تحلیلی افزایش بدهی‌های کشورهای در حال توسعه
- ۷- تجزیه و تحلیل انتقال ارزش اضافی و مبادلات نابرابر

- ۸- بررسی روند سرمایه‌گذاری در دو دهه توسعه و مسئله دوباره بکار انداختن مازاد درآمد ارزی بعضی از کشورها
- ۹- بررسی نیازمندیهای مالی
- الف - نتیجه بررسی‌های کمیسیون برانت
- ب - نتیجه بررسی‌های گروه واسیلی لئون تی‌یف
- ۱۰- بررسی تحلیلی طرح و پیشنهادهای مربوط به ایجاد نظم اقتصادی نوین بین‌المللی
- الف - تجزیه و تحلیل طرح
- ب - تجزیه و تحلیل طرح لئون تی‌یف
- ج - تجزیه و تحلیل طرح کمیسیون برانت
- ۱۱- بررسی وضع کنونی و نتایج کنفرانس کانکون

منابع:

1. D.Salvator; "International Economics".

اقتصاد بخش عمومی (۱)

شماره درس : ۳۵۲۰۵۲

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۳۵۲۰۱۳-۳۵۲۰۲۱

هدف : معرفی بخش عمومی و تحلیل نقش و وظایف اقتصادی دولت در نظام اقتصاد اسلامی.

سر فصل دروس:

بخش نخست : تعاریف

فلسفه نبوت ، امامت و رهبری در دین اسلام - ولایت فقیه و نقش و وظایف دولت - حدود اختیارات و وظایف دولت از دیدگاه قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
بخش دو : آشنایی با فعالیتهای اقتصادی در بخش عمومی
۱- فعالیتهای اقتصادی دولت

مالکیت، بهره برداری و حفاظت از انفال (منابع طبیعی) - مالکیت و مدیریت صنایع سنگین (نحوه تولید، مدیریت، توزیع و قیمت گذاری) - سیاستهای کلی اقتصادی (اشتغال، ثبات قیمتها، خودکفایی، حفظ تعادل و پیشبرد، رشد و توسعه) - تجارت خارجی - نظارت دولت بر کارکرد بازار و صورت گرفتن فعالیتهای اقتصادی در چهارچوب ضوابط و مقررات اسلامی - تعیین حد نصاب درآمد و کمک به درآمدهای زیرنصاب و گردآوری مالیات از درآمدهای بیش از نصاب.

۲- سازمانها و نهادهای اقتصادی در جمهوری اسلامی ایران

۳- فعالیتهای اقتصادی سایر سازمانهای دولتی مانند استانداریها و شهرداریها خدمات رفاهی و محلی - مالیاتهای محلی

بخش سه : موجبات واگذاری فعالیتهای اقتصادی به بخش عمومی

۱- کارآیی اقتصادی و سیستم قیمت گذاری رقابتی

- مفهوم بهینه پاره تو - کارآیی بازارهای رقابتی - شرایط کارآیی در الگوهای

پویا (دومدتی)

۲- ناتوانی بازار در تخصیص وجوه عمومی و علت مداخله دولت

- تعریف کالاهای همگانی - عوارض مثبت و منفی فعالیتهای اقتصادی -
بازدهی فزاینده به مقیاس تولید.

- مواجهه با خطر و نا اطمینانی - عوارض نامطلوب مالیاتها و عدم کارایی بازار
- توزیع درآمد

۳- مفاهیم اضافه رفاه مصرف کننده و تولید کننده و اندازه گیری تغییرات رفاه،
اضافه رفاه مصرف کننده و منحنی تقاضا - اضافه رفاه عرضه کننده و منحنی عرضه
- مفاهیم هزینه و منفعت اجتماعی - روشهای اندازه گیری تغییرات رفاه.

۴- دلایل رشد بخش دولتی
جنگ و مخارج مربوط به آن - قانون واگنر - اثرات ناشی از مقیاس و جابه جایی
- حفظ منافع طبیعی و آثار باستانی و ملی - مالکیت و بهره برداری از انفال -
الگوی صدر اسلام

بخش چهارم: نظریه مصرف وجوه عمومی

۱- نظریه های کالاهای همگانی

ارائه بهینه کالاهای همگانی سره - کالاهای همگانی ناسره - کالاهای همگانی
واسطه شیوه ارائه کالاهای همگانی در صدر اسلام

۲- عوارض فعالیتهای اقتصادی و قاعده لاضرر

انواع عوارض - منابع مشمول مالکیت همگانی - تأثیر اجرای قاعده
لاضرر بر عوارض

۳- شیوه قیمت کردن منابع بین کالاهای همگانی و مفهوم قسط

الگوی رأی دادن - شیوه آشکار ساختن برترها.

۴- تحلیل هزینه ها و منابع طرحهای عمومی

تحلیل هزینه و منفعت به عنوان اقتصاد رفاه کاربردی - قاعده های تصمیم گیری
- نرخ تنزیل اجتماعی موضوع خطر و نا اطمینانی - ارزیابی منافع و هزینه ها
بدون کاربرد نرخ بهره - نشان دادن کاربرد روش یاد شده در انتخاب پروژه های آبیاری به
عنوان نمونه

بخش پنجم: سیاست قیمت گذاری و تنظیم آن در بخش عمومی

۱- سفارشها و رهنمودهای پیامبر وائمه در مورد قیمت گذاری

۲- نظریه تعیین قیمت

ساخت انواع گوناگون بازارها و چگونگی تعیین قیمت - معنی سیاست قیمت
گذاری و اهمیت آن - قیمت تعیین شده در بازارهای رقابتی به عنوان
مبنای سیاست قیمت گذاری - مسأله قیمت گذاری بر طبق هزینه نهایی - نظریه دومین

ارجحیت - نحوه قیمت گذاری در صنایع ملی شده - محدودیتهای ظرفیت تولیدی - مسئله حداکثر بار - تبعیض قیمت و ارتباط آن با هزینه رقابت غیر از راه قیمت تبلیغات و کیفیت محصول - وضع جداول و حداکثر قیمت - قوانین و مقررات موجود برای تنظیم قیمت .

۳- تنظیم نرخ حمل و نقل و خدمات

تعیین نرخ خدمات حمل و نقل و عوامل مؤثر بر آن - موجبات و علت تنظیم نرخ حمل و نقل - مبنای تنظیم نرخ برای راه آهن، راه شوسه، راه هوایی و راه دریایی - قوانین و مقررات موجود (در شریعت و قانون اساسی) - تنظیم و نظارت در برابر اداره مستقیم - رویه های گوناگون تعیین نرخ آب و برق و خدمات ارتباطی - جیره بندی سوخت خدمات و علت مالکیت عمومی خدمات یاد شده در جمهوری اسلامی ایران.

منابع:

1. R.W.Boadway; "Public Sector Economics".
2. H.S.Rosen; "Public Finance".

اقتصاد بخش عمومی (۲)

شماره درس : ۳۵۲۰۵۳
تعداد واحد : ۲
نوع واحد : نظری
پیش نیاز : ۳۵۲۰۵۲
هدف : ارائه ترکیبی از تحلیلهای اقتصاد تحقیقی و اقتصاد ارزشی در اقتصاد بخش عمومی .

سرفصل دروس:

بخش یک: آشنایی با بخش عمومی

موضوع مالیه عمومی - تأثیر اعمال دولت - معیارهای اندازه گیری فعالیتهای دولتی - دلایل رشد بخش دولتی

بخش دو: بودجه و اقتصاد ملی

تعیین درآمد ملی، اثرات اقتصادی بودجه متعادل - اقتصاد بودجه غیر متعادل - کسر بودجه و اضافه بودجه، معیارهای سیاستهای مالی، قواعد سیاست مالی.

بخش سه: هدفهای اجتماعی و نهادهای مالی

خنثی بودن بودجه و کارایی اقتصادی - رشد اقتصادی به عنوان یک هدف مالی - اصلاح

توزیع درآمد از طریق سیاست مالی - اصول متعارف مالیه عمومی

بخش چهارم: مخارج دولت

بودجه بندی - کارایی مخارج دولتی - مخارج غیر دفاعی دولت

بخش پنجم: مالیات ها

۱- اصول مالیات بندی: کارایی مالیات ها - برابرسازی مالیاتها، تضاد برخورد بین کارایی

و برابرسازی.

۲- اثرات تشویق کننده مالیات: عرضه کار - مالیات بر درآمد بیش از حد نصاب و کمک

هزینه به دستمزدهای زیر آن، تأثیر مالیات روی خطرپذیری - مالیات و سرمایه گذاری -

عوارض سوء یک سیستم مالیاتی

۳- تعلق واقعی مالیات: تحلیل تعادل جزئی - تحلیل تعادل کلی بررسی مالیات در یک

الگوی دویبخشی و گسترش آن، مالیات در الگوی تازه کوتاه مدت کینز - تعلق پویای مالیات

۴- تحلیل ارزش (حسن و قبح) مالیات: مالیات بر درآمد در برابر مالیات غیر مستقیم - ترکیب بهینه در مالیات - اندازه‌گیری زیان ناشی از مالیات - ملاحظات برابری در انتخاب یک سیستم مالیاتی

۵- بررسی و ویژگیهای سیستم مالیاتی صدر اسلام: تعدیل درآمد، کسب درآمد عمومی، تأمین اجتماعی و آذوقه عمومی، جلوگیری از کنز و ثروت اندوزی.
بخش شش: قرضه ملی

اصول قرضه ملی - مدیریت قرضه ملی.

بخش هفت: سیستمهای مالی دولت مرکزی و سازمانهای محلی
الگوی مخارج دولت مرکزی و سازمانهای محلی - منابع عمومی درآمدهای دولت مرکزی و سازمانهای محلی - وضع مالیات بر سرمایه - مالیات بر مستغلات
بخش هشت: روابط مالی مابین سازمانهای دولتی
هماهنگی مالی میان دولت مرکزی و سازمانهای محلی.
بخش نه: تأمین حد نصاب رفاه برای همه

منابع:

1. R.W.Boadway; "Public Sector Economics".
2. H.S.Rosen; "Public Finance".

بانکداری اسلامی

شماره درس : ۳۵۲۰۳۰

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۳۵۲۰۳۲

هدف : آشنایی با نقش پول در صدر اسلام و تبیین جایگاه بهره در اقتصاد و نقش مؤسسات مالی در فعالیت های اقتصادی و بررسی نحوه عمل بانکداری بدون ربا و ماهیت سیاست تأمین مالی و تشکیل سرمایه در اقتصاد اسلامی.

سرفصل دروس:

- ۱- مروری بر تئوریهای بهره و نقدی بر آنها
- ۲- نقش بهره در بیکاری و تورم در سیستم سرمایه داری
- ۳- آیا بهره یک مقوله علمی است یا ارزشی؟
- ۴- تعریف پول، انواع و وظایف آن در صدر اسلام، تحلیلی از وظایف پول در اسلام
- ۵- حذف بهره و ضرورت جایگزینی بازار سرمایه به جای بازار پولی و سیاست تأمین مالی (Financial Policy) به جای سیاست پولی (Monetary Policy).
- ۶- تقاضا برای پول در نظام بانکداری اسلامی تابع چه عواملی است؟
- ۷- نحوه عمل بانکداری اسلامی در جذب سپرده ها و استفاده از آنها در اعطاء تسهیلات با توجه به قانون عملیات بانکی بدون ربا در کشور و تأکید بر نقش بانکها در این قانون.
- ۸- مکانیزم تقسیم سود در هر یک از عقود با تأکید بر مشارکت مدنی و حقوقی، مضاربه و فروش اقساطی
- ۹- ابزار سیاست تأمین مالی در بانکداری بدون ربا.
- ۱۰- هزینه فرصت سرمایه در بانکداری بدون ربا.
- ۱۱- تأمین نیازهای بلند مدت (تشکیل سرمایه) و کوتاه مدت با استفاده از انواع عقود.
- ۱۲- جایگاه قرض الحسنه در نظام بانکداری بدون ربا.
- ۱۳- نقش بانک مرکزی در نظام بانکداری بدون ربا.

- ۱۴- جایگاه سیاست تأمین مالی و تداخل آن با سیاست مالی در بانکداری بدون ربا.
۱۵- ضرورت نظارت و کنترل و تمرکز اطلاعاتی در بانکداری بدون ربا.
۱۶- مروری بر تجربه بانکداری بدون ربا در ایران: تحلیل تجربی با استفاده از شواهد آماری

اقتصاد سنجی

- شماره درس : ۳۵۲۰۱۵
تعداد واحد : ۴
نوع واحد : نظری
پیش نیاز : ۳۵۲۰۲۸-۳۵۲۰۲۱-۳۵۲۰۱۳
هدف : آشنایی با جنبه‌های مقداری تئوریهای علم اقتصاد.

سرفصل دروس:

- ۱- آشنایی با تعاریف و مفاهیم اقتصاد سنجی
  - الف - متغیرهای تصادفی و روابط بین آنها
  - ب - روابط یقینی و روابط تصادفی
  - ج - رابطه بین اقتصاد سنجی و تئوریهای اقتصادی
  - د - ماهیت جمله اخلاص در روابط اقتصاد سنجی
- ۲- مدل‌های رگرسیون دو متغیره
  - الف - برازاندن یک منحنی، روش حداقل مربعات معمولی
  - ب - فرض‌های مربوط به جمله پسماند در الگوی رگرسیون
  - ۳- مدل‌های رگرسیون چند متغیره
    - الف - فرضیات کلاسیک
    - ب - برآورد پارامترها
    - ج - خواص برآورد کننده‌ها
    - د - فواصل اعتماد و آزمون فرضیه در مورد برآورد کننده‌ها
    - ه - تحلیل واریانس
    - و - مدل‌های همبستگی، همبستگی پیایی
    - ز - تفسیر نتایج بدست آمده از تحلیل رگرسیون
  - ۴- مثالهایی از کاربرد رگرسیون در اقتصاد
    - الف - برآورد و تحلیل آماری و توابع عرضه و تقاضا
    - ب - برآورد تحلیل آماری تابع مصرف
    - ۵- تخلف از فرضیات کلاسیک

- الف - همبستگی پیاپی
 - طبیعت مسئله
 - آزمونهای مربوط به وجود همبستگی پیاپی
 - روشهای مناسب برآورد با وجود همبستگی پیاپی (روش حداقل مربعات
 تعمیم یافته)
 ب - واریانس ناهمسانی
 - طبیعت مسئله
 - آزمونهای مربوط به وجود واریانس ناهمسانی
 - واریانس ناهمسانی و اثر آن بر برآورد کننده های حداقل مربعات معمولی
 - روشهای مناسب برآورد در حالت وجود واریانس ناهمسانی
 ج - همخطی
 - طبیعت مسئله
 - آزمونهای مربوط به وجود همخطی
 - روشهای مناسب برآورد در حالت وجود همخطی
 ۶- متغیرهای مجازی
 الف - کاربرد متغیرهای مجازی در تعدیل فصلی
 ۷- متغیرهای ابزاری
 الف - کاربرد متغیرهای ابزاری به هنگام همبستگی بین متغیر مستقل و جمله خطا
 ۸- مدل های با وقفه (تأخیر زمانی) و مدل های اتورگرسیو
 ۹- رگرسیون مقید
 ۱۰- مثالهایی از کاربرد متغیرهای مجازی، متغیرهای ابزاری، مدل های با وقفه
 و رگرسیون مقید در مدل های اقتصادی
 ۱۱- مروری اجمالی به سیستم معادلات همزمان
 الف - مسئله شناسایی
 ب - مدل ساده ای از عرضه و تقاضا

منابع:

۱. مسعود درخشان، اقتصادسنجی جلد های اول و دوم
2. Maddala; "Introduction to Econometrics".

تاریخ عقاید اقتصادی

شماره درس : ۳۵۲۰۳۴

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۳۵۲۰۲۱-۳۵۲۰۱۳

هدف : ۱- آشنایی با تحول و تکامل نظریه‌های اقتصادی در بستر تاریخ به منظور

درک جامع‌تر تئوریهای اقتصادی.

۲- بررسی ارتباط اندیشه‌های اقتصادی در دورانهای مختلف با توجه به

شرایط اجتماعی و سیاسی و ساختارهای جامعه در هر دوره.

۳- آشنایی با زندگی و فعالیت‌های علمی آموزنده اندیشمندان بزرگ

اقتصاد.

سرفصل دروس:

نقش و اهمیت بررسی تاریخ علم اقتصاد و روشهای بررسی تاریخ عقاید اقتصادی.

عقاید اقتصادی در یونان قدیم: (افلاطون - ارسطو) عقاید اقتصادی در رم قدیم، عقاید اقتصادی

در قرون وسطی - نظریه‌های سن توماس - نظریات اقتصادی در جهان اسلام (امام جعفر

صادق علیه السلام) - ابن سینا - ابن مسکویه - ابن خلدون - فارابی (...)

مرکانتیلیسم: خطوط کلی سیاست مرکانتیلیسم با توجه به نظرات منکرین و توماس من،

مرکانتیلیسم در عمل و سیاستهای اقتصادی کلبر

مکتب فیزیوکراتها: مبانی فلسفی مکتب و نظرات اقتصادی دکتر کنه و کتاب جدول اقتصادی.

ظهور مکتب کلاسیک: نظرات اخلاقی و اقتصادی آدام اسمیت در کتابهای «نظریه

احساسات اخلاقی» و «ثروت ملل» - لیبرالیسم اقتصادی و نقش دولت - نظریه ارزش.

نمایندگان بدین مکتب کلاسیک: مالتوس و رساله او درباره جمعیت ریکاردو و نظرات او

درباره ارزش کار - توزیع، اجاره زمین و مسایل بازرگانی بین‌المللی.

ادامه سنت کلاسیک: ژان باتیست سه و قانون بازار، استوارت میل و اصول اقتصاد سیاسی

ناسیونالیسم اقتصادی: نظریه فردریک لیست درباره نقش ملت در اقتصاد - وظایف دولت و

سیاست حمایت از صنایع نوزاد.

مکتب سوسیالیسم:

الف - سوسیالیسم ایده‌آلیست: نظرات سن سیمون درباره مالکیت، پرودن و

انتقاد از مالکیت - شارل فوریه و نظریه جامعه‌های تعاونی - رابرت اوون و الگوی عملی

بنگاه سوسیالیستی.

ب - مارکسیسم: نظریه مادی تاریخ - مبارزه طبقاتی - نظریه ارزش کار و ارزش اضافی - قانون تراکم سرمایه - ارزیابی و انتقاد نظرات اعتقادی مارکس .
مکتب تاریخ آلمان: مواضع اساسی مکتب تاریخی و انتقادات آن از مکتب کلاسیک.
مکتب نئوکلاسیک یا مارژینالیسم: معرفی نظریه‌های فن تونن گوسن و کورنوبه عنوان پیشگامان مکتب جدید.

مکتب روانشناسی اتریشی و معرفی نظرات کارل منگر، فون ویروبوم باورک.
مطلوبیت گرایی انگلیس استانیلی جونس اجورث، مکتب ریاضی نوزان «لئون والراس و آلفرد و باره‌تو» ویکسل، کلارک و ایروینگ فیشر
اوج مکتب نئوکلاسیک: آلفرد مارشال و کتاب «اصول اقتصاد» .
تجدید حیات مکاتب اقتصادی در ثلث اول قرن بیستم.
نئولیبرالیسم ها یک، فون میزس، رایینسن.
نئومارکسیسم، لینن و نظریه امپریالیسم، نظرات مربوط به ساختمان جامعه سوسیالیسم با استفاده از الگوی مارکس.

نئوسوسیالیسم: سوسیالیسم اخلاقی و دموکراتیک هانری دومان فرانسوی
مارکسیسم: دکترین اقتصادی احزاب سوسیالیست، مکتب دیر روژینسم اقتصادی و اقتصاد ارشادی (مکتب حد وسط لیبرالیسم و سوسیالیسم).
انقلاب کینز در اقتصاد: آثار قبل از نظریه عمومی، دست آوردهای کینز در کتاب «نظریه عمومی»، برداشت کلان در برابر برداشت خرد، اصل تقاضای مؤثر، امکان تعادل با اشتغال ناقص، نقش پول و رجحان نقدینگی، سیاست اقتصادی برای تأمین اشتغال کامل.
عقاید اقتصادی بعد از کینز: رونق مجدد نئوکلاسیک، نظرات هیکس و ساموئلسون، مولوو توپین.

مکتب کینزی جدید: رایینسون و کالدور.

مکتب نئوکلاسیک پولی: فریدمن و دانشگاه شیکاگو - نظرات اقتصادی جدید در کشورهای بلوک شرق (سابق)، توجه به بازار و سود و نظریه‌های لیبرمان و شیک.

منابع:

1. شارل ژید و شال ژیست: تاریخ عقاید اقتصادی.
2. Ekelund & Hebert; "A History of Economic theory & Method".
3. John Fred Bell; "A History of Economic Thought".

اقتصاد کشاورزی

- شماره درس : ۳۵۲۰۱۹
تعداد واحد : ۳
نوع واحد : نظری
پیش نیاز : ۳۵۲۰۱۳
هدف : ۱- آشنایی با ویژگیهای کشاورزی سنتی و غیر سنتی و اهمیت و نقش کشاورزی در توسعه اقتصادی
۲- آشنایی با اصول اقتصاد و کاربرد آن در مسایل تولید، توزیع و مصرف مواد غذایی و محصولات خام مورد نیاز صنایع.
۳- تعاون و بررسی مسایل شرکت های تعاونی در ایران.

سرفصل دروس

- ۱- بخش کشاورزی در اقتصاد ایران
الف - نقش بخش کشاورزی در توسعه اقتصادی
ب - موقعیت و اهمیت بخش کشاورزی در ایران
ج - ویژگیهای کشاورزی سنتی
۲- اقتصاد تولید کشاورزی
الف - رفتار تولید کنندگان کشاورزی
ب - مفهوم تابع تولید و انواع آن در کشاورزی
ج - استفاده از توابع تولید در تجزیه و تحلیل اقتصادی
د - هزینه تولید محصول و انواع آن
ه - تخصیص منابع تولید بین چند محصول
۳- طرح و بودجه بندی واحد کشاورزی
الف - تعریف و موارد استفاده
ب - آمار و اطلاعات لازم
ج - مطالعات موردی طرح و بودجه بندی در ایران
د - طرح و بودجه بندی در شرایط نامطمئن
ه - طرح و بودجه بندی در شرایط پویا

- ۴- اندازه واحد کشاورزی
- الف - بازده و هزینه تولید در رابطه با اندازه واحد کشاورزی
- ب - توزیع درآمد در رابطه با اندازه زمین
- ۵- سیستم زمین داری و مالکیت: بررسی اصلاحات ارضی جمهوری اسلامی از دیدگاه اقتصادی
- ۶- عرضه محصولات کشاورزی
- الف - کشش عرضه و محصولات کشاورزی
- ب - نوسانات دوره‌ای تولید و قیمت در کشاورزی
- ج - چگونگی تخمین توابع عرضه
- د - اهمیت مطالعه کشش عرضه
- ۷- مصرف و تقاضا برای محصولات کشاورزی
- الف - کشش تقاضا نسبت به قیمت درآمد
- ب - رابطه بین کشش تقاضا و درآمد تولید کننده
- ج - کشش تقاضا در سطح مزرعه و خرده فروشی
- د - برآورد مصرف سرانه غذا در یک کشور
- ه - بازار محصولات کشاورزی و مشکلات آن در ایران
- ۸- بازار رسانی محصولات کشاورزی
- الف - جمع آوری محصول - انبارداری - حمل و نقل - تبدیل بسته بندی درجه بندی و استاندارد
- ب - راههای ارتباطی و تأثیر آن در اقتصاد کشاورزی
- ج - تعاونی کردن توزیع و مصرف کالاهای کشاورزی
- ۹- کاربرد تکنولوژی در کشاورزی
- الف - اثرات تکنولوژی بر روی تولید و عرضه محصولات
- ب - پیشرفت تکنولوژی و کاهش هزینه متوسط تولید
- ج - مقایسه بهره‌وری کشاورزی در کشورهای مختلف
- د - پیشرفت تکنولوژی در ایران
- ۱۰- تعاون
- الف - چگونگی پیدایش اندیشه تعاون و سیر تکامل آن
- ب - اهمیت تعاون در اسلام
- ج - تحلیل اصول شرکتهای تعاونی
- د - انواع شرکتهای تعاونی

- ۵- اداره و مدیریت شرکتهای تعاونی
و- نقش و مسایل شرکت های تعاونی در کشورهای در حال رشد
ز- بررسی مسایل شرکت های تعاونی پیش از انقلاب
ح- شرکت های تعاونی پس از انقلاب
ط- مسایل موجود و راه حلها
۱۱- کشاورزی و تجارت بین المللی

اصول حسابداری

شماره درس : ۳۵۳۰۵۴

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف : آشنایی با حسابداری دوطرفه، مفاهیم بدهکار و بستانکار در حسابداری و چگونگی ثبت معاملات در دفاتر روزنامه عمومی و کل با استفاده از این مفاهیم، ترازنامه و حساب عملکرد و سود و زیان و طرز تهیه آنها با استفاده از اطلاعات اصلاح شده.

سر فصل دروس:

۱- کلیات

- الف - تعریف، ماهیت و موارد استفاده از سیستم حسابداری
- ب - طبقاتی که از نتایج حاصله از حسابداری استفاده می کنند
- ج - مباحث تخصصی حسابداری و تعریف کلیات هر بحث

۲- آشنایی با ترازنامه و قسمتهای اصلی آن

- الف - ترازنامه و قسمتهای اصلی آن
- ب - معادله اصلی حسابداری
- ج - تأثیر معاملات بر ترازنامه
- د - تعریف صورتحساب سرمایه و اقلام تشکیل دهنده آن

۳- آشنایی با صورت سود و زیان

- الف - تعریف و قسمتهای اصلی صورت سود و زیان
- ب - شکل صورت سود و زیان
- ج - رابطه صورت سود و زیان با ترازنامه

۴- ثبت فعالیتهای مالی در دفاتر

- الف - دفترداری دوطرفه
- ب - نحوه استفاده از حساب برای ثبت معاملات
- ج - قاعده کلی بدهکار و بستانکار شدن حسابها

د - تراز آزمایشی

۵- دفاتر روزنامه و کار

الف - نحوه ثبت معاملات در دفتر روزنامه عمومی

ب - انواع مختلف دفاتر روزنامه

ج - اشکال مختلف دفتر کل

د - انتقال ثبت روزنامه به دفتر کل

ه - تراز آزمایشی چهارستونی

۶- حسابداری خرید و فروش کالا

الف - روش نگاهداری "حساب کالا"

ب - حسابهای جداگانه برای خرید و فروش

ج - حساب عملکرد و تعیین سود (زیان) ناویژه

۷- اسناد تجاری

الف - سفته و برات - تعریف و کلیات

ب - عملیات حسابداری مربوط به سفته و برات

- پرداخت در سررسید

- تنزیل

- انتقال

- تمدید یا تجدید

- واخواست

منابع:

۱. عزیز نبوی، اصول حسابداری جلدهای اول و دوم

مبانی و کاربرد کامپیوتر

شماره درس : ۳۵۰۱۶۰

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف : آشنایی با اجزای مختلف ماشین های محاسب الکترونیکی (کامپیوتر) و نحوه کارکرد هر کدام و آموزش دستورات آموزش سیستم عامل Dos و آشنایی با برنامه نویسی به زبان Basic.

سر فصل دروس:

- ۱- مقدمه درباره کامپیوتر
- ۲- علت ایجاد سیستم های جدید
- ۳- تاریخچه پیدایش کامپیوتر الکترونیکی
- ۴- سیستم کامپیوتر الکترونیکی
- ۵- نیاز سازمان به کامپیوتر
- ۶- اصطلاحات کامپیوتر
- ۷- چگونگی بهره برداری از کامپیوتر
- ۸- تعریف نرم افزارها و سیستم عامل Dos
- ۹- دستورات Dos و کاربردهای آن
- ۱۰- آشنایی با برنامه نویسی Basic

زبان تخصصی اقتصاد

شماره درس : ۳۵۰۶۲۰

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۳۵۰۵۱۱ یا ۳۵۰۷۱۲

هدف : آشنایی با اصطلاحات و متون تخصصی اقتصاد به زبان خارجی

(انگلیسی یا فرانسه)

سر فصل دروس:

تدریس کتاب "Economics: An Introductory Txnt" تألیف Mordechai

E.Kreinin

یا تدریس جزوه «آشنایی با اقتصاد» به زبان فرانسه

متون اقتصادی به زبان عربی

شماره درس : ۳۵۰۳۸۶

تعداد واحد : ۱

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۳۵۰۳۷۸

هدف : آشنایی با اصطلاحات و متون اقتصادی به زبان عربی

سر فصل دروس:

۱- تدریس متون برگزیده اقتصادی به زبان عربی

سرفصل در سهای اصلی

اقتصاد

« اختیارى »

مقطع کارشناسى

اقتصاد ریاضی

شماره درس : ۳۵۲۰۵۱

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۳۵۲۰۴۳-۳۵۲۰۲۱-۳۵۲۰۱۳

هدف : آشنایی با کاربرد مفاهیم و روشهای ریاضی و تفسیر اقتصادی این مفاهیم در تحلیلهای اقتصادی به منظور درک جامع تر نظم منطقی حاکم بر روابط اقتصادی.

سرفصل دروس:

طبیعت اقتصاد ریاضی

اقتصاد ریاضی و اقتصاد غیر ریاضی

اقتصاد ریاضی در مقابل اقتصاد سنجی

الف - تحلیل های ایستا (تبادل)

۱- تجزیه و تحلیل تبادل

- مفهوم تبادل

- تبادل جزئی بازار - مدل های خطی

- تبادل جزئی بازار - مدل های غیر خطی

- تبادل کلی

- تحلیل تبادل در مدل های درآمد ملی

- وجود مقادیر تبادل، منحصر به فرد بودن و ثبات آنها

۲- تجزیه و تحلیل جدول نهاده ها - ستاده ها

- طبیعت مسئله

- حسابها و روابط بین بخشهای مختلف

- مدل نهاده ها - ستاده های لئونتیف

- ماتریس تکنولوژی و روشهای حل ماتریس ها (اقتصاد باز و بسته)

۳- مسایل بهینه یابی اقتصادی

- تعیین مقادیر بهینه در حالت وجود یک تغییر (کار بست مفاهیم مشتق اول

و ثانی در مسائل اقتصادی)

- تعیین مقادیر بهینه در حالت وجود دو یا چند متغیر (کاربست مفاهیم مشتقات جزئی در مسائل اقتصادی)

- بهینه‌یابی مقید

- ضریب لاگرانژ

- شرایط لازم برای ماکزیمم **Kuhn - Tucher**

- به حداکثر رساندن مقید مطلوبیت مصرف‌کننده

- یادداشتی بر توابع همگن

- ترکیب عوامل تولید با کمترین هزینه

۴- برنامه‌ریزی خطی

- مثال ساده‌ای از برنامه‌ریزی خطی (راه حل هندسی)

- فرمول بندی کلی برنامه‌ریزی خطی

- روش سیمپلکس، پیدا کردن نقاط نهایی و نقاط نهایی بهینه

- مفهوم همزاد (Dual)

ب - تحلیل‌های ایستای مقایسه‌ای

۱- طبیعت ایستای مقایسه‌ای

۲- نرخ تغییر مفهوم مشتق

۳- کاربرد ایستای مقایسه‌ای در مدل‌های بازار

۴- کاربرد ایستای مقایسه‌ای در مدل‌های درآمد ملی

۵- ایستای مقایسه‌ای و جدول نهاده‌ها و ستاده‌ها

۶- دترمینان ژاکوبین

ج - تحلیل‌های پویا

۱- کاربرد انتگرال در مسائل اقتصادی

- رسیدن به توابع کل از توابع نهایی

- سرمایه‌گذاری و انباشت سرمایه

- ارزش فعلی جریان درآمدهای آتی

۲- کاربرد معادلات دیفرانسیل در مسائل اقتصادی

- مدل تار عنکبوتی

- مدل بازار با انتظارات قیمتها

- مدل بازار با تعدیل‌های مداوم

- مدل بازار با ذخیره انبار

- مدل‌های رشد اقتصادی

ه- تئوری بازیها

۱- مفهوم و زمینه تئوری بازیها

۲- تئوری بازیها در مورد دو فرد با پاداشی ثابت

منابع:

1. A. Chiang; "Mathematical Economics."

موضوعات انتخابی در فلسفه اقتصادی

شماره درس : ۳۵۲۰۲۰

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۳۵۲۰۲۱

هدف : آشنایی با ابعاد فلسفی و مبانی و قلمرو مباحث تئوریهای اقتصادی

سرفصل دروس:

تعیین عناوین این درس به تشخیص استاد و تصویب گروه است. معذک عناوین زیر پیشنهاد می‌گردد:

۱- فلسفه علوم اجتماعی و مقایسه آن با علوم فیزیکی

۲- جایگاه اقتصاد در علوم اجتماعی

۳- تحول مطالعات اقتصادی از اقتصاد سیاسی به علم اقتصاد با توجه خاص به متدلوژی و حوزه بحث

۴- مبانی نظریه پردازی در مطالعات اقتصادی

۵- ارزش، ارزش اقتصادی، مطلوبیت و قیمت: تحلیلی در مبانی و تحول تئوریا

۶- مفاهیم نظری مالکیت

۷- مفاهیم نظری بازار

۸- مبانی نظری اقتصاد خرد و اقتصاد کلان

۹- مبانی نظری اقتصاد ریاضی و اقتصاد سنجی

۱۰- آزادی، کنترل و ارشاد اقتصادی

منابع درسی:

- 1- Blug, M; "The Methodology of Economics", or How Economists Explain, Cambridge, University press, 1981.
- 2- Dyke, C; "Philosophy of Economics", N.J.:Prentice - Hall, 1981.
- 3- Godelier, Maurice; "Rationality and Irrationality in Economics", New York: Monthly Review press, 1972.

- 4- Hutchisson, T.W;"The Politics and Philosophy of Economics", Oxford: Blackwell, 1981.
- 5- Hunt, E.K, and J.G .Schwartz;"A Critique of Economic theory", Middlessex: Penguin Books, 1972.
- 6- Little, I.M.D;"A critique of Welfare Economics", Oxford: Oxford University Press, 1950.
- 7- Macpherson, C. B;"Property - Mainstream and Critical positions", Toronto: University of Toronto press, 1978.
- 8- Pratt, Vernon;"The Philosophy of the Social Science", London: Methuem, 1978.
- 9- Rosenberg, A;"Microeconomic Laws: A Philosophical Analysis", Pittsburgh: University of Pittsburgh, 1976.
- 10- Robinson, Joan;"Economic Philosophy", Chicago: Aldin, 1962.
- 11- Von Mises, Ludwig;"Epistemological problems of Economics", New York, New York University press, 1981.

منطق ریاضی

شماره درس : ۳۵۲۰۴۹

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۳۵۲۰۱۵

هدف : آشنایی با پیشرفتهای جدید در منطق ریاضی بگونه‌ای که دانشجویان بتوانند اصول موضوعه، مبانی و ساختار تئوریهای اقتصادی را با نگرشی در ریاضیات محض ملاحظه کنند.

سرفصل دروس:

۱- منطق گزاره‌ها

۱-۱. **Syntax** و **Semantics** برای زبان گزاره‌ها.

۱-۲. سیستم اصل موضوعی حساب گزاره‌ها (یکی از سیستمهای **Mendelson**,

Gentzen Rosser, Copi) - قضایای سازگاری و تمامیت - قضیه فشردگی -

و قضیه **Deduction** مسئله **Independence** و منطق‌های چند ارزشی -

Axiomatization های دیگر همچون **Lukasiewicz, Kleene, Ackerman,**

Hilbert

۱-۳. روش **Natural Deduction** برای زبان گزاره‌ها (یکی از روشهای **Lemmon,**

Barker, Copi

۲- منطق محمولات مرتبه اول

۲-۱. **Syntax** و **Semantics** برای زبان محمولات مرتبه اول.

۲-۲. سیستم اصل موضوعی حساب محمولات مرتبه اول (یکی از سیستمهای

Copi

Gentzen, Mendelson, Rosser,

قضیه **Deduction**

قضیه **Consistency** یا **Soundness**

قضیه **Completeness**

قضیه صعودی **Skolem**

Lowenheim

قضیه نزولی Lowenheim - Skolem

بسط قضیه Lowenheim - Skolem

صور نرمال Prenex

صور نرمال Skolem - Isomorphism و مسئله Categoricity در Power و

قضیه Undecidability و قضیه Decidability و قضیه Countability و مسئله

Elementary Equivalence و مسئله Elementary Extension

و Non-Standard Analysis

۲-۳. روش Natural Deduction برای زبان محمولات مرتبه اول (روش Copi روش

Barker یا روش Lemmon).

منابع درسی:

1- Barker, S.; "Logic", Mc Graw-Hill, 1989.

2- Copi, I.; "Symbolic Logic", 1990.

3- Ebbinghaus, Flum and Thomas; "Mathematical Logic", Springer-Verlag, 1984.

4- Lemmon, E.; "Beginning Logic", Oxford, 1973.

5- Mendelson, E.; "Introduction to Mathematical Logic", Wadsworth and Brooks/Cole Advanced Books and Software, California, Pacific Grove, 1987.

اقتصاد مدیریت

شماره درس : ۳۵۲۰۲۳

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۳۵۲۰۲۸-۳۵۲۰۱۳

هدف: : آشنایی با کاربرد تئوریهای اقتصاد در تصمیم‌گیری‌های مدیریت مالی
انفرادی، خانوادگی، واحد بازرگانی، مؤسسه غیر انتفاعی یا نهاد دولتی
که برای مقاصد تصمیم‌گیری مفید و مورد استفاده هستند.

سرفصل دروس:

۱- قلمرو طبیعت اقتصاد مدیریت

الف - نقش بازرگانی در اجتماع

ب - الگوی اساسی بنگاه تولیدی و بازرگانی

ج - طبیعت منفعت

۲- بهینه‌یابی: اصول و فنون

الف - به حداکثر رساندن ارزش یک بنگاه

ب - روشهای بیان روابط اقتصادی

ج - روابط کل، متوسط و نهایی

د - بهینه‌یابی با محدودیت

۳- تحلیل مخاطره

الف - مخاطره در تحلیل اقتصادی

ب - نظریه مطلوبیت و دوری کردن از مخاطره

ج - تصحیح الگوی ارزش بنگاه با در نظر گرفتن مخاطره

د - فنون تصمیم‌گیری در صورت وجود نااطمینانی

۴- نظریه تقاضا

الف - تابع و منحنی تقاضا

ب - تابع تقاضای صنعت تولید کننده یک کالا در مقابل تابع تقاضا برای بنگاه تولید کننده کالا

ج - توابع تقاضا و تصمیم گیری های مدیریت

د - کشش قیمتی تقاضا

ه - کشش درآمد تقاضا

و - کشش متقابل تقاضا و انواع دیگر کشش

ز - مشخصات زمانی تابع تقاضا

۵- روشهای برآورد تقاضا

الف - مسئله شناسایی

ب - نظرخواهی و مصاحبه بامصرف کنندگان کالا

ج - بررسی های بازاری و تجربیات

د - تحلیل رگرسیون

ه - آمار رگرسیون

ز - یک مسئله تحلیل رگرسیون بعنوان مثال

۶- نظریه تولید

الف - تابع تولید

ب - منحنی تولید یکسان

ج - روش پیدا کردن مطلوبترین ترکیب عوامل تولید

د - بازدهی نسبت به مقیاس تولید

ه - توابع تجربی تولید

۷- نظریه هزینه

الف - توابع هزینه

ب - انواع مختلف هزینه

ج - تحلیل سر به سر

د - تحلیل هم بخشی منفعت

ه - محدودیت تحلیل سر به سر

۸- تحلیل هزینه های تجربه ای

الف - برآورد هزینه کوتاه مدت

ب - برآورد هزینه دراز مدت

۹- ساخت بازار و نظریه قیمتها

الف - طبقه بندی ساخت بازار

ب - عوامل تعیین کننده ساخت بازار

ج - رقابت خالص

- د - انحصار
- ه - رقابت شبه انحصاری
- و - انحصار چندگانه
- ز - رقابت در غیر از قیمت
- ۱۰ - قیمت گذاری در عمل
- الف - قیمت گذاری طبق هزینه به علاوه افزایش بها
- ب - تحلیل اضافی یا نهایی در قیمت گذاری
- ج - تبعیض در قیمت گذاری
- د - قیمت گذاری هنگامی که بنگاه چند کالا تولید می کند
- ۱۱ - اقتصاد مدیریت در سازمان غیر انتفاعی
- الف - برآورد تقاضا و ارزیابی منافع
- ب - تولید، هزینه و متد ارزیابی پروژه ها به روش مقایسه هزینه ها
- ج - قیمت ها، هزینه ها و یارانه ها
- ۱۲ - روش های پیش بینی
- الف - پیش بینی روند یا تناسب بندی
- ب - روش های ....
- ج - الگوهای اقتصادسنجی
- د - تحلیل داده ها و ستاده ها

اقتصاد منابع طبیعی

شماره درس : ۳۵۲۰۲۴

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۳۵۲۰۱۳

هدف : آشنایی با منابع طبیعی و الگوهایی که حد مطلوب بهره‌برداری را از هر منبع طبیعی تعیین می‌نماید.

سرفصل دروس:

۱- آشنایی با موضوع

الف - اهمیت و توزیع فضایی منابع طبیعی

ب - تعریف و طبقه‌بندی منابع طبیعی

ج - تخصیص منابع طبیعی

د - منابع طبیعی و توسعه اقتصادی

۲- مبحث زمین

- اهمیت و هدف مطالعه اقتصاد زمین

- انواع کاربریهای زمین و مفهوم اقتصادی آن

- نظریه‌های مبتنی بر اجاره اقتصادی و موقعیتهای زمین

- خصوصیات زمین

- تعریف عرضه و تقاضای زمین و کیفیت استخراج تابع‌های عرضه و تقاضای آن

- عوامل مؤثر بر عرضه و تقاضای زمین

- عوامل درون‌زا

- ویژگیهای مکانی و طبیعی

- مقررات و سیاستهای بخش عمومی

- مالیات بر زمین و مستغلات

- سرمایه‌گذاریهای بخش عمومی

- حقوق مالکیت بر زمین

- عوامل برون‌زا

- بورس بازی زمین، علل و آثار آن

- تحول بورس بازی زمین پیش از انقلاب و بعد از انقلاب در ایران
- ترتیب فضایی استفاده از زمین با استفاده از الگوی وان تانن و سینکلر
- ۳- مبحث منابع پایان پذیر
  - تعریف و شناخت منابع پایان پذیر
  - تئوری تهی سازی منابع پایان پذیر
  - سقف حداکثر بهره برداری مفید در منابع پایان پذیر
  - نظریه سرمایه و الگوی بهره برداری از منابع پایان پذیر
  - ارجحیت زمانی، نرخ بهره، ارزش حال و آینده
  - ارزیابی دارایی تحت شرایط عدم اطمینان
  - سود اقتصادی و هزینه فرصت
  - سودهای اقتصادی عدم تعادل
  - اجاره اقتصادی
  - سود انحصاری
  - سایر مفاهیم در اقتصاد منابع پایان پذیر
  - الگوی پایای بهره برداری از منابع پایان پذیر
  - نظریه هارولد هاتکینگ
- مقایسه مسیرهای زمانی، قیمت و میزان استخراج در شرایط مختلف
- مسیر قیمت و مقدار استخراج در بازارهای رقابتی
- مسیر قیمت و مقدار استخراج در بازارهای انحصاری
- ۴- مبحث بهره برداری از منابع طبیعی تجدیدپذیر
  - ویژگیهای عمومی منابع تجدیدپذیر
  - موجودیت حمایت در اینگونه منابع
  - چگونگی استمرار و پایداری حیات در منابع تجدیدپذیر
  - سطح اقتصادی بهره برداری (تعادل بیونومیک)
  - سطح بیولوژیکی بهره برداری (تعادل آلولوژیک)
  - الف - مکانیزم بیولوژیکی یا زیست محیطی ماهیان
  - عوامل مؤثر در رشد و تولید جمعیت ماهی
  - مدل تعادل بیولوژیکی
  - مدل تعادل بیونومیک یا موازنه اقتصادی
  - صید در شرایط مالکیت عمومی
  - صید در شرایط مالکیت خصوصی

- حد بهینه صید از نظر اجتماعی تحت مالکیت عمومی
- ب - مکانیزم بیولوژیکی زیست محیطی منابع جنگل و مرتع
  - حد مطلوب قابل حصول در منابع جنگل و مرتع
  - حد تعادل بهره‌برداری بیولوژیک
  - حد تعادل بهره‌برداری بیونومیک
- ج - مبحث اقتصاد محیط زیست
  - تعریف و شناخت محیط زیست
  - تخریب و آلودگی در محیط زیست
  - منشاء تخریب و آلودگی در محیط زیست
  - هزینه‌های آلوده‌سازی محیط زیست
  - حداقل مجاز آلودگی
  - مسایل آلوده‌سازی منابع محیط زیست در شرایط رقابت کامل
  - راه‌حل امکان توافق در بهره‌برداری از محیط زیست
- ۵- مبحث اقتصاد آب
  - اقتصاد آب بعنوان منبع طبیعی
  - اهمیت و نقش آب
  - گردش آب در طبیعت
  - ضوابط کلی تعیین نرخ آب (قیمت گذاری آب)
  - آب بها:
    - هزینه آب
    - ارزش آب
    - نقش آب بها در اقتصاد آب
  - تقاضای آب
    - اهمیت تقاضای آب
    - حساسیت تقاضای آب خانگی به قیمت آب
    - تقاضای آب در کاربردهای کشاورزی، صنعتی و خانگی
    - برآورد تقاضای آب
    - عرضه آب
      - مفهوم هیدرولوژیکی عرضه آب
      - مفهوم اقتصادی عرضه آب
      - تحلیل اقتصادی طرحهای منابع آب
      - مقایسه هزینه و منافع آب

اقتصاد نفت و نیرو

شماره درس : ۳۵۲۰۲۶

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۳۵۲۰۱۳-۳۵۲۰۲۱

هدف : بررسی و شناخت اهمیت خاص نفت از نظر اقتصادی و سیاسی برای کشورهای تولید کننده، صادر کننده، مصرف کننده، ساختار بازار نفت، روشهای کنترل بازار، عوامل مؤثر در هزینه نفت، تجزیه و تحلیل بحران نفت و تأثیرات آن بر اقتصاد جهان، عوامل مؤثر در عرضه، تقاضا و قیمت و تغییرات آن، اوپک و نقش آن، نقش کشورهای توسعه یافته در صنعت نفت.

سرفصل دروس:

۱- تاریخچه آغاز صنعت نفت در ایران و جهان

۲- اهمیت سوخت مایع

۳- بنیان نفت از نظر اقتصادی و شکل بازار

۴- اهمیت و راههای تسلط در بازار

۵- هزینه نفت و تأثیر آن در بازار

۶- بحران نفت و تأثیرات آن بر اقتصاد جهان

۷- بررسی کالاهای جانشین و وضعیت کشورها پس از بحران نفت

۸- سهم شدن در کسری بودجه از منشاء بحران نفت

۹- اوپک و نقش آن در بازار نفت

۱۰- نقش کشورهای توسعه یافته در صنعت نفت

۱۱- گاز و پتروشیمی در ایران و بازار فرآورده‌های نفتی

بودجه

شماره درس : ۳۵۲۰۳۱

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۳۵۲۰۰۸

- هدف : ۱- آشنایی با «بودجه و بودجه‌ریزی» و نقش آن در اداره امور کشور، با تکیه بر روی خصوصیات بودجه‌ریزی در جمهوری اسلامی ایران.
- ۲- بررسی نقش بودجه در برنامه‌ریزی‌ها و کنترل امور کشور، روابط اجزاء تشکیل دهنده سیکل بودجه.
- ۳- آشنایی با اصول کلی فن بودجه‌ریزی به منظور استفاده از مدارک و اسناد مربوط به بودجه.

سرفصل دروس:

تعاریف و مفاهیم بودجه

- تاریخچه بودجه و تحول وظایف دولت با اشاره‌ای به تئوریهای مختلف در این زمینه و بررسی نقش دولت در نظام جمهوری اسلامی ایران.

- اصول بودجه: اصل سالانه بودن - اصل تعادل و مدت آن - اصل جامعیت، اصل انعطاف

پذیری

- نقش بودجه در برنامه‌ریزی‌های اقتصادی: منابع مالی دولت، تعیین نیازها و بخش خصوصی و برآورد امکانات هر یک، قدرت جذب هزینه در بخشهای مختلف، هماهنگی میان بخشها و وظایف دستگاههای اجرایی، کسر بودجه، منابع تأمین مالی کسر بودجه، نقش ضد دورانی بودجه در کشورهای در حال توسعه

تهیه و تنظیم بودجه

- آشنایی با ارگانهای بودجه‌ریزی در جمهوری اسلامی ایران (ترکیب، وظایف و حدود اختیارات و صلاحیت هر یک) دفاتر بودجه دستگاهها، ستادهای بودجه‌ریزی شورای عالی برنامه‌ریزی استان - شورای مشترک برنامه‌ریزی وزارتخانه‌ها، سازمان برنامه و بودجه - شورای اقتصاد - هیئت دولت.

- طبقه‌بندی بودجه‌ای در ایران: طبقه‌بندی درآمدها، طبقه‌بندی موارد هزینه، طبقه‌بندی

سازمانی، طبقه‌بندی اقتصادی، طبقه‌بندی عملیاتی.

- روش محاسبه و برآورد اقلام درآمد: روش سال ماقبل آخر، روش میانگین، روش پیش‌بینی مستقیم، روش سنجیده منظم

- روشهای برآورد هزینه: بودجه متداول، بودجه برنامه‌ای، بودجه عملیاتی

- تصویب بودجه: اصول رسیدگی بودجه در مجلس، بودجه در غیاب مجلس، خصایص قانون بودجه

- اجرای بودجه: ابلاغ بودجه، تخصیص اعتبار، تشخیص، تأمین اعتبار، تعهد تسجیل، حواله اصلاح بودجه، متمم بودجه، اعتبار، هزینه‌های پیش‌بینی نشده و اعتبار دولت

- نظارت بر اجرای بودجه: هدفهای سیستم کنترل بودجه، روشهای کنترل بودجه، کنترل بودجه در ایران (نظارت مالی، نظارت قضایی، نظارت پارلمانی)

- بودجه و حسابداری: هدفهای نگهداری حسابهای دولت، مسؤلیت محاسباتی، روشهای ارزیابی عملیات و برنامه‌های انجام شده، روشهای نقدی و تعهدی و حسابداری

- نگاهی به خصوصیات فعلی بودجه‌ریزی در نظام جمهوری اسلامی ایران

اقتصاد شهری

شماره درس : ۳۵۲۰۱۶

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۳۵۲۰۱۳-۳۵۲۰۲۱

هدف : آشنایی با مطالب نظری اقتصاد شهری و مسایل و مشکلات شهری.

سرفصل دروس:

بخش اول:

۱- مقدمه

الف - دنیای امروز دنیای شهرهاست

ب - اقتصاد شهری چیست؟

۲- شهر و شهرنشینی

الف - تعریف شهر

ب - روند شهرنشینی در جهان (جوامع پیشرفته و عقب نگاها داشته شده)

ج - دلایل وجود شهر (صرفه جویی های ناشی از مقیاس - صرفه جویی های ناشی

از تمرکز و...)

د - شهرنشینی در ایران

۳- ساخت شهری:

الف - تئوری اجاره زمین و کاربرد آن در اقتصاد شهری

ب - تجزیه و تحلیل تئوریک استفاده از زمین در مناطق شهری (مکان

یابی واحدهای تولیدی و خانوارها و...)

ج - بررسی و نقد نظریه های ساخت شهری

۴- اندازه و رشد شهر:

الف - اندازه شهر

ب - توزیع اندازه مناطق شهری (سلسله مراتب شهری - قانون «درجه اندازه» مدل

یکمن و...)

ج - رشد شهر

بخش دوم:

۵- اقتصاد رفاه و مسایل شهری

الف - شرایط کاراییها و برونیها

ب - مسئله برابری

ج - روشهای گوناگون تجزیه و تحلیل سیاستهای عمومی در ارتباط با

مسایل مختلف شهری (روش هزینه - منفعت و ...)

۶- مهاجرت:

الف - مهاجرتهاى داخلی (روستا به شهر - شهر به شهر - شهر به روستا)

ب - حاشیه نشینی

۷- فقر

الف - دموگرافی فقر در شهرها

ب - تعریف و اندازه گیری فقر

ج - دلایل وجود فقر

د - سیاستهای عمومی برای از بین بردن آن

۸- مسکن:

الف - مشکل مسکن

ب - بازار مسکن

ج - مسئله مسکن در ایران

د - چگونگی برخورد دولتها با مسئله و مشکل مسکن

۹- حمل و نقل شهری:

الف - روند حمل و نقل شهری در سالهای اخیر

ب - انواع حمل و نقل شهری

ج - تقاضا برای حمل و نقل در شهرها

د - سیاست قیمت گذاری بر انواع حمل و نقل شهری

ه - تراکم ترافیک و راه حل آن

۱۰- نقش بخش دولتی در ارائه خدمات شهری

الف - درآمد و مخارج شهرداریها و مشکلات مالی روزافزون آنها

ب - کالا و خدمات عمومی

اقتصاد منطقه‌ای

شماره درس : ۳۵۲۰۲۵

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۳۵۲۰۱۳-۳۵۲۰۲۱

هدف : آشنایی با مطالب اقتصادی که عموماً در سطح منطقه مطرح هستند، از قبیل بررسی مکان‌یابی واحدهای تولیدی گوناگون در مناطق مختلف، رشد منطقه، و غیره.

سر فصل دروس:

فصل اول: مقدمه

- اقتصاد منطقه‌ای چیست؟

- تعریف منطقه

- انواع منطقه

- فرق بین منطقه و یک کشور

فصل دوم: نظریه‌های مکان‌یابی

- طرح مسئله

- نظریه وبر

- نظریه مکان مرکزی

- نظریه وابستگی متقابل

- بررسی و تحلیل مسئله مکان‌یابی واحدهای تولیدی در ایران

فصل سوم: حرکت عوامل تولید بین مناطق

- مهاجرت (عواملی که موجب مهاجرت می‌شود، اثرات مهاجرت، مهاجرت در ایران)

- حرکت سرمایه

- سرمایه تکنولوژی

فصل چهارم: نظریه‌های تعیین درآمد و رشد منطقه

- حسابهای منطقه‌ای

- نظریه بنیاد اقتصادی

- مدل نئوکلاسیکها
- مدلهای اقتصاد سنجی
- مدل جدول داده‌ها و ستاده‌ها
- نظریه رشد منطقه و رشد قطبها
- بررسی و تحلیل مسئله رشد و توسعه بعضی از مناطق ایران
- فصل پنجم: تجارت بین مناطق
- محل نیروی جاذبه و تجارت
- نظریه برتری نسبی
- نظریه هکشر و اولین و مقایسه کاربرد آن در سطح بین مناطق و بین کشورها
- بررسی مسئله تجارت بین مناطق مختلف ایران

حسابداری شرکتها

- شماره درس : ۳۵۲۰۳۷
تعداد واحد : ۳
نوع واحد : نظری
پیش نیاز : ۳۵۲۰۵۴
هدف : ۱- بررسی مسایل ویژه شرکتهای سهامی و نحوه تهیه و تنظیم حسابهای این شرکتها در ایران.
۲- آشنایی با چگونگی تهیه و تنظیم حسابهای نهایی شرکت سهامی با لحاظ کردن مقررات قانونی کشور.

سرفصل دروس:

۱- کلیات:

- الف - تعریف و صفات مشخصه شرکت سهامی و تفاوتهای اصلی آن با سایر شرکتها.
ب - خصایص عمده شرکت سهامی عام و شرکت سهامی خاص.
ج - نحوه تشکیل شرکت سهامی، اساسنامه و شرکت نامه و آثار آنها.
د - انواع مسجاعم عمومی و اختیارات هر یک در رابطه با مسایل مالی و حسابهای شرکت.
ه - وظایف مدیران و بازرسان در رابطه با امور مالی و حسابهای شرکت.
۲- سرمایه:

- الف - تعریف سهم و خصوصیات اصلی آن، نحوه پرداخت بهای سهام، چگونگی مطالبه تعهد صاحبان سهم
ب - سهام با نام و سهام بی نام - شرایط انتشار و چگونگی تبدیل به یکدیگر
ج - سرمایه نقدی و سرمایه غیر نقدی و نحوه تقویم
د - سهام عادی و سهام ممتاز - آثار و خصوصیات
ه - افزایش سرمایه - طرق مختلف افزایش سرمایه و حسابهای مربوط
و - صرف سهام و مقررات مربوط
ز - کاهش سرمایه؛ اختیار و اجباری

۳- اوراق قرضه:

- الف - تعریف و خصوصیات اوراق قرضه و حسابهای مربوط
- ب - اوراق قرضه قابل تبدیل و قابل تعویض
- ج - پرداخت بدهی موضوع اوراق قرضه
- د - طرق مختلف تأمین وجوه لازم برای بازپرداخت اوراق قرضه

۴- حسابهای شرکت:

- الف - سال مالی و صورت حسابها (حسابهای تولید، عملکرد، سود و زیان و تقسیم سود و زیان و ترازنامه) - طرح کلی
  - ب - ثبات رویه در تهیه حسابهای نهایی - نحوه عمل و طرز نشان دادن
  - ج - مقررات مربوط به استهلاک داراییهای ثابت، هزینه ثابت و تأسیس هزینه افزایش سرمایه
  - د - سود خالص و سود قابل تقسیم
  - ه - اندوخته قانونی و سایر اندوخته‌ها
  - و - ذخیره کاهش ارزش داراییها و سایر ذخایر
  - ز - مقررات مربوط به پاداش هیئت مدیره
  - ح - مالیات بر درآمد شرکتهای سهامی - نحوه ثبت در حسابها
  - خ - سود تقسیم شده - حسابها و مهلت پرداخت
- ### ۵- انحلال:

- الف - موارد انحلال شرکتهای سهامی - انحلال اجباری و انحلال اختیاری
  - ب - مقررات قانونی مربوط به حسابهای شرکت در دوران تصفیه
  - ج - نحوه نگهداری حسابها در دوران تصفیه و طریق بستن دفاتر در خاتمه تصفیه
- ### ۶- سایر مطالب:

- الف - اصول و موازین عمده حسابداری و نحوه کاربرد آنها در تهیه حسابهای شرکتهای سهامی
- ب - تعریف و خصوصیات شرکت تابع و وابسته
- ج - سرمایه‌گذاری شرکتهای سهامی در سهام شرکتهای دیگر و نحوه ثبت حسابهای مربوط و محاسبه ارزش سرمایه‌گذاری

اقتصاد رفاه

شماره درس : ۳۵۲۰۱۴

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۳۵۲۰۱۳

هدف : ۱- آشنایی با اصول اقتصاد اجتماعی و رفاه.

۲- مطالعه اقدامات و کوششهایی که برای تشکیل مؤسسات رفاهی و صنفی برای حمایت اقتصادی طبقات مستضعف جامعه به عمل می آید.

۳- بررسی نقش این مؤسسات و تأثیراتی که در برنامه های اقتصادی بجا می گذارد.

۴- بررسی اقتصاد اجتماعی و رفاه از دیدگاه اسلام و مقایسه آن با دیدگاههای دیگر.

۵- بررسی مطالب نظری و آشنا ساختن دانشجویان با کاربردهای مربوط در ارتباط با جامعه فعلی ایران

سرفصل دروس:

مقدمه (موضوعاتی که در اقتصاد اجتماعی و رفاه مورد مطالعه قرار می گیرند)

قسمت اول: اقتصاد اجتماعی

۱- تعریف اقتصاد اجتماعی (پیدایش و مفهوم این علم)

۲- انقلاب صنعتی و توجه به مسایل و مشکلات مربوط به کار و کارگر

۳- تشکیلات سندیکایی در قرن بیستم (سندیکای ملی کارگران، سندیکای بین المللی کارگران و سندیکای کارفرمایان)

۴- روابط دسته جمعی کار (قراردادهای دسته جمعی، اختلافات دسته جمعی و اعتصاب)

۵- بازار کار و تئوریهای دستمزد نیروی انسانی

۶- سطح دستمزدها و مؤسسات رفاه و ترقیات اجتماعی

قسمت دوم: اقتصاد رفاه

۱- تعریف اقتصاد رفاه (مفهوم و بررسی تاریخی اقتصاد رفاه)

- ۲- تئوری اقتصاد رفاه (بهینگی در تولید، توزیع و مبادله کالاها و خدمات)
- ۳- تابع رفاه اجتماعی (نقش رهبری در تعیین تابع رفاه جامعه)
- ۴- شرایط برقرار حد مطلوبی رفاه و تئوری «بهترین ثانوی»
- قسمت سوم: اقتصاد اجتماعی و رفاه از دیدگاه اسلام
- ۱- عواید کار و نیروی انسانی از دیدگاه مکتب اسلام و مقایسه آن با نظامهای سرمایه‌داری و سوسیالیستی در ارتباط با تأمین رفاه عمومی طبقه کارگر
- ۲- تأمین عدالت اجتماعی در اسلام (مالکیت، مقررات اقتصادی و اجتماعی در جهت نیل به عدالت اجتماعی)

حسابداری ملی

شماره درس : ۳۵۲۰۳۸

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۳۵۲۰۲۱

هدف : آشنایی با انواع حسابها، روشها و سیستم‌های گوناگون حسابداری اقتصاد ملی به منظور شناخت تحلیل‌های اقتصادی جدید در اقتصاد کلان، اقتصاد منطقه‌ای، مالیه عمومی، توسعه و برنامه ریزی اقتصادی.

سرفصل دروس:

فصل مقدماتی: موضوع، هدف و حدود حسابداری ملی - تاریخچه تکوین و تکامل حسابداری ملی - موارد استعمال و کاربرد حسابداری ملی.

۱- مبانی حسابداری ملی

الف - عناصر اصلی زندگی اقتصادی جامعه

- عامل‌های اقتصادی

- عملیات و فعالیت‌های اقتصادی

ب - حساب‌های اقتصادی مقدماتی جامعه

- حساب‌های عامل‌ها

- حساب‌های عملیات

ج - حساب‌های اقتصادی میانه و منطقه‌ای

- حساب‌های میانه (بخش‌ها)

- حساب‌های منطقه‌ای

د - حساب‌های اقتصاد ملی

- سیستم کلی حسابداری ملی

- سیستم عمومی و جامع حسابداری ملی

۲- سیستم‌های حسابداری ملی

الف - نخستین سیستم حسابداری ملی سازمان ملل

ب - سیستم جدید حسابداری ملی سازمان ملل

ج - سیستم نوین حسابداری اقتصادی کشورهای سوسیالیستی (سیستم تولید مادی)

د - سیستمهای حسابداری ملی در کشورهای عقب مانده

ه - مقایسه سیستمهای حسابداری ملی

آمار ریاضی

شماره درس : ۳۵۲۰۲۹

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۳۵۲۰۲۸

هدف : آشنایی با اصول و تئوریهای آماری که در قالب مدل‌های ریاضی بیان می‌شود.

سرفصل دروس:

۱- توزیع متغیرهای تصادفی

الف - مجموعه‌ها

ب - متغیرهای تصادفی

ج - تابع چگالی احتمال

د - تابع توزیع

ه - امید ریاضی

و - نامساوی چیشف

۲- احتمال مشروط و استقلال تصادفی (استوکاستیک)

الف - احتمال مشروط

ب - توزیع های حاشیه‌ای و مشروط

ج - ضریب همبستگی

د - استقلال تصادفی (استوکاستیک)

۳- چند توزیع خاص

الف - توزیع دو جمله‌ای (باینومیل)

ب - توزیع پواسن

ج - توزیع کاما و توزیع کای - دو

د - توزیع نرمال

ه - توزیع نرمال دو متغیره

۴- توزیع توابع متغیرهای تصادفی

- الف - تئوری نمونه‌گیری
- ب - تبدیل متغیرهای پیوسته و ناپیوسته (گسسته)
- ج - توزیع t و F
- د - تعمیم تکنیک تبدیل متغیر
- ه - توزیع آماره‌های ترتیب
- و - تکنیک تابع مولد گشتاور
- ز - توزیع X و nS^2
- ح - امید ریاضی توابع متغیرهای تصادفی
- ۵- توزیع‌های حدی
- الف - توزیع‌های حدی
- ب - همگرایی تصادفی (استوکاستیک)
- ج - توابع مولد گشتاور حدی
- د - قضیه حد مرکزی و برخی قضایای مربوط به توزیع‌های حدی
- ۶- برآورد (تخمین) فاصله‌ای
- الف - فاصله‌های تصادفی
- ب - فواصل اطمینان برای میانگین‌ها و اختلاف میانگین‌ها
- ج - فواصل اطمینان برای واریانس‌ها
- ۷- برآورد (تخمین) نقطه‌ای و آماره‌های بسنده
- الف - مسایل مربوط به برآورد نقطه‌ای
- ب - آماره بسنده برای یک پارامتر
- ج - قضیه رائو-بلک ول
- د - ویژگی کامل بودن و یکتا بودن
- ه - رده توابع چگالی احتمال نهایی
- و - توابع یک پارامتر
- ز - بسندگی، کامل بودن، و استقلال تصادفی (استوکاستیک)
- ح - نامساوی رائو-کرامر
- س - برآورد (تخمین) حداکثر درست‌نمایی پارامترها
- ۸- فرضیه‌های آماری
- الف - مثالها و تعاریف
- ب - برخی از بهترین آزمونهای آماری
- ج - توان آزمون

- د - آزمون نسبت دنباله‌ای احتمال
ه - آزمونهای نسبت درست نمایی
و - آزمون های کای دو
ز - توزیع های چند شکل درجه دوم
ح - توزیع X و F نامرکزی
س - تحلیل واریانس
ش - رگرسیون واریانس
ص - آزمونی برای استقلال تصادفی (استوکاستیک)

اصول بیمه

شماره درس : ۳۵۲۰۰۳

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۳۵۲۰۴۳

هدف : آشنایی با صنعت بیمه بطور اجمال به منظور بالا بردن دانش اقتصادی در جهت حفظ اموال و دارایی‌ها و سرمایه‌گذاری‌ها.

سرفصل دروس:

۱- مقدمه:

مفهوم بیمه - پیدایش و تحول بیمه - نگرشی به ضرورت‌های وجود بیمه

۲- حقوق بیمه:

تعریف عقد و قرارداد - انواع عقود - رابطه بیمه با عقود - تعریف حقوق بیمه - جایگاه بیمه در عقود و حقوق اسلام (مشروعیت بیمه) - مفهوم فسخ، ابطال و کان لم یکن در بیمه.

۳- اصول اساسی بیمه:

اصل حسن نیت - اصل مشارکت - اصل جبران غرامت - اصل نفع بیمه‌ای - اصل جانشینی - اصل اقرب یا نزدیکترین علت خسارت - اصل اتکایی

۴- عوامل فنی بیمه:

مفهوم ریسک در بیمه (تعریف - انواع ریسک - ریسک عینی - ریسک ذهنی - ریسک سود یا منفعت) - مفهوم خطر در بیمه (تعریف - خصوصیات و شرایط خطر) - شرایط تشدید خطر در بیمه (مازاد): (کیفیتهای بحرانی - مازاد خصوصی و عمومی) - تفاوت ریسک، خطر و تشدید خطر در بیمه - مفهوم احتمال و تعاون در بیمه - قاعده نسبی و کاربرد آن در بیمه فرانشیز و انواع آن در بیمه - بیمه مشترک - بیمه اتکایی و انواع آن - اندوخته و ذخایر بیمه کلوز یا شرایط اضافی - کارشناسی (بازدید اولیه، حین کار، خسارت)

۵- بررسی قرارداد بیمه:

شرایط عمومی و خصوصی حاکم بر قرارداد بیمه - تفسیر بیمه نامه: (بیمه‌گر - بیمه‌گذار -

مدت بیمه - مبلغ بیمه - نرخ بیمه - حق بیمه - مورد بیمه - موضوع بیمه - حدود و تعهدات بیمه‌گر و بیمه‌گذار - الحاقی - شرایط اضافی).

۶- کاربرد آمار در بیمه:

تعریف - احتمالات و کاربرد آن در بیمه - پراکندگی نسبی و مطلق - قانون اعداد بزرگ و کاربرد آن در ارزیابی ریسک - جدول کاربرد «قانون اعداد بزرگ» در بیمه احتمالات - (تجربی، تئوری، آماری) - استفاده از تحقیق آمار در بیمه - مشاهده و طبقه‌بندی آماری کاربرد نمودارهای آماری در بیمه - پیش‌بینی و برآورد خسارات بر حسب اطلاعات آماری - نرخ گذاری (اساس و پایه نرخ گذاری) - پراکندگی و تجمع تعداد و مبالغ خسارات - تقسیم ریسک - کاربرد MPL و FML و FI در بیمه.

۷- صدور و پذیرش بیمه:

تولید بیمه (خدمات) (Underwriting)، ارزیابی فنی ریسک و شناسایی و کارشناسی ریسک - جمع‌آوری آمار و اطلاعات - میزان قبول تعهدات - پذیرش یا عدم پذیرش ریسک - نرخ گذاری - صدور بیمه‌نامه.

۸- مدیریت ریسک:

تعریف - برنامه‌ریزی پیشگیری خسارات - برنامه‌ریزی مالی و ریسک - تلفیق برنامه‌ریزی پیشگیری خسارات و برنامه‌ریزی مالی و ریسک.

۹- جایگاه بیمه در اقتصاد:

نقش اقتصادی بیمه - رابطه بیمه با اقتصاد خرد و کلان - سرمایه‌گذاری از منابع ذخایر و اندوخته‌های شرکتهای بیمه - کاربرد مدیریت ریسک در برنامه‌ریزی اقتصادی - کاربرد بیمه و مدیریت ریسک «در سیستم اقتصادی اسلام».

۱۰- انواع بیمه:

بیمه‌های اجتماعی - بیمه‌های بازرگانی

الف - بیمه‌های اشخاص:

عمر انفرادی و جمعی - حوادث، بیماری و از کار افتادگی.

ب - بیمه‌های اشیاء:

فصل اول: بیمه‌های باربری: کالا - کشتی - هواپیما - جنرال اوريج (خسارات عمومی)

بیمه‌های نفتی.

فصل دوم: بیمه‌های غیر باربری.

آتش سوزی (تولیدی، صنعتی و خدماتی) - مهندسی (نصب، تمام خطر...) مسئولیت

مدنی (اجباری - اختیاری) - کشاورزی - سایر موارد.

۱۱- سازمان و تشکیلات بیمه:

بیمه بین‌المللی - شرکتهای بیمه (مستقیم - اتکایی) - صندوق بیمه - تشکیلات بیمه در ایران.

اقتصاد تعاون

شماره درس : ۳۵۲۰۱۰

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۳۵۲۰۱۳

هدف : ۱- آشنایی با مفهوم کلی تعاون و درک لزوم همبستگی و تعاون در فعالیتهای اقتصادی و اجتماعی.

۲- آشنایی با تعاونیها به عنوان یکی از وسایل جهت اعمال اصل دوم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران : نفی هرگونه ستمگری و ستمکشی و سلطه‌گری و سلطه‌پذیری، قسط و عدل، استقلال سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و همبستگی ملی.

۳- شناساندن تعاونیها، انواع و کاربرد آن بعنوان یکی از بخشهای سه‌گانه اقتصادی مندرج در اصل ۴۴ قانون اساسی.

سرفصل دروس:

- معنا و مفهوم تعاون، تعریف تعاون
- تاریخچه تعاون به مفهوم عام
- پیشگامان نهضت تعاونی : آرمانگرایان
- عمل‌گرایان؛ راجدیل
- مشخصه‌های اقتصادی، اجتماعی و اخلاقی تعاونیها
- موضع اقتصادی تعاونی در میان نظامهای اقتصادی
- اصول تعاونی
- تعاونیهای مصرف
- تعاونیهای کشاورزی
- تعاونیهای اعتباری
- انواع دیگر تعاونی
- تحولات تعاونیها در جهان (اتحادیه بین‌المللی تعاونیها - تحولات جمعیتی - نوسازی اجتماعی از طریق تعاونیها).

- تاریخچه تعاون در ایران: عادات و شیوه‌های سنتی تعاونی - توسعه تعاون به مفهوم جدید
- تعاون و موسسات تعاونی در ایران و تحلیل موفقیتها و ناکامیهای آنها
- فعالیت تعاونیها در قانون اساسی، بعنوان بخشی از فعالیت اقتصادی ایران.

مدیریت مالی

شماره درس : ۳۵۲۰۴۷

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۳۵۳۰۵۴

هدف : آشنایی با مفهوم امور مالی و نقش مدیریت مالی در سازمان و نیز آموزش بعضی از تحلیل های مالی بعنوان ابزار مورد استفاده در مدیریت مالی در کنار شناخت مفهوم سرمایه در گردش و اشکال و منابع تأمین مالی کوتاه مدت.

سرفصل دروس:

۱- قلمرو طبیعت امور مالی

الف - نقش امور مالی و تحولات آن

ب - قلمرو مدیریت مالی و نقش و موقعیت مدیر مالی در سازمان

ج - رابطه امور مالی با سایر علوم

۲- تجزیه و تحلیل نسبتهای مالی

الف - صورتهای مالی اصلی و طبقه بندی های داخلی هر یک

ب - نسبتهای نقدینگی - اهرمی - عملیاتی - سودآوری و نحوه محاسبه هر یک

ج - استفاده از نسبتها در تجزیه و تحلیل اعتبارات و اوراق بهادار

د - محدودیتهای تجزیه و تحلیل نسبتهای مالی

۳- برنامه ریزی سود

الف - تجزیه و تحلیل نقطه سربه سری

ب - اهرم عملیاتی

ج - صورت منابع و مصارف وجوه

د - محدودیتهای تجزیه و تحلیل نقطه سربه سری

۴- پیش بینی مالی

الف - الگوهای تأمین مالی: روش درصد فروش - رگرسیون ساده - رگرسیون مرکب

ب - مقایسه روشهای مختلف

اقتصاد صنعتی

شماره درس : ۳۵۲۰۱۷

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۳۵۲۰۱۳-۳۵۲۰۲۱

هدف : آشنایی با ویژگیها و ساختار اقتصادی و بخش صنعت و ارزیابی

استراتژیهای صنعتی در ایران

سرفصل دروس:

بخش اول: مفاهیم، دیدگاهها و اصول اقتصاد صنعتی.

۱- مفاهیم

- صنعت به معنای بخش، رشته و فعالیت در نظام حسابهای ملی.
- صنعت به معنای فعالیتهای تولیدی کارخانه‌ای و یا «صنایع کارخانه‌ای».
- سازمان صنعتی به معنای هرگونه ساخت و سازماندهی که مسئولیت برنامه‌ریزی، و سیاستگذاری، اداره و راه‌اندازی یک یا تعدادی از واحدهای صنعتی را به عهده دارد.

- «نظام صنعتی» مجموعه واحدهای عملیاتی، روابط بین اجزاء متشکله واحدهای عملیاتی، ارتباطات متقابل بین واحدهای عملیاتی و محیط و فضای بیرونی.

۲- اصول مبانی

- فرآیند صنعتی: منشاء و محرک تولید (نیازها و خواسته‌های انسانی)
- تصمیمات تولیدی: نوع تولید، مقیاس تولید، تکنولوژی تولید، تولید گران، جایگاه تولید.

- تخصیص منابع: ارزش افزوده صنعتی و اجزاء آن، ارزش کاهیده صنعتی (آلودگیها و آتارسوء زیست محیطی).

- روابط صنعتی: اتحادیه‌های کارگری، سندیکاها، کارفرمایی، حقوق و قوانین کار.

بخش دوم: نظریه‌ها والگوهای توسعه صنعتی

۱- نظریه توسعه خود به خودی

- نظریه تحول و توسعه تاریخی کلارک، فیشر.

- آهنگ صنعتی شدن: افزایش سهم تولید صنعتی در مراحل آغازین صنعتی شدن و سپس کاهش آن در سطوح بالاتر درآمد سرانه
- ۲- نظریه توسعه آگاهانه و برنامه‌ریزی شده
  - برنامه‌ریزی توسعه صنعتی
  - انواع برنامه‌ریزی توسعه: برنامه‌ریزی آمرانه، برنامه‌ریزی ارشادی، برنامه‌ریزی جامع، برنامه‌ریزی محدود
  - سازماندهی و تدارک برنامه‌ریزی صنعتی
  - استراتژی‌های برنامه‌ریزی صنعتی: استراتژی توسعه صنایع اساسی، استراتژی جایگزینی واردات - استراتژی توسعه صادرات - استراتژی توسعه صنایع وابسته به منابع، استراتژی تکنولوژی منتخب (کاربر، سرمایه‌بر)، استراتژی صرفه‌های مقیاس، استراتژی توسعه صنایع کوچک و روستایی.
    - هدفهای کلی و هدفهای کمی برنامه.
    - نظام اطلاعاتی برنامه‌ریزی صنعتی.
    - شاخص‌های برنامه‌ریزی صنعتی.
  - ابزارهای برنامه‌ریزی صنعتی: ترازها، ضرائب فنی، تحلیل داده - ستانده، روشهای آماری و اقتصاد سنجی.
  - مراحل برنامه‌ریزی توسعه صنعتی: ارزیابی وضع موجود و عملکرد گذشته، تعیین هدفهای کلی، تعیین هدفهای کمی، تخمین منابع مالی، فیزیکی و انسانی مورد نیاز، تعیین سیاستها.
- ۳- اجرای برنامه‌های توسعه صنعتی
  - برنامه‌بخشی، برنامه‌ها، طرح، پروژه، عملیات.
  - برنامه صنعتی در سطوح مختلف (بنگاهی، منطقه‌ای، ملی، جهانی).
  - نظارت بر اجرای برنامه و سطوح نظارت.
  - برگشت اطلاعات نظارتی به فرآیند برنامه‌ریزی.
  - ارزیابی عملکرد برنامه.

بخش سوم: وضعیت بخش صنعت و چشم انداز توسعه صنعتی در ایران

۱- مروری بر توسعه صنعتی در گذشته

۲- نظام صنعتی ایران

۳- منابع مادی توسعه صنعتی

۴- منابع انسانی توسعه صنعتی

۵- محدودیتها و تنگناهای توسعه صنعتی

اقتصاد حمل و نقل

شماره درس : ۳۵۲۰۱۱

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۳۵۲۰۱۳-۳۵۲۰۲۱

هدف : با توجه به ارزش و اثر عمده عرضه تسهیلات حمل و نقل در پویایی اقتصادی هر جامعه در حال رشد و احساس جدی به تکامل علمی و عملی آن در کشور، ارائه مباحث اقتصاد حمل و نقل زمینه علمی و کاربردی سودمندی را برای دانشجویان رشته اقتصاد فراهم خواهد آورد.

سرفصل دروس:

۱- کلیات:

- اهمیت حمل و نقل در اقتصاد عمومی

- تأثیر حمل و نقل در قیمت ها

- حمل و نقل و تولید انبوه

- حمل و نقل و توسعه اقتصادی

۲- علل حرکت میان فعالیت های اقتصادی

- علل حرکت در درون مکانها

- علل حرکت بین مکانها

- الگوی توزیع فضایی و حرکت بین مکانها

۳- عرضه تسهیلات حمل و نقل

- تحلیلی بر هزینه ها و قیمت گذاری حمل و نقل

- ترکیب و ساخت هزینه های حمل و نقل

- تئوریهای نرخ گذاری حمل و نقل

- تفاوت های نرخ حمل و نقل بر اساس ویژگیهای محموله

- تفاوت های نرخ حمل و نقل بر اساس ویژگیهای بارگیری و ابعاد محموله

- تفاوت های نرخ حمل و نقل بر اساس ویژگیهای خسارت پذیری

- تفاوت های نرخ حمل و نقل بر اساس ویژگیهای ترافیک

- تفاوت های نرخ حمل و نقل بر اساس ویژگیهای بازار و کنش تقاضا

- حمل و نقل راه آهن

- حمل و نقل زمینی

- حمل و نقل دریایی

- حمل و نقل هوایی

۴- تقاضای تسهیلات حمل و نقل

- عوامل مؤثر بر تغییرات تقاضای حمل و نقل

- کنش تقاضای حمل و نقل

- تغییرات زمانی و مکانی تقاضای حمل و نقل

- روش برآورد تقاضای حمل و نقل

۵- سرمایه گذاری حمل و نقل

- نرخ متوسط عایدات در سرمایه گذاری حمل و نقل

- دوره بازدهی سرمایه

- نرخ تنزیل در سرمایه گذاری حمل و نقل

- تحلیل نفع و هزینه

۶- آشنایی با سازمانها و اتحادیه های حمل و نقل جهانی

- اتحادیه حمل و نقل جاده ای و بین المللی (IRU)

- اتحادیه جاده ای بین المللی (IRF)

- اتحادیه حمل و نقل راه آهن بین المللی (UIC)

- اتحادیه حمل و نقل عمومی بین المللی (UITP)

- اتحادیه حمل و نقل هوایی بین المللی (IATA)

جمعیت شناسی عمومی

شماره درس : ۳۵۲۰۴۰

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۳۵۲۰۲۸

هدف : معرفی علم جمعیت و بیان حدود و ثغور آن با توجه به اهمیت جمعیت شناسی در زمینه های مختلف برنامه ریزیهای اجتماعی و اقتصادی

سرفصل دروس:

- ۱- تعاریف و مفاهیم و روشها
- ۲- موضوع و شعبات جمعیت شناسی
- ۳- مرور و آشنایی با سازمانها و منابع جمع آوری اطلاعات جمعیتی
- ۴- کلیات در مورد ساخت و توزیع جمعیت (هرم جمعیت)
- ۵- حرکات جمعیت شامل:
کلیاتی در مورد مرگ و میر، باروری، مهاجرت و شهرنشینی، جمعیت فعال، بارتکفل
- ۶- افزایش جمعیت و اشاره ای به چگونگی تحول و توزیع آن در جهان
- ۷- ازدواج و خانواده
- ۸- جمعیت حد متناسب
- ۹- سیاستهای جمعیتی
- ۱۰- اهمیت جمعیت شناسی در برنامه ریزیهای اجتماعی و اقتصادی
- ۱۱- روشهای پیش بینی جمعیت

جغرافیای اقتصادی ایران

شماره درس : ۳۵۲۰۳۹

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف : ۱- شناخت منابع طبیعی و ثروتی ایران و چگونگی توزیع آن در سطح مملکت.

۲- آگاهی از جمعیت و نیروهای فعال ایران برای بکارگیری آنان در فعالیت های مختلف (فعالیت های نوع اول، دوم و سوم)

۳- آشنایی با چگونگی بهتر بهره گرفتن از منابع طبیعی و ثروتی و نیروی انسانی ایران در جهت پیشرفت اقتصاد کشور

سرفصل دروس:

۱- قسمت اول

الف - نظر اجمالی درباره مقتضیات طبیعی ایران

ب - بررسی جمعیت ایران از نظر جغرافیای اقتصادی

۲- جغرافیای طبیعی و منابع ثروتی ایران

الف - آب و خاک

ب - جنگل و مراتع

ج - صید و شکار

۳- تولیدات عمده کشاورزی و دامپروری ایران

الف - مسایل و تشکیلات کشاورزی و دامپروری ایران

ب - سیاست آینده کشاورزی ایران

ج - قطب های کشاورزی ایران

۴- جغرافیای تولیدات عمده صنعتی ایران

الف - صنایع استخراجی - معادن

ب - صنایع کارخانه ای

ج - صنایع دستی و روستایی

۵- ارتباطات و بازرگانی

الف - ارتباطات (راه - راه آهن ، راههای آبی و هوایی)

ب - بازرگانی داخلی و خارجی ایران

آشنایی با نرم افزارهای محاسباتی

- شماره درس : ۳۵۲۰۰۲
تعداد واحد : ۳
نوع واحد : نظری
پیش نیاز : ۳۵۰۱۶۰-۳۵۲۰۴۲
هدف : آشنایی با نرم افزارهای محاسباتی و نحوه کارکرد آنها به منظور توانایی حل مسایل مربوط در زمینه نیازهای محاسباتی و عملیاتی.

سرفصل دروس:

- ۱- مقدمه‌ای پیرامون نرم افزارهای محاسباتی
- ۲- آشنایی با نرم افزارهای کواتروپرو
- ۳- فراگیری دستورات و نحوه استفاده از نرم افزار کواتروپرو
- ۴- کاربرد کواتروپرو در زمینه‌های مختلف
- ۵- آشنایی با نرم افزار T.S.P
- ۶- فراگیری دستورات و نحوه استفاده از نرم افزار T.S.P
- ۷- کاربرد T.S.P در بحث‌های مختلف اقتصاد سنجی

منابع درسی:

- 1- QUATTRO PRO (کواتروپرو) Superior Spreadsheet Power, Borland International, Inc.
- 2- T.S.P

ارزیابی طرحهای اقتصادی

شماره درس : ۳۵۲۰۰۱

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۳۵۲۰۰۸

هدف : آشنایی با مسایل تکنیکی بررسی طرحهای اقتصادی مختلف و چگونگی ارزیابی سرمایه گذاری در این طرحها به وسیله بخش خصوصی و یا به وسیله بخش دولتی با در نظر گرفتن عوامل مختلف از قبیل سودآوری، اشتغال زایی، توزیع عادلانه درآمد و ریسک مربوط به هر طرح.

سرفصل دروس:

- ۱- خلاصه ای از تاریخچه تحلیل هزینه - فایده و علل استفاده روزافزون این تکنیک در ارزیابی طرحهای اقتصادی
- ۲- مبنای تئوریک تحلیل هزینه - فایده در پرتو اقتصاد رفاه و اشکالات وارده بر آن
- ۳- بررسی طرحهای اقتصادی - سودآوری خصوصی و اجتماعی
- ۴- نرخ تنزیل مناسب و مقیاسهای سودآوری
- ۵- شرایط لازم جهت منطبق شدن سود خصوصی و اجتماعی و اقدامات دولت در این جهت
- ۶- وجوه مشخصه مشکلات ارزیابی طرحهای اقتصادی در کشورهای توسعه نیافته
- ۷- منابع کمیاب (زمین، کار، سرمایه، ارز)
- ۸- اهداف سیاسی (تخصیص مصرف بین حال و آینده، توزیع مصرف در زمان حال، اشتغال، استقلال، قدرت و اعتبار)
- ۹- انتخاب طرحها و برنامه سرمایه گذاری
- ۱۰- طرحهای بخش خصوصی و روش ارزیابی آن
- ۱۱- تحلیل هزینه - فایده اجتماعی و مسایل و مشکلات آن
- ۱۲- برآورد قیمتهای محاسباتی
- ۱۳- قیمتهای محاسباتی برای کالاهای قابل مبادله و غیر قابل مبادله
- ۱۴- ارزیابی ارزش نیروی کار

۱۵- تأمین مالی طرحهای اقتصادی

۱۶- نااطمینانی و تحلیل نظری تصمیمات سرمایه‌گذاری تحت شرایط نااطمینانی

سرفصل در سهای تخصصی

معارف اسلامی

« الزامی »

مقطع کارشناسی ارشد

فقه الاقتصاد (۱) *

شماره درس : ۵۵۰۲۲۱

تعداد واحد : ۴

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف : آشنایی با فقه از متون اصلی فقهی، و آمادگی برای ورود به فقه استدلالی و اجتهادی.

سرفصل دروس :

۱- کتب دین تا مساقاة.

۲- کتاب الاجارة.

۳- کتاب الوصية.

۴- کتاب احیاء الموات.

۵- کتاب الاقرار.

۶- کتاب الارث.

۷- قواعد فقهیه.

فقه الاقتصاد (٢) *

شماره درس : ٥٥٠٢٢٢

تعداد واحد : ٣

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف : آشنایی با فقه از متون اصلی فقهی، و آمادگی برای ورود به فقه استدلالی و اجتهادی.

سرفصل دروس :

١- کتب دین تا مساقاة.

٢- کتاب الاجارة.

٣- کتاب الوصية.

٤- کتاب احياء الموات.

٥- کتاب الاقرار.

٦- کتاب الارث.

٧- قواعد فقهيه.

فقه الاقتصاد (۳) *

شماره درس : ۵۵۰۲۲۳

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف : آشنایی با فقه از متون اصلی فقهی، و آمادگی برای ورود به فقه استدلالی و اجتهادی.

سرفصل دروس :

۱- کتب دین تا مساقاة.

۲- کتاب الاجارة.

۳- کتاب الوصية.

۴- کتاب احياء الموات.

۵- کتاب الاقرار.

۶- کتاب الارث.

۷- قواعد فقهيه.

آیات الاحکام اقتصادی *

شماره درس : ۵۵۲۰۹۹

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف : آشنایی با اصول و مسایل اقتصادی از دیدگاه قرآن کریم.

سرفصل دروس :

بررسی آیات منتخب در زمینه مسائل اقتصادی

منابع درسی : جزوه تهیه شده در دانشگاه امام صادق (ع) تألیف آیه... مهدوی کنی

سرفصل در سهای تخصصی

اقتصاد

«تخصصی - الزامی»

مقطع کارشناسی ارشد

اقتصاد خرد میانه (۱) *

شماره درس : ۵۵۲۰۰۹

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف : آشنایی با نظریه های اقتصادی در خصوص کردارهای اقتصادی افراد،

خانواده ها و بنگاهها در چارچوب بازارهای مختلف

سرفصل دروس :

مقدمه : نقش نظریه، طبیعت و قلمرو اقتصاد، اقتصاد تحققی و ارزشی

(Positive & Normative Economics)، اقتصاد خرد

۱- نظریه رفتار مصرف کننده

مفاهیم اساسی، ترجیحات مصرف کننده و انواع آنها، نظریه ترجیحات آشکار شده، مطلوبیت و انواع توابع مطلوبیت، انتخاب مصرف کننده، انتخاب های بهینه برای ترجیحات مختلف و بهینه سازی، مصرف و تقاضا، مقایسه روشهای هیکس و اسلاتسکی، اثر درآمدی دارایی بر تقاضا، اضافه رفاه مصرف کننده، مسئله انتخاب در موارد ریسک، رفتار در موارد نااطمینانی.

۲- نظریه بنگاه

مفاهیم اساسی، بهینه سازی، هدف به حداکثر رسانی سود بنگاه، سود برابر توابع، تولید، تکنولوژی، منحنیهای هم مقدار تولید (تولید یکسان)، هزینه و توابع هزینه، تابع تقاضای نهاده ها.

۳- تعادل بازار

فرض رقابت کامل، توابع تقاضا، توابع عرضه، عرضه کوتاه مدت و بلند مدت بنگاه، عرضه صنعت در کوتاه مدت و بلند مدت، تعادل بازارکار، فرض انحصار.

انحصار و موضوع کارایی اقتصادی، بیشینه کردن سود و کمینه کردن هزینه، تبعیض قیمت، رقابت انحصاری.

۴- نظریه توزیع

مروری بر قیمت گذاری عوامل تولید، تابع تقاضا برای عامل تولیدی در شرایط رقابت کامل، در شرایط انحصار در خرید.

منابع درسی :

1. Varian, Hal, B.; "Intermediate Microeconomics, A modern Approach" W.W. Norton & Company, New York, 1987.
2. Hirshleifer, Jack; "Price Theory and Applications" 4th edition, Printice Hall, 1988.
3. Friedman, Milton; "Price Theory", Aldine Publishing Company.
4. Layard P.R.G. and Walters, A.; "Microeconomic Theory", Mc Graw Hill, 1978.
5. Nicholson, Walter; "Microeconomic Theory" Basic principles and Extensions, The Dryden press, 1972.
6. Henderson J. and Quandt R.E.; "Microeconomic Theory", : A Maathematical Approach, 3rd edition, Mc Graw Hill, 1980.

اقتصاد خرد میانه (۲) *

شماره درس : ۵۵۲۰۱۰

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۵۵۲۰۰۹

هدف : آشنایی بانظریه های اقتصادی و کاربردهای آنها در زمینه تولید و مصرف، تخصیص منابع، تولید و توزیع درآمد و موضوع کارآیی، تعادل عمومی و به حداکثر رسانی رفاه اجتماعی.

سرفصل دروس :

۱- نظریه بنگاه

مروری بر توابع هزینه، عرضه بنگاه و صنعت در بازار رقابت کامل، تعادل عمومی

۲- بازار انحصاری

بیشینه کردن سود و کمینه کردن هزینه، تبعیض قیمت و انواع آن، انحصار و عدم کارآیی، انحصار طبیعی، تأثیر مالیاتها بر انحصارگر.

۳- بازار انحصار دوگانه و چندگانه

نظریه شبه رقابتی وائتلاف، نظریه کورنو، استیکلبرگ و برترند، انحصار دو طرفه (Bilateral).

۴- بازار تولید (نظریه توزیع)

عرضه عامل تولیدی، تقاضا برای عامل تولیدی در شرایط رقابتی و انحصار، تعادل در بازار، عوامل تولید، توزیع درآمد، استثمار عامل تولیدی، عرضه کارازدیدگاه مصرف، هزینه فرصت اوقات فراغت و ارزش دارایی فراغت، عرضه سرمایه و نرخ بهره، ارزش آتی و ارزش جاری، تقاضا برای سرمایه.

۵- تعادل عمومی و اقتصاد رفاه

تعادل مصرف، تعادل تولید، تعادل بازار، شرایط بهینه پاره تو و کارآیی، کارآیی در توزیع کالاها، کالاهای عمومی، تخصیص منابع، تابع رفاه اجتماعی، پس آمدهای خارجی، نظریه کوز (Coase)، مالیاتها و رفاه، رایانه و معیارهای جبرانی، مبادله، جعبه اجورث، قانون والراس، رقابت و رفاه، انحصارها و رفاه، انحصار در خرید و رفاه

منابع درسی :

موارد یادشده در فهرست منابع اقتصاد خرد میانه ۱ و

1. Just Richard E., Kueth Darreli L., and Schmitz A., " Applied Welfare Economics and Public Policy", Prentice Hall, Inc, Englewood Cliffs. N.J.; 1982

۲- اقتصاد خرد جلد ۲ ترجمه محمود روزبهان ۱۳۶۸

اقتصاد کلان میانه (۱) *

شماره درس : ۵۵۲۰۱۵

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف : بررسی سیستم حسابداری ملی، تحلیل اجزای تشکیل دهنده تقاضا و عرضه کل، تنظیم مدل ایستای کلان و ارزیابی آثار سیاست های پولی، مالی و درآمدی بر متغیرهای کلان در قالب این مدل، تحلیل روند قیمت ها، بیکاری و ارتباط بین آنها و آشنایی با مفاهیم رشد اقتصادی.

سرفصل دروس :

۱- مرور اجمالی از مفاهیم و متغیرهای کلان، تحلیل حسابداری ملی، کاربرد شاخص قیمت ها در تحلیل های کلان

۲- تحلیل تقاضا کل

چگونگی تعیین درآمد در قالب مدل دو و سه بخشی، مفاهیم ضریب افزایش رابطه درآمد و نرخ بهره (منحنی IS)، تحلیل بازارهای پول و اوراق قرضه، عرضه و تقاضای پول و منحنی LM، مدل تعادل ایستاد بخش تقاضای اقتصاد، منحنی تقاضای کل، ارزیابی آثار سیاست های پولی و مالی و اختلالات در بخش تقاضای اقتصاد.

۳- تحلیل عرضه کل

تجزیه و تحلیل بازار کار، تابع تولید، آثار تغییر قیمت ها، دستمزدها و انتظارات قیمتی، به دست آوردن منحنی عرضه کل، اختلالات در بخش عرضه اقتصاد.

۴- مدل تعادل ایستای کلان

تعیین مقدار تعادلی درآمد، اشتغال، قیمت ها و نرخ بهره، ارزیابی آثار سیاست های پولی و مالی بر متغیرهای کلان، ارزیابی آثار سیاست های درآمدی (سیاست های کنترل قیمت و دستمزدها).

۵- تعمیم مدل تعادل ایستای کلان

تحلیل اجمالی از: تئوریهای مصرف و سرمایه گذاری، تئوریهای تقاضا و عرضه پول، تعیین مقدار تعادلی درآمد، اشتغال، قیمت ها و نرخ بهره در قالب مدل تعمیم یافته.

۶- تحلیل های پویا (میان مدت)

تحلیل روند قیمت ها (تورم)، دستمزدها، رابطه میان تورم و بیکاری (منحنی فیلیپس)، معرفی اجمالی از مفاهیم رشد و ویژگی های کلی مدل های رشد اقتصادی.

منابع درسی :

1. Branson, H., W.; "Macroeconomic Theory and Policy", 2nd edition, 1979.
2. Ott, Ott, Yoo; "Macroeconomic Theory", 1975
3. Martin J. Baily; "National Income and the price Level", A study in Macroeconomic theory, 1962.
4. Robert crouch; "Macroeconomics", 1972.
5. Gardner Ackley; "Macroeconomics", Theory & Policy, 1978.
6. Dornbusch, R., and Fischer S.; "Macroeconomics", 4th ed., 1986.
7. Laurence H. Meyer; "Macroeconomics, A Model Buiding Approach", 1980.
8. Brown, William S; "Macroeconomics", Prentice Hall, Englewood Cliffs N.J. 1988.

اقتصاد کلان میانه (۲) *

شماره درس : ۵۵۲۰۱۶

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۵۵۲۰۱۵

هدف : مرور اجمالی ویژگی مدل ایستای کلان و تعمیم آن با دخالت بخش تجارت خارجی و تراز پرداختها و تأکید بر تحلیل‌های میان و بلند مدت از رفتار متغیرهای اقتصاد کلان.

سرفصل دروس :

۱- تحلیل‌های ایستا

مرور اجمالی از مدل تعمیم یافته ایستای کلان، دخالت بخش تجارت خارجی، تحرک بین‌المللی سرمایه، تحلیل تراز پرداختها آثار سیاستهای پولی و مالی در شرایط متنوع نرخ ارز در اقتصاد باز.

۲- تحلیل‌های میان مدت

تحلیل رفتار قیمت‌ها، دستمزدها، بازدهی نیروی کار و توزیع درآمد، تحلیل تجربی از سیاست‌های کنترل قیمت دستمزد. تحلیل منحنی فیلیپس با عنایت به نظریات اقتصاددانان مکتب پولی و طرفداران انتظارات عقلایی.

کسری بودجه و راههای تأمین آن، بدهی ملی، و تعدیل دینامیکی موجودیها (انبارها) روند رشد و فروض آن، تلفیق سیاست‌های پولی و مالی در قالب روند رشد.

۳- تحلیل‌های بلندمدت (الگوهای رشد)

معرفی مفاهیم رشد و توسعه، مراحل رشد، ویژگی کلی مدلهای رشد، و «حقایق شکل یافته»، مدل رشد هارود و دومار، نقائص مدل، اصلاح مدل رشد یا تعدیل تابع تولید، ثبات تعادلی در مدل رشد نئوکلاسیک تکنولوژی و تعادل چندگانه در مدل رشد نئوکلاسیک.

۴- تعمیم مدل رشد نئوکلاسیک :

تعدیل نرخ پس انداز (کلاسیک، نئوکلاسیک).

توزیع پس انداز نیکلاس کالدور و اندو مدیگیلیانی.
قاعده طلایی انباشت سرمایه فلیپس.
مدل رشد نئوکلاسیک و سطح رفاه اجتماعی.
رابطه میان نرخ رشد تولید و نرخ رشد عوامل تولید.

منابع درسی :

1. Branson, H.W.; "Macroeconomic Theory and Policy", 1979.
2. Ott, Ott, Yoo; "Macroeconomic Theory", 1975.
3. R.G.D. Allen; "Macroeconomic Theory, A Mathematical Treatment", 1963.
4. Don Patinkin; "Money, Interest, and Prices", 1965.
5. Lance, Taylor; "Macroeconomic Models for Developing Countries", 1979.
6. Rover J. Barro; "Money, Expectations, and Business cycles", 1982.
7. K. Holden, D.A., Peel, and J.L. Thompson; "Modeling the U.K. Economy", 1982.
8. Federal Reserve Bank of St. Luis; "The Supply - Side Effects of Economic Policy", 1980.
9. Thomas J. Sargent; "Macroeconomic Theory", 1987.

اقتصاد توسعه *

- شماره درس : ۵۵۲۰۳۴
تعداد واحد : ۳
نوع واحد : نظری
پیش نیاز : ۵۵۲۰۰۹-۵۵۲۰۱۵
هدف : ۱- بررسی ماهیت اختلاف بین کشورهای «توسعه نیافته» و کشورهای «در حال توسعه» و نظریات مربوط در زمینه رشد و توسعه اقتصادی.
۲- بررسی و آزمایش روشهایی که موجبات رفاه اقتصادی بیشتری را در چهارچوب اقتصاد اسلامی فراهم می سازد.

سرفصل دروس :

- ۱- مفهوم توسعه اقتصادی و ضرورت مطالعه آن.
- ۲- خصوصیات اجتماعی، سیاسی و اقتصادی جوامع در حال توسعه و شاخص های تعیین کننده آنها.
- ۳- تئوریهای توسعه اقتصادی به اختصار.
  - الف - نظریه کلاسیک ها.
  - ب - نظریه نئوکلاسیک ها.
  - ج - تئوریهای توسعه اقتصادی معاصر.
  - د - محدودیت تئوریهای توسعه اقتصادی.
- ۴- تحلیل های خرد در اقتصاد توسعه نیافتگی.
  - الف - رشد جمعیت .
  - ب - مهاجرت ، شهرنشینی و بیکاری و عوامل تعیین کننده دستمزدها.
  - ج - نقش نهادهای بازار و مالکیت خصوصی بعنوان عوامل یا موانع توسعه اقتصادی.
  - د - پس انداز و منابع عرضه سرمایه
  - ه - توزیع درآمد.
- ۵- مدل های توسعه اقتصادی کلان، مدل های دویبخشی برای یک اقتصاد بسته (بخش صنعت و کشاورزی)
  - الف - مدل لوئیس.

ب - مدل فی رانبس.

ج - مدل ایشی کاوار.

د - مدل ملر - لیل.

۶- بخش کشاورزی

الف - اهمیت بخش کشاورزی در امر توسعه اقتصادی.

ب - ویژگیهای معادله تولید بخش کشاورزی.

خانواده بعنوان واحد تولید.

زمین عامل اصلی تولید.

قابلیت زیاد جایگزینی عوامل تولید کار و سرمایه.

قابلیت تقسیم پذیری عوامل تولید.

شکاف زیاد بین بازده تولید این بخش و سایر بخش ها.

ج - دوگانگی در بخش کشاورزی

د - رابطه بخش کشاورزی و سایر بخش ها.

ه - نیروی کار و اشتغال در بخش کشاورزی

ز - تولید مواد غذایی و منابع افزایش آن.

ح - سیاست دولت در بخش کشاورزی.

۷- بخش صنعتی

الف - تعریف و ویژگیهای رشد صنعتی، مراحل مختلف توسعه صنعتی.

ب - حجم و ترکیب تولیدات صنعتی در امر توسعه اقتصادی

ج - دوگانگی در بخش صنعتی، رقابت بین بخش صنعتی مدرن و صنایع سنتی.

د - عوامل رشد و توسعه بخش صنعتی

عرضه سرمایه - سرمایه گذارهای داخلی.

سرمایه گذارهای خارجی انترپرونیور: داخلی، خارجی.

ز - عوامل تعیین کننده اشتغال و دستمزد در بخش صنعتی.

۸- اقتصادباز: توسعه و تجارت خارجی

الف - بخش تجارت خارجی در مدل های توسعه اقتصادی

ب - توسعه اقتصادی با استفاده از روش صادرات کالاهای اولیه و مواد خام

ج - توسعه اقتصادی با استفاده از روش صادرات کالاهای صنعتی

د - توسعه اقتصادی با استفاده از جانشینی کالاهای وارداتی.

۹- اقتصادباز: انتقال سرمایه و تکنولوژی

الف - سرمایه گذاری مستقیم

- ب - کمک های خارجی و روش «شکاف»
 ج - انتقال تکنولوژی مناسب برای بخش صنعتی و کشاورزی
 د - انتقال مناسب تخصص ها و مهارت ها.
 ۱۰- بخش دولتی و توسعه اقتصادی
 الف - مخارج دولت : حجم و ترکیب آن
 ب - مخارج جاری دولت، مخارج سرمایه های بخش عمومی.
 ج - نحوه تامین مخارج جاری و سرمایه ای دولت.

منابع درسی :

1. Gersovitz, M.C.A. Diaz Alejandro, et al;"The Theory and Experience of Economic Development", George Allen & Unwin.
2. Jones H.;"An Introduction to Modern Theories of Economic Growth", Nelson.
3. Ranis, G. and Schultz, T.P.;"The State of Development Economic". Basil Blackwel.
4. Basu, K.;"The Less Developed Economy; A Critique of Contemporary Thory", Pitt man Press.

برنامه ریزی اقتصادی*

شماره درس : ۵۵۲۰۲۰

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۵۵۲۰۳۴

هدف : بررسی شرایط زمینه ساز برنامه ریزی اقتصادی و نظریات مختلف مربوط با تأکید خاص بر روشهایی که احیاناً در چهارچوب اقتصاد اسلامی قابل استفاده باشند.

سرفصل دروس :

۱- مقدمه

توسعه اقتصادی و توجیه نقش برنامه ریزی در توسعه اقتصادی

۲- شرایط و پیش نیازهای برنامه اقتصادی

آمار و اطلاعات ، سازمان و روشها

۳- جنبه های کیفی برنامه

نظم بهینه اجتماعی، اقتصاد رفاه، تعدیل منابع فردی در برخورد با منابع جمعی، بهسازی اصول در بعضی از کشورهای در حال توسعه هدفهای غیر اقتصادی.

برنامه (استقلال، خودکفایی و عدم وابستگی، بسط فرهنگ و ارزشهای اسلامی ...)

۴- جنبه های کمی برنامه و انواع برنامه

برنامه ریزی کلی (در سطح کلان)، ضرایب فنی کلی، برنامه ریزی در یک فعالیت یا بخش اقتصادی واحد، برنامه ریزی در چهارچوب دو یا چند بخش، برنامه ریزی خرد و ارزیابی طرحهای عمرانی و برنامه ریزی منطقه ای، برنامه ریزی شهری و برنامه ریزی روستایی

۵- برنامه ریزی سیاستهای اقتصادی

سرمایه گذاری در بخش دولتی، اعمال سیاست اقتصادی در بخش خصوصی، اعمال سیاست اقتصادی در بخش تعاونی.

۶- روشهای ریاضی برنامه ریزی : تخصیص منابع

برنامه ریزی خطی در سطح کلان، بخش واحد، برنامه ریزی خطی در چهارچوب چند بخش یا سیستم لئون تیف، تئوری کنترل بهینه.

۷- روشهای برنامه ریزی و اعمال سیاست (ابزاری)

برنامه ریزی در سطح کلان تعادل کلی، برنامه ریزی در سطح فرد تعادل جزئی، برنامه ریزی در چهارچوب چندبخشی سیستم لئون تیف

۸- جنبه‌های پویایی روشهای مختلف برنامه ریزی

۹- برنامه ریزی بین‌المللی

تجربه برنامه ریزی شوروی: برنامه ریزی متمرکز، تجربه برنامه ریزی غرب، برنامه ریزی گسسته، سایر تجربیات در برنامه ریزی، تجربه برنامه ریزی در کشورهای جهان سوم (شامل هندوستان و ایران)

۱۰- مشکلات و نقایص برنامه ریزی و کاربرد برنامه

عملکرد برنامه ها و مطالعات موردی

منابع درسی:

1. Blitzer, C.P. Clark, L., and Taulor; "Economy wide Models and Development Planning", (Oxford).
2. Adleman and Horbecke; "The Theory and Design of Economic Development" John Hophins.
3. Chenery H., et al; "Srudies in Development Planning", Harvard U.Press.

موضوعات انتخابی در اقتصاد اسلامی*

شماره درس : ۵۵۲۰۳۲

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۵۵۲۰۰۹-۵۵۲۰۱۵

هدف : بررسی تأثیر اعتقادات و اخلاق اسلامی بر اعمال اقتصادی افراد گروهها و کارکرد مؤسسات اقتصادی و نیز شرح و تفسیر انواع روابط اقتصادی که در چهارچوب احکام اسلامی در یک جامعه پدیدار می شود.

سرفصل دروس :

۱- اقتصاد صدر اسلام

تجزیه و تحلیل نظام اقتصادی اسلام - ویژگیهای بیت المال و مصارف و درآمدهای آن - ویژگیهای بازارهای صدر اسلام - حدود فعالیت‌های بیت المال و بازار - اهداف و سیاستهای اقتصادی در صدر اسلام.

۲- بررسی نظریات اقتصادی علمای مسلمان و نقش ایشان در تدوین علم اقتصاد

نظریه ارزش - نظریه قیمت و مبادله - رشد و توسعه - بخش عمومی و خصوصی.

۳- جهان بینی و کردارهای اقتصادی

الف : رفتار مصرفی مؤمنان - تابع مطلوبیت و تابع تقاضای ایشان - الگوی انفاق - الگوی اتلاف و اسراف - الگوی لاضرر.

ب : رفتار تولیدی مؤمنان

ج : سرمایه گذاری و پس انداز

تعریف ربا و توجیه علمی حرمت آن - مصرف در طی زمان و قرض الحسنه - سرمایه گذاری و هزینه فرصت سرمایه - الگوی جامع مصرف - سرمایه گذاری، قرض الحسنه و انفاق در طول زمان - اثر حذف ربا بر انباشت سرمایه و تورم قیمتها.

۴- پول و سیاستهای پولی و مالی در اقتصاد بدون بهره.

الف : ابزارهای کمی و کیفی سیاست پولی - بررسی قانون حذف بهره از عملیات بانکی و کیفیت انجام خدمات بانکی - سیاستهای کمی و کیفی مالی - تعادل، اشتغال و انجام خدمات بانکی - سیاستهای کمی و کیفی مالی - تعادل، اشتغال و ارزیابی کلی و مقایسه الگوها و واقعیت های موجود.

ب: سرمایه‌گذاری با تفوق بخش خصوصی: وجود انحصار و رقابت ناقص نقش اتحادیه‌های کارگری - مشخصات سرمایه‌داری آمریکا - مشخصات سرمایه‌داری ژاپن ارزیابی و کارکرد سرمایه‌داری با تفوق بخش خصوصی.

ج: سرمایه‌داری با تغییر موازنه بخش عمومی و بخش خصوصی: دلایل اقتصادی سیاسی و اجتماعی رشد بخش عمومی - مفهوم اقتصاد مختلط - نمونه سرمایه‌داری فرانسه (سنت اتاتیسم و جهت‌یابی برنامه ریزی ترغیبی) - مشخصات سرمایه‌داری جدید انگلیس و ایتالیا.

۲- مارکسیسم و نظام اقتصادی سوسیالیسم و کمونیسم.

الف: مبانی ایدئولوژیک مارکسیسم: تفسیر مادی تاریخ نظریه ارزش کار نظریه ارزش اضافی و تراکم سرمایه - پیش‌بینی‌های مارکس و پیروانش درباره انهدام نظام سرمایه‌داری و استقرار دیکتاتوری پرولتاریا و ساختمان سوسیالیسم و کمونیسم - تناقضات ارزیابی نظری و تاریخی تئوریهای مارکس و لنین.

ب: الگوی نظری سوسیالیسم: کمونیسم خالص مارکس تفاوت مرحله‌ای بین سوسیالیسم و کمونیسم - انتقادات در زمینه عدم کارایی الگو - ارزیابی کلی و مقایسه الگو با واقعیات.

ج - نظام اقتصادی متمرکز شوروی (سابق): برنامه ریزی امری - دولتی شدن وسایل تولید و اشتراکی شدن کشاورزی و توجه عمده به صنایع سنگین - اشکالات برنامه ریزی امری و متمرکز دوره استالین و گرایش مجدد بسوی عدم تمرکز و ایجاد انگیزه - رشد اقتصادی و مشکلات مصرف‌کننده - ارزیابی کلی نظام اقتصادی شوروی.

د: سوسیالیسم بازار و نظام خودگردانی و برنامه ریزی غیر متمرکز در یوگسلاوی (سابق) گرایش‌های نظیر در برخی کشورهای اروپای شرقی (سابق) لهستان، مجارستان و چکسلواکی (سابق) - انتقاد ارزیابی نظام اقتصادی یوگسلاوی (سابق).

۳- اقتصاد اسلام و مشخصات نظام اقتصادی جمهوری اسلامی ایران

الف: ویژگیهای جهان‌بینی اسلامی و نظام اقتصادی مبتنی بر آن

ب: نظام اقتصاد اسلامی و اهداف و سیاستهای آن از دیدگاه قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

ج: مبانی فقهی اقتصاد اسلامی

- حق مالکیت و راههای اکتساب و انتقال آن

- مالکیت‌های عمومی و خصوصی

- حدود فعالیت‌های بخش عمومی (بیت المال) و بازار (بخش خصوصی)

د: بررسی لوایح و طرحهای مصوبه مجلس شورای اسلامی پیش از تشکیل
آن در زمینه‌های اقتصادی.

ه: بررسی مصوبات دولت جمهوری اسلامی ایران و شورای اقتصاد.

نظام‌های اقتصادی *

شماره درس : ۵۵۲۰۳۳

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۵۵۲۰۱۰-۵۵۲۰۱۶

هدف : ۱- افزایش درک علمی دانشجو نسبت به پدیده‌های متنوع و پیچیده اقتصادی و ارتباطات و عملکرد هر یک بصورت یک کل در قالب یک نظام.

۲- آشنایی با امکان مقایسه نحوه کار نظام‌های مختلف اقتصادی.

۳- بررسی ارتباط مبانی ارزشی هر جامعه در پرتو نظام‌های اقتصادی.

سرفصل دروس :

کلیات : تعریف نظام اقتصادی - وظایف اساسی نظام اقتصادی - رابطه نظام اقتصادی با نظام سیاسی - مبانی تکنولوژیک، نهادی و ایدئولوژیک نظام‌های اقتصادی - روشهای بررسی نظامهای اقتصادی (تاریخی، تحلیلی، عملکردی) - تنوع نظامهای اقتصادی و تقسیم بندی نظامهای معاصر - مشخصات کلی نظامهای اقتصادی قبل از سرمایه داری.

۱- نظام اقتصادی سرمایه داری.

مقدمه : جنبه های تاریخی پیدایش و تحول سرمایه داری.

الف - الگوی نظری سرمایه داری : نهادهای اقتصادی از قبیل مالکیت خصوصی بازارهای رقابتی، نقش دولت، تعادل اقتصادی و نتیجه حد مطلوب کارآیی - ارزیابی کلی و مقایسه الگوها و واقعیت های موجود.

ب - سرمایه داری با تفوق بخش خصوصی : وجود انحصار و رقابت ناقص نقش اتحادیه های کارگری - مشخصات سرمایه داری آمریکا - مشخصات سرمایه داری - آلمان غربی (سابق) (بنگاه خصوصی سازمان یافته) - مشخصات سرمایه داری ژاپن، ارزیابی و کارکرد سرمایه داری با تفوق بخش خصوصی.

ج - سرمایه داری با تغییر موازنه بخش عمومی و بخش خصوصی : دلایل اقتصادی سیاسی و اجتماعی رشد بخش عمومی - مفهوم اقتصاد مختلط - نمونه سرمایه داری فرانسه (سنت اتاتیسم و جهت یابی برنامه ریزی ترغیبی) - مشخصات سرمایه داری جدید انگلیس و ایتالیا

۲- مارکسیسم و نظام اقتصادی سوسیالیسم و کمونیسم .

الف - مبانی ایدئولوژیک مارکسیسم : تفسیر مادی تاریخ - نظریه ارزش کار نظریه ارزش اضافی و تراکم سرمایه - پیش بینی های مارکس و پیروانش درباره انهدام نظام سرمایه داری و استقرار دیکتاتوری پرولتاریا و ساختمان سوسیالیسم و کمونیسم - تناقضات و ارزیابی نظری و تاریخ تئوریهای مارکس و لنین .

ب - الگوی نظری سوسیالیسم : کمونیسم خالص مارکس - تفاوت مرحله ای بین سوسیالیسم و کمونیسم - انتقادات در زمینه عدم کارآیی الگو - ارزیابی کلی و مقایسه الگو با واقعیات .

ج - نظام اقتصادی متمرکز شوروی (سابق) : برنامه ریزی امری - دولتی شدن وسایل تولید و اشتراکی شدن کشاورزی و توجه عمده به صنایع سنگین - اشکالات برنامه ریزی امری و متمرکز دوره استالین و گرایش مجدد بسوی عدم تمرکز و ایجاد انگیزه - رشد اقتصادی و مشکلات مصرف کننده - ارزیابی کلی نظام اقتصادی شوروی (سابق) .

د - سوسیالیسم بازار و نظام خودگردانی و برنامه ریزی غیر متمرکز در یوگسلاوی (سابق) و گرایش های نظیر در برخی کشورهای اروپای شرقی (سابق) (لهستان ، مجارستان و چکسلواکی (سابق)) - انتقاد و ارزیابی نظام اقتصادی یوگسلاوی (سابق) .

۳- اقتصاد اسلام و مشخصات نظام اقتصادی جمهوری اسلامی ایران .

الف - ویژگیهای جهان بینی اسلامی و نظام اقتصادی مبتنی بر آن .

ب - نظام اقتصادی اسلامی و اهداف و سیاستهای آن از دیدگاه قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

ج - مبانی فقهی اقتصاد اسلامی

- حق مالکیت و راههای اکتساب و انتقال آن

- مالکیت های عمومی و خصوصی

- حدود فعالیت های بخش عمومی (بیت المال) و بازار (بخش خصوصی)

د - بررسی لوایح و طرحهای مصوبه مجلس شورای اسلامی پیش از تشکیل آن در زمینه های اقتصادی .

ه - بررسی مصوبات دولت جمهوری اسلامی ایران و شورای اقتصاد .

سرفصل درسهای

اقتصاد

«اختیاری»

مقطع کارشناسی ارشد

تجارت بین الملل *

شماره درس : ۵۵۲۰۲۴

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۵۵۲۰۱۰-۵۵۲۰۱۶

هدف : شناخت سیاستها و الگوهای بازرگانی خارجی و پرداختهای جهانی در سیستم های مختلف و ارتباط آنها با مسایل اقتصاد داخلی.

سرفصل دروس :

۱- تئوریهای کلاسیک

عرضه ، تقاضا و تعادل بین المللی

۲- تئوریهای نئوکلاسیک

هزینه فرصت، منحنی بی تفاوتی جامعه و مزیت نسبی، تعادل بین الملل بازدهی فزاینده.

۳- تئوری مدرن

شدت کاربرد عامل تولید و فراوانی عامل تولید، نسبتهای عوامل تولید، قیمت عامل تولید و قیمت های کالاها، علل و معلول تجارت بین الملل ، معمای لئونتیف.

۴- رشد اقتصادی و تجارت

اثر رشد اقتصادی روی تجارت، منابع مؤثر در رشد اقتصادی و تجارت بین الملل، رشد در یک اقتصاد باز ساده باروند تجارت در کشورهای در حال توسعه و پیشرفته

۵- تجارت و رفاه

تجارت و رفاه افراد، دستاوردهای تجارت بین الملل.

۶- سیاستهای تجارت بین الملل :

مالیاتیهای واردات و صادرات : در مورد یک کشور در حال توسعه و در مورد یک کشور بزرگ . مالیاتیهای تجاری و رفاه، آثار داخلی تجارت بین الملل، بحث صنایع نوپا و اهداف غیر اقتصادی، نظریه های تجاری، روش تعادل جزئی و کلی، سیاستهای بازرگانی و مبادلات بین المللی ایران، شرکتهای چند ملیتی در سیستمهای اقتصادی بازرگانی دولتی.

منابع درسی:

1. Chacholiades, Miltieades; "International Trade Theory and Policy", Mc Graw - Hill, 1978.

مالیه بین الملل *

شماره درس : ۵۵۲۰۳۰

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۵۵۲۰۲۴

هدف : آشنایی با دشواریهای کنونی اقتصاد جهان از لحاظ پولی و مالی و روند آینده آنها، شناختن نهادهای پولی و مالی بین المللی و مکانیسم های پولی و مالی و تحولات آنها از جنگ جهانی دوم تا به امروز، آشنایی با راه حل هایی که برای بهبود یافتن وضع پولی و مالی بین المللی ارائه شده است و بررسی تحلیلی سیاست های پولی و مالی که با توجه به اوضاع کنونی و آینده بین المللی باید برای ایران برگزید.

سرفصل دروس :

۱- بازار بین الملل و تراز پرداختها

بازار ارز بین الملل، تراز پرداختها، عرضه و تقاضا برای ارز خارجی و پول داخلی، تجارت کالاها و بازار ارز بین الملل، الگوی تعادل جزئی سیستم نرخ متغیر ارز: تعادل و ثبات در بازار مبادلات لحظه ای و تعادل چند جانبه در بازار لحظه ای و بازار پیش خرید، نرخ ثابت ارز، استاندارد طلا و تثبیت قابل تنظیم نرخ.

۲- تأثیر قیمت و درآمد و سیاست های توازن داخلی و خارجی

مدل مبناء مکانیزم و تنظیم درآمد، نرخ ارز متغیر و نظریه اشتغال، مسئله پرداخت های انتقالی، تضاد بین توازن داخلی (اشتغال کامل) و توازن خارجی (تراز پرداختها) و راه حل مید، کنترل مستقیم.

۳- جریان پول و سرمایه

استاندارد طلا، روش کلاسیک، روش کینز، سیاست های پولی، مالی و برای توازن داخلی و خارجی، یک اقتصاد باز، الگوی دو کشور، طبیعت نا ثابت تراز پرداختها.

منابع درسی :

1. Chacholiades, Mitiades; "International monetary Theory and Policy", Mc Graw Hill, 1978.

اقتصاد پولی *

شماره درس : ۵۵۲۰۰۶

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۵۵۲۰۱۶

هدف : آشنایی بانظریه های پولی و استفاده از آن در تحلیل مسایل اقتصادی کلان.

سرفصل دروس :

- ۱- تعریف پول، نقش پول در اقتصاد پولی، بازارهای پولی و مالی.
- ۲- پایه های تئوریک تقاضا برای پول، تراز حقیقی، ثروت و احیاء نئوکلاسیک ها.
- ۳- تقاضای کلان برای پول : بررسی و تحقیقات تجربی و ابداعات مالی و درجه جانشینی میان پول و سایر دارایی های مالی.
- ۴- تقاضا برای پول و مدل های رسیدگی به موجودی که براساس میانگین واریانس انجام می شود.
- ۵- ساختار دوره ای بهره و تقاضا برای پول و دیدگاه اسلام از نرخ بهره.
- ۶- عرضه پول و عوامل مؤثر در تغییر عرضه پول و ماهیت درون سیستمی عرضه پول.
- ۷- توزیع ، رشد و تقاضا برای پول
- ۸- تورم، رشد و عرضه پول
- ۹- کردار مصرف کننده و تقاضا برای پول
- ۱۰- کردار بنگاه تولیدی یا بازرگانی و تقاضا برای پول
- ۱۱- مروری بر نظریه های پولی و سیستم مالی.
- ۱۲- تئوری پولی و اهداف آن، ابزارهای کنترل حجم پول، تأخیر در اثرگذاری سیاست های پولی.
- ۱۳- سیاست های پولی دولت : سیاست های پولی دولت قبل از انقلاب، سیاست های پولی دولت بعد از انقلاب (قبل از اجرای لایحه حذف بهره)، سیاست های پولی و تأثیر آن بر تقاضا و عرضه پول ، روند سیاست های پولی در سیستم بانکداری بدون ربا.
- ۱۴- سیاست های جدید پولی با توجه به اجرای قانون حذف بهره و مشکلات مربوط.
- ۱۵- تورم، بیکاری و سیاست های پولی، تورم ناشی از تقاضای انسانی، منحنی فیلیپس، مبادله بین بیکاری و تورم ناشی از فشار هزینه های تولیدی، تولید و تورم، رهنمونها

وکنترلها.

- ۱۶- سیاستهای پولی در اقتصاد بین الملل : نرخ تعادل ارز، مکانیزم جریان طلا
سیستم برتن وودز، بین المللی.
- ۱۷- سیاستهای پولی ، نتیجه گیری: ساختار سیاست گذاری و جهت سیاستهای پولی.

منابع درسی :

1. D., Pierce & D. Shaw;"Monetary Economic, Theories, Evidence & Policy", 1974.
2. Fisher, Douglas;"Monetary Theory and The Demand for Money", 1978.
3. Harry G. Johnson;"Selected Essays in Monetary Economics", 1978.
4. Milton Friedman;"The Optimum Quantity of Money and Other Essays", 1969.
5. Milton Friedman & A. Schwartz;"Monetary Trends in the United States and the U.K., their Relation to Income, Prices, and Interest rates: 1867 - 1975", 1982.
6. Pesek, B.P., & Saving, T.R.;"Money, Wealth and Economic Theory", 1979.
7. Keith Cuthbertson;"The supply and Demand for Money", 1985.
8. Patinkin, D.;" Money, Interest and Prices", 1965.
9. Horvita, Paul and ward, Richard;"Monetary Policy and the Financial System", 1983.
10. Laidler, David;"The Demand for Money: Theories & Evidence", 3rd edition.

اقتصادسنجی *

شماره درس : ۵۵۲۰۱۱

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۵۵۲۰۱۰-۵۵۲۰۱۶

هدف : آشنایی با روشهای برآورد و آزمون الگوهای اقتصادی.

سرفصل دروس :

۱- الگوهای یک معادله

مقدمه‌ای بر الگوهای رگرسیون، الگوی رگرسیون دو متغیره، الگوی رگرسیون چند متغیره، همبستگی پیایی و واریانس ناهمسانی، پیش بینی با استفاده از الگوی رگرسیون یک معادله‌ای.

۲- الگوهای معادلات همزمان

مسئله شناسائی، برآورد پارامترها با استفاده از الگوهای مختلف، کاربرد الگوهای معادلات همزمان

۳- الگوهای سربهای زمانی

ویژگیهای سربهای زمانی استتوکاستیک، مدل‌های خطی سربهای زمانی، برآورد الگوهای سربهای زمانی، پیش بینی با استفاده از الگوهای سربهای زمانی.

اقتصادسنجی کاربردی*

شماره درس : ۵۵۲۰۱۳

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۵۵۲۰۱۰-۵۵۲۰۱۶

هدف : آشنایی با هنر ساختن مدل‌های اقتصادسنجی براساس واقعیات جامعه که در قالب آمار و ارقام آمده است به منظور استفاده در آزمون فرضیه‌های اقتصادی و ارائه پیش بینی جهت اتخاذ سیاست‌های اقتصادی.

سرفصل دروس :

- ۱- مقدمه: مشخص کردن مدل - برآورد - آزمون فرضیه - پیش بینی.
- ۲- مصرف : فرضیه درآمد قابل مصرف - فرضیه درآمد نسبی - فرضیه درآمد دائمی - فرضیه تداوم عادت فرضیه دوران زندگی
- ۳- تولید: تابع تولید کاب داگلاس - تابع تولید چندعامله - تابع تولید لگاریتمی متعالی.
- ۴- سرمایه گذاری : برآورد مدل‌های مختلف سرمایه گذاری - توابع سرمایه گذاری با توزیع وقفه.
- ۵- تورم : مدل‌های تورم.
- ۶- پول : تابع تقاضا برای پول
- ۷- تجارت بین الملل : مدل‌های مربوط به واردات و صادرات
- ۸- سرفصل مناسب در خصوص اقتصاد ایران که به اندازه کافی در آن زمینه تحقیق شده باشد.

منابع درسی :

- ۱- کاربردهای در اقتصادسنجی، ترجمه عباس عرب مازار، جهاد دانشگاهی دانشگاه شهید بهشتی (زیر چاپ)
2. Wallis, K.F.; "Topics in Applied Econometrics", 2nd Edition, 1987, Gray Mills Publishing Ltd.
3. Desai, M.; "Applied Econometrics", Mc Graw - Hill, 1976.

اقتصاد نفت و نیرو*

- شماره درس : ۵۵۲۰۱۹
تعداد واحد : ۳
نوع واحد : نظری
پیش نیاز : ۵۵۲۰۱۰-۵۵۲۰۱۶
هدف : ۱- بررسی مفاهیم و نظریات موجود در اقتصاد انرژی، اقتصاد نفت و اقتصاد محیط زیست.
۲- اهمیت صنعت نفت در اقتصاد ایران و ارتباط قیمت نفت با قیمت انرژی.
۳- آشنایی با نقش اوپک در بازار جهانی نفت و وضعیت اوپک در بازار پولی (ارزش دلار)، بازار مالی (نرخ بهره بین الملل) و بازار آزاد (قیمت تک محموله).
۴- آشنایی با سیاست های مقررات دولتی به منظور جلوگیری از آلودگیهای محیط زیست و همچنین حفظ و توسعه مواد انرژی و کنترل مصارف آن.

سرفصل دروس :

- ۱- کلیات راجع به اقتصاد انرژی
منابع انرژی شامل انرژی حاصل از سوخت فسیل ها، انرژی خورشیدی، انرژی اتمی، انرژی حاصل از نیروی آب .
انرژی حاصل از سوخت فسیل ها: نفت طبیعی، ذغال، گاز و نفت مصنوعی.
انرژی بعنوان عامل تولید در مقابل عوامل تولید دیگر، قیمت انرژی بعنوان تابعی از قیمت های منابع انرژی دیگر.
ترازنامه انرژی در کشورهای عمده مصرف کننده نفت (کشورهای عضو سازمان همکاری اقتصادی و توسعه)
۲- تقاضای انرژی و عرضه انرژی
تقاضای منابع انرژی واحد، تقاضای انرژی کل، تقاضای انرژی در بخش های مختلف اقتصادی، کشش های کوتاه و بلندمدت انرژی، ابعاد فنی منابع انرژی، اثرات کوتاه و بلندمدت افزایش در قیمت انرژی، قیمت نفت و قیمت انرژی، تحلیل تعادل در بازار انرژی، مصارف انرژی و صرفه جویی و حفظ در مصارف انرژی در طول زمان.

۳- کلیات راجع به اقتصاد نفت

اهمیت نفت بعنوان کالای اقتصادی و سیاسی، رابطه بین توسعه اقتصادی و نقش نفت در توسعه منابع انرژی دیگر از نظر تحولات تاریخی، اقتصاد سیاسی نفت و پیدایش صنعت نفت در دنیا، توسعه و تحول قراردادهای نفتی، شرکتهای بزرگ نفت و چند ملیتی، بررسی روابط بین کشورهای صاحب نفت و شرکتهای نفتی و سیر تحولات کلی قراردادهای سنتی نفت، تحولات نحوه سیستمهای قیمت گذاری: مبنای قیمت گذاری در یک محل ثابت، در دو محل ثابت، قیمت اعلان شده و قیمت نیمه راه، شرکتهای چند ملیتی در مقابل شرکتهای مستقل و غیرمستقل و سیر تاریخی آنها.

۴- اقتصاد اوپک

نظریات راجع به اوپک: نظریه کارتل، حق مالکیت، نظریه سرمایه گذاری، توسعه مبنی بر درآمد نفت، نظریه مکانیسم های بازار رقابت.

مدل های بهینه سازی صوری و دینامیک مربوط به اوپک: پیش بینی سیر زمانی قیمت نفت کارتل اوپک، ارزیابی پایداری و عدم پایداری کارتل اوپک، تعیین معیار اندازه گیری قدرت کارتل نفت.

تغییرات میزان تولید، ذخایر اثبات شده نفت، ظرفیت تولید در سالهای گوناگون برای ملل اوپک، مقایسه روند میزان تولید و ذخایر نفت اوپک در دنیا.

۵- اوپک در بازار پولی و مالی دنیا

قیمت نفت اوپک در ارتباط با: ارزش دلار، میزان نرخ بهره بین الملل در بازار مالی، قیمت نفت در بازار تک محموله، تورم جهانی.

آزمون رفتار اوپک در بازار جهانی نفت، آزمون فرضیه کارتل در مقابل فرضیات غیر کارتل در بازار مالی بین الملل برای رفتار اوپک

۶- بازار جهانی نفت

تقاضای نفت: تقاضای مشتق شده برای نفت خام، تقاضای قراردادهای نفتی، تقاضا برای نفت استخراج نشده در بازار دارایی، تقاضای نفت فروخته شده در کشورهای عمده مصرف کننده نفت.

تأثیر تغییرات قیمت نفت بر تولید ناخالص داخلی در کشورهای عمده مصرف کننده نفت، تحولات تاریخی بر میزان مصرف نفت در کشورهای عمده مصرف کننده و وابستگی متقابل نفت و انحصار خرید نفت توسط کشورهای عمده مصرف کننده نفت.

۷- عرضه نفت

منابع و ذخایر نفتی جهان در گذشته و حال و پیش بینی آنها در آینده و روابط بین آنها، نسبت ذخایر به تولید و نسبت تولید، ظرفیت تولید در کشورهای عضو اوپک

و غیراز اوپک، ظرفیت تولید و انواع آنها، ذخایر نفت و انواع آنها، منحنی عرضه نفت بر طبق نظریه درآمد نفت مبنی بر سرمایه گذاریهای تولیدی.

۸- نفت و توسعه انواع منابع انرژی دیگر

مسائل مربوط به رقابت در تولید نفت سنتی و نفت غیر سنتی، تخمین هزینه متوسط انواع منابع انرژی غیر از نفت و مقایسه آن با افزایش قیمت نفت، پیش بینی سرمایه گذاری در انواع منابع انرژی غیر از نفت و ارزیابی.

۹- اقتصاد محیط زیست.

چندین موضوع در نظریه کنترل محیط زیست.

طبقه بندی صرفه جویی های خارجی: صرفه جویی های خارجی در تولید و مصرف، صرفه جویی های خارجی در اقتصاد عمومی در مقابل اقتصاد خصوصی.

مالیاتیهای دولتی در مقابل کمک های مالی دولت (مالیات منفی). مالیاتها در مقابل استانداردها.

۱۰- مسائل مربوط به آلودگیهای محیط زیست.

شیوه های جلوه گیری از آلودگی محیط زیست، اندازه گیری سودنهایی و کیفیت محیط زیست ناشی از جلوگیری از آلودگی هوا، معیارهای آلودگی آب و نحوه مقابله با آن، شیوه های نو برای کنترل و جلوگیری از آلودگی محیط زیست.

۱۱- سیاست و مقررات دولتی در استفاده از منابع انرژی و منابع طبیعی

سطح کارایی بیشتر و استفاده عادلانه از منابع طبیعی، شکست بازار آزاد در مقابل دخالت دولت در اقتصاد منابع انرژی و نفت، شیوه های دومین و بهترین، کارایی و اثرات مقررات در مواد نفتی و انرژی، اثرات وجود و عدم وجود مقررات دولتی در منابع طبیعی.

منابع درسی:

۱- کتابها

1. James M. Griffin and Henry B. Steele; "Energy Economics and Policy" Academic Press, Inc. 1986.
2. Philip G; "Lebel Energy Economics and Technology", The Johns Hopkins University Press, 1982.
3. Danielsen; "The Evolution of OPEC", N.Y. Harcourt Brace, Jovanovich, (N.Y.), 1982
4. Griffin, J.M., Teece, D.J; "Opec Behavior and World Oil Prices", George Allen, 1982.

1. Griffin, J.M. ;"OPEC Behavior: A test of Alternative Hypotheses," American Economic Review, Vol 75. No. 5, Dec, 1985, PP. 954 - 963.
2. Pindyck, R.S.; "Gains to producers from the Cartelization of Exhaustible Resources, The Review of Economics and Statistics", Vol. 6. 1976.
3. Lowinger, T.C. C.Wihlborg and E.S. Willman;"OPEC in world Financial Markets: Oil prices and Interest Rates", Journal of International Money and Finance, Vol. 4, 1985.
4. Lodere, C.; "A Test of the OPEC Cartel Hypothesis: 1974-1983", The Journal of Finance, Bol. XI, No. 3, July 1985, PP. 991-1006.
5. Rezavi, H.; "An Economic Model of OPEC Coalition", Southern Economic Journal, Vol. 51, No. 2, Oct. 1984 PP. 419-28.
6. Danielson, A.L.; "The Theory and Measurement of OPEC Stability", southern Economic Journal, Vol. 47, No.. 1, 1980, PP. 55-64

سیرانديشه هاي اقتصادي *

شماره درس : ۵۵۲۰۲۹

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظري

پيش نياز : ۵۵۲۰۱۰-۵۵۲۰۱۶

هدف : آشنائي با تحول و تکامل نظريه هاي اقتصادي از مکتب نئوکلاسيک تا عصر حاضر به منظور درک جامع تر و مرتبط تري از تئوريهاي اقتصادي و در درجه دوم مقايسه اين نظريات گذشته با نظريات موجود.

سرفصل دروس :

- ۱- اصول و نظريات اقتصادي در مکتب نئوکلاسيک يا نهائيون.
- ۲- اعتقاد الفرد مارشال و کمکهاي علمي اوبه علم اقتصاد
- ۳- تحولات اقتصادي خرد بعد از مارشال
- ۴- تحولات اقتصادي کلان بعد از مارشال
- ۵- اصول و افکار نهادي، عقايد ويلن، کامنز و گالبردايت در مکتب نهادي
- ۶- اقتصاد کينز و مکتب کينزي: آماج حملات فکري کينز به اقتصاد نئوکلاسيک.
- ۷- اقتصاددانان معاصر و تحولات اقتصادي بعد از کينز: مکتب نئوکينزين و نظريات رشد اقتصادي، حملات گالبرايت به اقتصاد نئوکلاسيک و جامعه صنعتي جديد، مکتب پولی فریدمن و رستاخيز مکتب نئوکلاسيک.

منابع درسي :

1. Blaug, M.; "Economic Theory in Reterospect", 2nd or 3rd ed. Richard D. Irwin.
2. I. H. Rima; " Development of Economic Analysis", 2nd or 3rd. Edition. Richard D. Irwin.
3. Robert B. Ekelund. Jr. & Robert F. Hebert; " A History of

Economic Theory and Method New", York Mc Graw Hill Book C., 1975.

4. Phyllis Deane;"The Evolution of Economic Ideas", (Cambridge: Cambridge University Press, 1979.

5. Mark, Blaug;"Economic History & Hilstory of Economics", Brighton, Sussex: Wheatsheaf Books, Ltd A member of Harvester

Press, 1986.

پژوهش عملیاتی*

شماره درس : ۵۵۲۰۲۲

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف : بررسی تحلیل ریاضی مربوط به تخصیص منابع محدود در تأمین هدف کارآیی.

سرفصل دروس :

۱- برنامه ریزی ریاضی

برنامه ریزی خطی: فرم استاندارد، نظریه راه حل، روش سیمپلکس، دوگونگی

(Cut Algorithm) (Dual)

برنامه ریزی با اعداد صحیح: روش شاخه و مرز (Branch - and - Bound)

روش تقسیم ناحیه مسیر، روش ترابری (Transportation Algorithm)

الگوهای فهرستی

برنامه ریزی غیرخطی: بهینه سازی تک متغیری، بهینه سازی چندمتغیره بدون

قید بهینه سازی چندمتغیره مقید

برنامه ریزی نوع درجه دوم (Quadratic Programming)

برنامه ریز پویای جبری

تحلیل شبکه‌ای

۲- روشهای احتمالی (Probabilistic Methods)

نظریه بازیها

نظریه تصمیم گیری

برنامه ریزی پویای استوکاستیک

فرایندهای مارکف: زنجیره‌های مارکف (متناهی)، افقهای نامتناهی

فرایندهای مارکف تولد - مرگ

Exponential Service Times

سیستم های خط انتظار
سیستمهای غیره - سیستمهای M/M/L
سیستمهای بانهاده نوع پوسان ونوع

منابع درسی :

1. Taha, H.A.; "Operations Research", 3rd , ed. Maxmillan, 1982.
2. Lieberman; "Introduction to Operations Research', 3rd, ed.,
Holden-Dag, 1980.

احتمال و استنباط آماری*

شماره درس : ۵۵۲۰۰۲

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف : آشنایی با اصول و تئوریهای آماری که در قالب مدل‌های ریاضی بیان شده‌اند.

سرفصل دروس :

۱- احتمال

جبر مجموعه ها- و خواص احتمال - احتمال شرطی - استقلال تصادفی

۲- توزیع متغیرهای تصادفی گسسته

متغیر تصادفی گسسته - امید ریاضی - توابع مولدگشتاور توزیعهای برنولی - دو جمله‌ای

هندسی ، فوق هندسی و بواسن

۳- توزیع متغیرهای تصادفی پیوسته

متغیر تصادفی پیوسته - توزیعهای یکنواخت ، نمایی - گاما - کای دو و نرمال

۴- نظریه توزیع نمونه گیری

توزیع توابع متغیرهای تصادفی ، مجموع متغیرهای تصادفی مستقل ، قضیه حد مرکزی

۵- برآورد پارامترهای جامعه

برآورد نقطه‌ای و فاصله‌ای میانگین واریانس یا جانه اطمینان نسبتها.

۶- آزمون فرضیه‌ها

آزمون فرضیه درباره میانگین و واریانس یک جامعه - آزمون فرضیه درباره

اختلاف میانگین ها - قدرت - آزمون - بعضی از آزمونهای دیگر در آمار

۷- توزیعهای چندمتغیره

توزیعهای چندمتغیره گسسته - ضریب همبستگی - توزیعهای شرطی -

توزیعهای چندمتغیره پیوسته - توزیع نرمال دو متغیره

۸- برخی از موضوعات دیگر

تبدیل متغیرهای تصادفی - بهترین ناحیه‌های بحرانی - آزمون نسبت
درستنمایی آماربسنده

منابع درسی :

- ۱- احتمال و استنباط آماری، تألیف هاگ و تنیسر، ترجمه عباس عرب
مازار، محمدنوفرستی، انتشارات دانشگاه شهیدبهشتی، ۱۳۶۸
- ۲- احتمال و استنباط آماری، ترجمه غلامحسین همدانی، دانشگاه صنعتی شریف.
- ۳- نظریه آمار، ترجمه ابوالقاسم بزرگ نیا، مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۶۷

سیاستهای کشاورزی *

شماره درس : ۵۵۲۰۲۸

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۵۵۲۰۰۸

هدف : بررسی سیاستهایی که بتواند شرایط زندگی خانوارهای کشاورز را بهبود بخشد و برای رفاه جامعه بطور اعم مفید باشد.

سرفصل دروس :

۱- طرح مسأله: اعمال سیاست در یک جامعه اسلامی

آزادی فردی و مسئولیت اجتماعی، دامنه وظایف دولت.

۲- روش : ارزشیابی هدفها، ابزار و نتایج سیاست کشاورزی

هدف تولید و توزیع، سیاست بعنوان ابزاری در راه نیل به هدف، بررسی

آزمایشی برنامه‌های خاص دولتی

۳- برنامه‌های خاص بهبود تخصیص منابع

انواع اعتبارات کشاورزی، حفاظت خاک، توسعه شبکه آبیاری شامل قنات.

۴- سیاست تعیین قیمت محصولات کشاورزی

قیمت محصولات کشاورزی در مقایسه با سایر محصولات، آسیب پذیری کشاورزان

به نوسانات قیمت، هدف و سطح حداقل قیمت، خرید مازاد محصولات، یارانه صادرات

و پرداخت کمبود قیمت، برنامه‌های صرف مازاد و مصرف، ارزشیابی

منابع درسی :

1. Rziner Schjckele; "Agricultural Policy", University of Nebraska Press. Lincoln 1954.

2. Doll. John R., Rhodes, James V. Keat Jerry; "Economics of Agricultural Production, Markets, and Policy", Richard D. Irvin, 1968.

اقتصاد منابع طبیعی *

شماره درس : ۵۵۲۰۱۷

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۵۵۲۰۱۰

هدف : آشناسدن با الگوهای تحلیل بهره‌برداری از منابع طبیعی تجدیدپذیر و ناپذیر و ارزیابی تأثیر سیاستهای حفاظتی و فنی بر حفظ ذخایر و جریان بهره‌برداری از آنها.

سرفصل دروس :

۱- زمین

اجاره، قیمت و مقدار زمین - دیدگاه کلاسیکها و نئوکلاسیکها درباره زمین عرضه و تقاضای زمین اهمیت، موقعیت زمین، الگووان تونن و اشکال توسعه یافته آن - تأثیر نظام بهره‌برداری از زمین بر کارایی و امتیازات بهره‌برداران - الگوی کاربرد بهینه زمینهای شهری و کشاورزی.

۲- آب

قسیمت، عرضه و تقاضای آب - نحوه ذخیره و توزیع آبهای سطحی - شیوه‌های بهره‌برداری از آبهای زیرزمین - چگونگی بخش سیلاب - ارزیابی منابع و هزینه‌های سرمایه‌گذاری در منابع آب.

۳- شیلات

الگوی بهره‌برداری از منابع طبیعی مشترک به طور آزاد و تحت مراقبت - الگوی زیست اقتصادی شیلات - تنظیم بهره‌برداری توسط دولت از طریق وضع مالیات، تعیین سهمیه و صدور پروانه - ارزیابی سرمایه‌گذاری برای پرورش ماهی در آبگیرهای داخلی - بررسی تعاونیهای صیادی.

۴- جنگل و مرتع

تابع رشد درختان و بوته‌ها - زمان مطلوب قطع اشجار دوره کاشت و برداشت، تأثیر نظام بهره‌برداری از جنگلها و مراتع در حفظ و استفاده از آنها - نحوه تعیین ظرفیت مراتع، اقتصاد مراتع و جنگلهای مخروطی.

۵- محیط زیست

تعریف، تقسیم بندی و تحلیل اثرات خارجی - منابع وهزینه های جلوگیری از آلودگی - شیوه ها و ابزارهای مختلف حفاظت محیط زیست، ارزیابی تأثیر قانون لاضرر، نقش بسخشی عمومی و نهاد بازار در حفظ محیط زیست.

۶- معادن

الگوی بهره برداری از معدن توسط یک بنگاه وکل صنعت - عوامل مؤثر بر نرخ بهره برداری، تأثیر ساخت بازار بر نحوه و میزان بهره برداری، تأثیر تکنولوژی و کشف ذخائر جدید.

۷- نفت و انرژی

بررسی و تحلیل بازار داخلی و بین المللی نفت و سوخت - نحوه قیمت گذاری نفت و توزیع آن در بازار داخلی - بررسی نقش اوپک و عملکرد آن - تحلیل الگوهای رفتاری برای اوپک - سیاست مطلوب بهره برداری از ذخایر نفت و گاز.

منابع درسی :

1. John Hartwick & N. Olewiler; "The Economics of Natural Resource Use", Harfer & Row Publisher, N.Y. 1986.
2. Orris Werfindahl & Allen Kneese; "Economic Theory of Natural Resources", Charles Merrill Publishing, Co., Columbus, Ohio 1974.
3. Joseph Seneca & Michael Taussing; "Environmental Economics", Prentice Hall Inc. Eng. Wood. N.J. 1979.
4. Richard Just, Darrell Hueth & Andrew Schmitz; "Applied Welfare Economics & Public Policy", Prentice Hall Inc., Engle Wood N.J. 1982
5. R. Lecomber; "The Economics of Natural Resources", John Wiley & Sons, N.T. 1979.

اقتصاد شهری *

شماره درس : ۵۵۲۰۱۴
تعداد واحد : ۳
نوع واحد : نظری
پیش نیاز : ۵۵۲۰۱۰-۵۵۲۰۱۶
هدف : آشنایی با ابزارهای اقتصادی که در توزیع فعالیتهای اقتصادی در یک کشور نقش دارد.

سرفصل دروس :

مقدمه (تعریف شهر، علت وجود شهرها) - نظریه های مکان یابی و استفاده از زمین شهری (از نقطه نظر واحدهای تولیدی : خانوارها، خدمات) - بررسی نظریه های مختلف درباره ساخت شهری (از نقطه نظر تعادل عمومی) - رشد شهری، توزیع شهرها از نقطه نظر اندازه، بررسی مسائل موجود درون شهرها (مسکن، فقر، حمل و نقل شهری، بیکاری، حاشیه نشینی، نقش دولت در شهرها).

منابع درسی :

1. Richardson, H.W.; "Urban Economics", Dryden Press, 1978.
2. Edel Nathew, and, Jerome Rothenberg; "Readings in Urban Economics," Macmillan Copany, 1972.
3. Harvey S. Perloff and Lowdon Wingo, J.R.; "Issues in Urban Economics", U.S.A. The John Hopkins Press, 1968.

اقتصاد منطقه‌ای *

شماره درس : ۵۵۲۰۱۸

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۵۵۲۰۱۰-۵۵۲۰۱۶

هدف : آشنایی با ابزارهای اقتصادی در تحلیل چگونگی و توزیع فعالیتهای اقتصادی در سطح منطقه.

سرفصل دروس :

مقدمه (تعریف اقتصاد منطقه‌ای، تعریف منطقه، ...)، اقتصاد فضا (نظریه مکان یابی کلاسیکها مانند، نظریه وبر Webber، نظریه موزز Moses، نظریه‌های مکان یابی و تعادل قیمت در فضا)، نظریه مکانهای مرکزی (نظریه کریستالر، لش ...)، جریان کالا و عوامل تولید بین مناطق (مدل نیروی جاذبه Gravity، حرکت تکنولوژی مهاجرت) تعیین درآمد منطقه (حسابهای منطقه، مدل ضریب افزایش پایه اقتصادی Economic Multiplier Base جدول نهاده‌ها و ستاده‌های منطقه‌ای، روشهای برنامه ریزی خطی، روشهای اقتصاد سنجی)، توسعه و رشد منطقه.

منابع درسی:

- 1- Isard, Walter; "Introduction to Regional Science", Prentice-Hall 1975.
- 2- Richardson; H.W.; "Regional Growth Theory", John Wiley and sons 1973.
- 3- Richardson, H.W.; "Input - Output and Regional Economics", Tedwood Press 1972.
- 4- Rriedman, J. and William Alonso; "Regional Policy: Readings in Theory and Application", Th M.I.T. Press, 1975.

اقتصاد تولید *

شماره درس : ۵۵۲۰۰۸

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۵۵۲۰۱۰

هدف : بالا بردن مهارت دانشجویان در تجزیه و تحلیل مسایل اقتصاد تولید با تأکید خاص بر تولید محصولات کشاورزی.

سرفصل دروس :

۱- خصوصیات تولید کشاورزی

تنوع محصولات - تنوع عوامل تولید - تأثیر عوامل تقریباً غیر قابل کنترل در تولید ویژگیهای کشاورزی سنتی در مقایسه با کشاورزی تجارتمی

۲- انواع تکنولوژی تولید

تکنولوژی «کاب داگلاس» - تکنولوژی با ضریب ثابت جانشینی (C.E.S.) - تکنولوژی خطی - تکنولوژی لئون تیف (Leontief) - ضریب فنی جانشینی و اندازه گیری آن.

۳- انتخاب بهینه (تکنولوژی غیر خطی)

تأمین حداکثر سود - تعیین حداقل هزینه - توابع هزینه و سود در تکنولوژی کاب داگلاس و C.E.S. - هزینه های کوتاه مدت و بلند مدت (ثابت و متغیر)

۴- مفهوم همزاد در رابطه با تولید (Duality)

تشخیص تکنولوژی از تابع هزینه - تشخیص تکنولوژی از تابع تولید - ارتباط بین تکنولوژی، هزینه و تقاضای عوامل

۵- انتخاب بهینه (تکنولوژی خطی)

تأمین حداکثر سود - تضمین حداقل هزینه - روش هندسی - روش سیمپلکس Simplex

- محاسبه قیمت «سایه»

- ۶- محاسبه عرضه محصولات کشاورزی
تکنولوژی غیرخطی (برنامه ریزی کلاسیک و غیرخطی) - تکنولوژی خطی (برنامه ریزی
خطی).
۷- مطالعات موردی داخلی و یا خارجی بر حسب موجود بودن

منابع درسی :

- ۱- اقتصاد تولید، تألیف جان، پ دال، ترجمه دکتر محمد رضا ارسلان بد، مرکز نشر دانشگاهی.
2. Production Economics: "A Dual Approach to Theory and Applications", ed, M.Fuss and D. Mc Fadden. Amsterdam North Holland. 1978.
3. Shephard, R.;"Theory of Cost and Production Function", Princeton University Press, 1970.

اقتصادبخش عمومی (۱) *

شماره درس : ۵۵۲۰۰۴

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۵۵۲۰۱۰-۵۵۲۰۱۶

هدف : تجزیه و تحلیل نظریه های پیشرفته اقتصادبخش عمومی در زمینه مالیات و وقوع مالیاتی با استفاده از الگوهای تحلیل نظری و الگوهای تجربی در مورد کشورهای پیشرفته صنعتی و کشورهای در حال توسعه.

سرفصل دروس :

۱- معرفی اقتصادبخش عمومی

۲- آشنایی با مالیاتها: پایه نرخ مالیاتی، اصول مالیاتی، مقایسه انواع پایه های مالیاتی

۳- مالیات های بر بازار

- مالیات بر واحد و قیمت در بازار رقابتی

- یارانه بر واحد و قیمت در بازار رقابتی

- مالیات بر واحد و قیمت بازار

- یارانه بر واحد و قیمت در بازار انحصاری

- مسئله مالیات ریزی

۴- مالیات های بردرآمد

- مالیات بردرآمد و مصرف در مدل پویا

- مالیات بردستمزد و حقوق

- مالیات بر شرکتها

- مالیاتهای دیگر.

۵- بررسی اثرات کلی مالیاتهادریک مدل تعادل عمومی.

منابع درسی :

1. Boadway, Robin W.;"Public Sector Economics", (Cambrige, Mass: Winthrop Publishers, Inc. 1979).
2. Buchanan, James M. and Flowers, Marilyn R.;"The Public Finances An Inrtoductory Textbook", 5th ed. (Home Wood, III.: Richard D. Irwin, Inc., 1980.
3. Hawman, Robert H., and Margolis, Julis (eds);"Puglic Expenditure and Policy Analysis", 2nd e.d (Chicago: Rand Mc Nally College Pubishing Company, 1977).
4. Head, John G.;"Public Goods and Public Welfare", (Durham, N.C.:Duke University Press (1974).
- 5- R.A.Musgrave and P.B.Masgrave;"Public Finance in Theory and Practice".

اقتصادبخش عمومی (۲) *

شماره درس : ۵۵۲۰۰۵

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۵۵۲۰۰۴

هدف : تجزیه و تحلیل نظریه های پیشرفته اقتصادبخش عمومی در زمینه قیمت گذاری و وقوع مالیاتی با استفاده از الگوهای تحلیل نظری والگوهای تجربی در مورد کشورهای پیشرفته صنعتی و کشورهای در حال توسعه.

سرفصل دروس :

۱- عوامل عمده توجیه کننده دخالت دولت در اقتصاد

۲- پیآمدهای خارجی

- پیآمدهای خارجی مثبت (اقتصادی)

- پیآمدهای خارجی منفی (اقتصادی)

۳- کالاهای عمومی

- معرفی کالاهای عمومی

- تولید بهینه کالاهای عمومی

- ازدحام در استفاده از کالاهای عمومی

۴- قیمت گذاری دولت

- قیمت گذاری در شرایط انحصار طبیعی.

- قیمت گذاری در شرایط وجود استفاده از حداکثر بار تولید و خارج از حداکثر بار تولید.

- تبعیض قیمت بوسیله دولت

۵- نظریه بهینه دوم

منابع درسی :

1. Hirsch, Werner Z.; "The Economics of State and Local Government", (New York: Mc Graw - Hill Book Company, 1970).
2. Little., Ian M.D. and Mirrlees, James A.; "Manual of Industrial Project Analysis in Developing Countries", Vol. II, Social Cost - Benefit Analysis (Paris: Development Center for CECD, 1963.
3. Lyien, Fremont J. and Miller, Ernest G. (eds); "Public Budgeting, Program Planning and Implementetion", 4th ed.
4. Husgrave, Richard a., and Musgrave, Peggy; "Public Finance in Theory and Practice", Snd. ed. (New York: Mc Graw - Hill Book Company).
5. Niskanen, Willian A.; "Bureacracy and Representative Government", (Chicago; Aldine Publishing Company. 1971).
6. Wildavsky, Arron B; "Budgeting, a Comparative Theory of Budgeting Processes", (Boston, Little, Brown and Compan, 1975).
7. Atkinson & Stiglitz; "Public Economics", (Lectures on Econ).

ریاضیات (۳) *

شماره درس : ۵۵۲۰۲۶

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف : آشنایی با مفاهیم، روابط و قضایای ریاضی که بیشتر در تئوریها و تجزیه و تحلیل کمی مسایل اقتصادی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

سرفصل دروس :

۱- روشهای مختلف محاسبه انتگرال نامعین (روش تغییر متغیر، روش جزء به جزء، انتگرال کسرها، گویا، انتگرال توابع مثلثاتی، تغییر متغیرهای اولر)، تعریف انتگرال معین و خواص انتگرال معین مورد استعمال انتگرال در اقتصاد و بازرگانی.

۲- اعداد مختلط، جبر اعداد مختلط - نمایش اعداد مختلط - توانهای اعداد مختلط - ریشه‌های اعداد مختلط.

۳- سریها: تعریف سریها - قضایای مربوط به واگرایی و همگرایی سریها - سریهای تابع - فاصله و شعاع همگرایی سریهای تابع - بسط توابع به سری - فرمولهای تیلور و مک لورن.

۴- معادلات دیفرانسیل: تعریف، مرتبه و درجه یک معادله، تشکیل معادلات دیفرانسیل، جوابهای یک معادله دیفرانسیل، پوش یک خانواده منحنی، حل انواع معادلات دیفرانسیل (خطی مرتبه اول، جدا، کامل، همگن کلرو...) معادله دیفرانسیل خطی مرتبه m ام، درجه اول با ضرایب ثابت با طرف ثانی و بدون طرف ثانی، موارد استعمال معادلات دیفرانسیل در اقتصاد و بازرگانی.

۵- معادلات تفاضلی - تعاریف و طبقه بندی معادلات تفاضلی، معادله تفاضلی خطی، جوابهای معادلات تفاضلی، معادله تفاضلی مرتبه اول با ضرایب ثابت، معادلات تفاضلی مراتب بالا با ضرایب ثابت و طرف ثانی، کاربرد معادلات تفاضلی در اقتصاد و بازرگانی.

مسائل اقتصاد ایران *

شماره درس : ۵۵۲۰۳۱

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۵۵۲۰۳۴

هدف : شناخت وضعیت، مشکلات، و امکانات رشد و سرمایه گذاری بخشهای مختلف اقتصادی کشور و ارزیابی سیاستهای اقتصادی متخذه پس از پیروزی انقلاب اسلامی.

سرفصل دروس :

۱- الف : تاریخچه عملکرد اقتصاد ایران در قرن گذشته و مشخص کردن عوامل تعیین کننده رشد و توسعه در این دوره.

ب : بررسی اوضاع طبیعی ایران به منظور شناخت امکانات تولیدی ایران.

۲- الف : بررسی حسابهای ملی ایران، اجزاء تشکیل دهنده و نیز تحول آن در ۲۵ سال گذشته.

ب : تحلیل جدول نهاده ها و ستاده ها به منظور شناخت میزان ارتباط های تولیدی موجود میان بخشهای اقتصادی کشور.

۳- بررسی بخش کشاورزی

الف : امکانات رشد سرمایه گذاری و کارآیی شیوه های تولید کشاورزی (زراعت و دامپروری و باغداری).

ب : ارزیابی برنامه پنجساله سیاستهای حمایتی و ارشادی دولت در این بخش پس از پیروزی انقلاب اسلامی.

ج : بررسی برخی تنگناها و مشکلات خاص بخش کشاورزی و ارائه راه حل های تحلیلی و کاربردی برای رفع آنها و ایجاد ارتباط های تولیدی جدید میان این بخش و سایر بخشها.

۴- بررسی بخش صنعت

الف : بررسی وضع موجود صنایع، بویژه پس از پیروزی انقلاب اسلامی و ارزیابی امکانات رشد و سرمایه گذاری در این بخش.

ب : ارزیابی برنامه پنجساله دولت جمهوری اسلامی ایران در رشته های عمده صنایع

کشور، بررسی تنگناها و مشکلات خاص صنایع کشور.

ج: چگونگی ایجاد ارتباط تولیدی بیشتر میان این بخش و سایر بخشها.

د: بررسی صنایع دستی ایران و امکانات رشد و توسعه آن بویژه در روستاهای کشور.

۵- بررسی بخش بازرگانی و خدمات اقتصادی

الف: وضعیت بخش بازرگانی پس از پیروزی انقلاب و سهم آن در تولید ناخالص ملی.

ب: بررسی تنگناها و مشکلات این بخش همراه با تأثیر مصوبات مجلس شورای اسلامی در این زمینه.

ج: بررسی نظام بانکی کشور پس از تصویب قانون عملیات بانکی بدون ربا.

۶- ارزیابی سرمایه گذاریهای زیربنایی، راهها و ارتباطات

الف: بررسی وضعیت راهها، بنادر، حمل و نقل و برنامه های پنجساله دولت جمهوری اسلامی ایران در این زمینه.

ب: بررسی خدمات مخابرات و ارتباطات (تلفن، پست و تلگراف) و برنامه های دولت در این زمینه.

۷- بررسی سیاستهای مالی و پولی دولتهای پس از انقلاب

الف: میزان کسری بودجه و منابع درآمد و موارد مصارف بودجه کل کشور.

ب: وضعیت تولید، اشتغال و تورم

ج: سیاست پولی و ابزارهای آن

د: میزان و انواع مالیاتها و اهمیت آنها.

۸- تحلیل اقتصاد ایران بر اساس الگوهای اقتصادسنجی کلان موجود

یادآوری: دو واحد از این درس را مطالعه و تحقیق پیرامون موضوعات خاص و تهیه مقاله، توسط دانشجویان و عرضه آن در سمیناری با حضور اساتید و سایر دانشجویان به نحوی که در آیین نامه دوره کارشناسی ارشد آمده است تشکیل می دهد.

اقتصاد خرد میانه (۲) *

شماره درس : ۵۵۲۰۱۰

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ۵۵۲۰۰۹

هدف : آشنایی بانظریه‌های اقتصادی و کاربردهای آنها در زمینه تولید و مصرف، تخصیص منابع، تولید و توزیع درآمد و موضوع کارآیی، تعادل عمومی و به حداکثر رسانی رفاه اجتماعی.

سرفصل دروس :

۱- نظریه بنگاه

مروری بر توابع هزینه، عرضه بنگاه و صنعت در بازار رقابت کامل، تعادل عمومی

۲- بازار انحصاری

بیشینه کردن سود و کمینه کردن هزینه، تبعیض قیمت و انواع آن، انحصار و عدم کارآیی، انحصار طبیعی، تأثیر مالیاتها بر انحصارگر.

۳- بازار انحصار دوگانه و چندگانه

نظریه شبه رقابتی و ائتلاف، نظریه کورنو، استیکلبرگ و برترند، انحصار دوطرفه (Bilateral).

۴- بازار تولید (نظریه توزیع)

عرضه عامل تولیدی، تقاضا برای عامل تولیدی در شرایط رقابتی و انحصار، تعادل در بازار، عوامل تولید، توزیع درآمد، استثمار عامل تولیدی، عرضه کارازدیدگاه مصرف، هزینه فرصت اوقات فراغت و ارزش دارایی فراغت، عرضه سرمایه و نرخ بهره، ارزش آتی و ارزش جاری، تقاضا برای سرمایه.

۵- تعادل عمومی و اقتصاد رفاه

تعادل مصرف، تعادل تولید، تعادل بازار، شرایط بهینه پاره‌تو و کارآیی، کارآیی در توزیع کالاها، کالاهای عمومی، تخصیص منابع، تابع رفاه اجتماعی، پس آمدهای خارجی، نظریه کوز (Coase)، مالیاتها و رفاه، رایانه و معیارهای جبرانی، مبادله، جعبه اجورث، قانون والراس، رقابت و رفاه، انحصارها و رفاه، انحصار در خرید و رفاه

اقتصاد کلان میانه (۱) *

شماره درس : ۵۵۲۰۱۵

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف : بررسی سیستم حسابداری ملی، تحلیل اجزای تشکیل دهنده تقاضا و عرضه کل، تنظیم مدل ایستای کلان و ارزیابی آثار سیاست های پولی، مالی و درآمدی بر متغیرهای کلان در قالب این مدل، تحلیل روند قیمت ها، بیکاری و ارتباط بین آنها و آشنایی با مفاهیم رشد اقتصادی.

سرفصل دروس :

۱- مرور اجمالی از مفاهیم و متغیرهای کلان، تحلیل حسابداری ملی، کاربرد شاخص قیمت ها در تحلیل های کلان

۲- تحلیل تقاضا کل

چگونگی تعیین درآمد در قالب مدل دو و سه بخشی، مفاهیم ضریب افزایش رابطه درآمد و نرخ بهره (منحنی I S)، تحلیل بازارهای پول و اوراق قرضه، عرضه و تقاضای پول و منحنی L M، مدل تعادل ایستاد بخش تقاضای اقتصاد، منحنی تقاضای کل، ارزیابی آثار سیاست های پولی و مالی و اختلالات در بخش تقاضای اقتصاد.

۳- تحلیل عرضه کل

تجزیه و تحلیل بازار کار، تابع تولید، آثار تغییر قیمت ها، دستمزدها و انتظارات قیمتی، به دست آوردن منحنی عرضه کل، اختلالات در بخش عرضه اقتصاد.

۴- مدل تعادل ایستای کلان

تعیین مقدار تعادلی درآمد، اشتغال، قیمت ها و نرخ بهره، ارزیابی آثار سیاست های پولی و مالی بر متغیرهای کلان، ارزیابی آثار سیاست های درآمدی (سیاست های کنترل قیمت و دستمزدها).

۵- تعمیم مدل تعادل ایستای کلان

تحلیل اجمالی از: تئوریهای مصرف و سرمایه گذاری، تئوریهای تقاضا و عرضه پول، تعیین مقدار تعادلی درآمد، اشتغال، قیمت ها و نرخ بهره در قالب مدل تعمیم یافته.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی

بیت عالی

تاریخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۵

شماره ۱۱۲/۲۶۶۲

دستورالعمل اجرایی موضوع کاهش سقف واحدهای درسی
دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد
مصوب جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۲

- ۱- گروه‌های برنامه ریزی موظفند حداکثر ظرف مدت ۶ ماه برنامه‌های مصوب مربوط به خود را بازنگری کرده و سقف واحدها را تا حد مجاز کاهش دهند.
- ۲- برنامه‌های اصلاح شده از تاریخ ابلاغ، برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم الاجرا است.
- ۳- دانشجویان شاغل به تحصیل می‌توانند بر اساس سقف تعیین شده در برنامه جدید، به تشخیص گروه آموزشی، سه ذی ربط و بارعایت شرایط زیر فارغ التحصیل شوند:
  - ۳-۱: واحدهای درسی الزامی دوره را اعم از عمومی، پایه، اصلی و تخصصی تا سقف مجاز در برنامه جدید، گذرانده باشند.
  - ۳-۲: برای رشته‌هایی که هنوز برنامه جدید آنها ابلاغ نشده است، سقف واحدهای دوره کارشناسی برای رشته‌های فنی و مهندسی ۱۴۰ واحد و برای سایر رشته‌ها ۱۲۵ واحد و برای دوره کارشناسی ارشد ۲۲ واحد است.
  - ۳-۳: آن دسته از دانشجویانی که در جدول بند ۳-۱ قرار نمی‌گیرند یعنی تعداد واحدهای گذرانده شده آنها کمتر از حد مجاز است، می‌توانند از نیمسال تحصیلی بعد که بود واحدهای درسی خود را تا سقف تعیین شده برابر برنامه جدید بگذرانند، در این صورت:
    - الف: کلیه واحدهای گذرانده شده قبلی دانشجو، حتی اگر در برنامه جدید حذف شده باشد، پذیرفته می‌شود.
    - ب: در سبب برنامه جدید با تعداد واحد کمتر یا بیشتر عرضه شده‌اند و دانشجویان در سبب آنها قبلاً گذرانده است، بر اساس همان تعداد واحد گذرانده شده از وی پذیرفته می‌شود و نیازی به گذراندن واحدهای اضافی برای آن دروس را ندارد.
    - ج: گذراندن درسی از برنامه قدیم که در برنامه جدید حذف شده است، برای دانشجویانی که آن درس را نگذرانده‌اند الزامی نیست.
    - د: برای فراغت از تحصیل در دوره‌های کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی ارشد پیوسته گذراندن کاپه دروس عمومی (مصوب جلسه ۲۸۲ مورخ ۱۳۷۲/۶/۲۵ شورای عالی برنامه ریزی) الزامی است.

مقرر جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی، مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۲ در مورد دستورالعمل اجرایی کاهش سقف واحدهای درسی دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد صحیح است جهت اجرا ابلاغ شود.

دکتر سید محمد رضا چاشمی کلیه‌ایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم وزارت فرهنگ و آموزش عالی و

معاونت محترم آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و

رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی

خواهشمند است دستور فرمائید به واحدهای مجری ابلاغ نماید.

سید محمد کاظم نائینی

دبیر ای عالی برنامه ریزی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی

بسم الله

تاریخ ۱۳۷۴/۱۱/۲۳

شماره ۲۳/۲۶۴۹

پیوست

حداقل و حداکثر واحدهای درسی در مقاطع مختلف آموزش عالی
(مصوبات جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ مورخ ۱۳۷۳/۱۰/۲۵ و ۱۳۷۳/۱۱/۹)
شورای عالی برنامه ریزی

شورای عالی برنامه ریزی به پیشنهاد گروههای برنامه ریزی و براساس بازنگری روی برنامههای آموزشی، حذف دروس ناموفق و واحدهای غیر ضرور و انجام شاخهها در بعضی از رشتههای تحصیلی، حداقل و حداکثر واحدهای درسی مقاطع مختلف آموزش عالی را به شرح زیر تصویب کرد. این مصوبات از تاریخ تصویب قابل اجرا است و به موجب آن مصوبات قبلی لغو میگردند.

۱- دورههای کارشناسی حداقل ۶۲ و حداکثر ۷۲ واحد

۲- دورههای کارشناسی حداقل ۱۳۰ واحد و حداکثر ۱۳۵ واحد (برای رشتههای مختلف فنی و مهندسی حداکثر ۱۴۰ واحد)

۳- دورههای کارشناسی ناپیوسته حداقل ۶۵ و حداکثر ۷۰ واحد

۴- دورههای کارشناسی ارشد ناپیوسته حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد (که از این تعداد ۴ تا ۱۰ واحد اختصاص به پایان نامه دارد).

۵- دورههای کارشناسی ارشد پیوسته حداقل ۱۷۲ و حداکثر ۱۸۲ واحد

۶- دورههای دکتری Ph. D. حداقل ۴۲ و حداکثر ۵۰ واحد (که از این تعداد ۱۶ تا ۳۰ واحد می تواند اختصاص به رساله داشته باشد.

در این صورت:

الف: گروههای برنامه ریزی موظف اند کلیه برنامههای مصوب رشتههای مربوط به خود را بررسی کرده و با حذف واحدهای غیر ضرور، سقف واحدها را در مقاطع مختلف تحصیلی به سطح تعیین شده فوق کاهش دهند.

ب: این تقلیل واحدها و برنامههای جدید برای دانشجویان ورودی سالهای تحصیلی ۱۳۷۳-۷۴ و بعد از آن قابل اجرا است.

ج: دانشجویان ورودی قبل از ۱۳۷۳ نیز میتوانند وضعیت تحصیلی خود را با برنامه جدید تطبیق دهند، در این صورت تطبیق واحدها و دروس با برنامههای جدید حسب مورد بر عهده شورای آموزشی گروه یا کمیته تحصیلات تکمیلی مؤسسه ذیربط است.

رای صادره جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی در خصوص تقلیل واحدهای درسی در مقاطع مختلف تحصیلی صحیح است به مرحله اجرا گذارده شود.

دکتر سید محمد رضا هاشمی کلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی
معاونت محترم وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
و رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرمائید.

سید محمد کاظم نائینی

مدیر شورای عالی برنامه ریزی

۲۱۹